

Νέους δασμούς και μειώσεις φόρων φέρνει ο Τραμπ
Σελ. 10

Η ΑΝΗΣΥΧΙΑ

Οι ακριβότερες εισαγωγές θα οδηγήσουν σε πληθωρισμό

Η ΚΙΝΑ

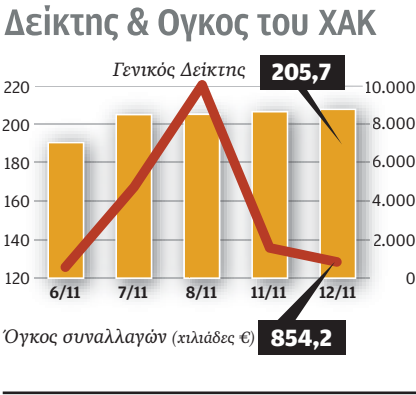
Σειρά μέτρων και ετοιμασίες για εμπορικό πόλεμο με ΗΠΑ

Η ΕΚΤ

Νέα μείωση επιτοκίων πρώτη γραμμή άμυνας της Ευρωζώνης

ΤΟ ΧΡΕΟΣ

Θα χρειαστούν άλλα 3,3 τρισ. για κάλυψη του ελλείμματος

ΑΛΥΣΙΔΩΤΕΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ

Νέο άλμα των τιμών τροφίμων παγκοσμίως

Οι παγκόσμιες τιμές των τροφίμων αυξήθηκαν τον Οκτώβριο σε υψηλό 18 μηνών. Τα φυτικά έλαια σημείωσαν άλμα 7%, γεγονός που οδήγησε στις αυξήσεις που παρατηρήθηκαν στα περισσότερα βασικά είδη διατροφής. Ο δείκτης τιμών που καταρτίζεται από τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ αυξήθηκε κατά 2% σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο. Σελ. 13

Με Nurofen, ο πονοκέφαλος δεν θα χαλάσει τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΜΕΤΑ ΤΗ ΝΙΚΗ ΤΡΑΜΠ

Νέα δεδομένα για ευρωπαϊκές τράπεζες

Η επιστροφή του Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο συνεπάγεται σειρά απορρυθμίσεων στον τραπεζικό κλάδο που θα απελευθερώσουν περαιτέρω τις αμερικανικές τράπεζες, καθιστώντας σκληρότερο τον ανταγωνισμό για τις τράπεζες της Ευρωζώνης. Οι αμερικανικές τράπεζες έχουν καταλάβει τμήμα του μεριδίου αγοράς των ευρωπαϊκών τραπεζών. Σελ. 11

Η ΕΤΥΚ καλοβλέπει μετοχές της Λαϊκής

Είναι ήδη μέτοχος της Τράπεζας Κύπρου μέσω των Ταμείων της, με συνδυαστικό ποσοστό κάτω από 5%

Τα επόμενα επενδυτικά της βήματα, ύστερα από την πώληση στην Eurobank, των μετοχών που είχε στην Ελληνική Τράπεζα, φαίνεται ότι σχεδιάζει η Ένωση Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου (ΕΤΥΚ). Υπάρχουν πληροφορίες που θέλουν την ΕΤΥΚ να «καλοβλέπει» τις μετοχές που έχει προς διάθεση για πώληση η πρώην Λαϊκή, στην Τράπεζα Κύπρου. Ο λόγος, για 21.467.719 μετοχές, ή αλλιώς για το 4,83% της Τράπεζας Κύπρου. Εάν επιβεβαιωθούν οι πληροφορίες για εξαγορά των μετοχών, τότε μπορεί το ποσοστό της να περάσει ακόμα και το ποσοστό της Senvest, του δεύτερου μεγαλύτερου μετόχου της Τράπεζας Κύπρου με 8,7% της Τράπεζας και με 0,32% σε χρηματοοικονομικά μέσα. Η ΕΤΥΚ, πουλώντας τις μετοχές που είχε στην Ελληνική Τράπεζα, αλλά και τις μετοχές που είχε στη Δήμητρα Επενδυτική, έχει περίσσια ρευστότητα να προχωρήσει σε όποια κίνηση θελήσει με τις μετοχές της πρώην Λαϊκής Τράπεζας. Έλαβε 243 εκατομμύρια ευρώ από την πώληση του 12,8% της Ελληνικής Τράπεζας και 32,4 εκατομμύρια ευρώ από την πώληση του 8,5% της Δήμητρα Επενδυτική. Σελ. 3

ΕΛΛΑΔΑ

Μειώνονται οι φόροι για ελεύθερους επαγγελματίες

Χαμηλότερο φόρο θα πληρώσουν το 2025 οι ελεύθεροι επαγγελματίες στην Ελλάδα, καθώς από το επόμενο έτος καταργείται το τέλος επιτηδεύματος που ανέρχεται σε 325 ευρώ. Παράλληλα, μειώνεται το τεκμαρτό εισόδημα για όσους το 2024 πραγματοποιήσουν τζίρους υψηλότερους του μέσου τζίρου που αντιστοιχεί στις δραστηριότητές τους. Σελ. 14

ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ

Μαγνήτης για επενδυτές το «Νταβός της ερήμου»

Οι επικεφαλές μεγάλων επενδυτικών κολοσσών, των Carlyle Group, BlackRock, Citi και Standard Chartered, αλλά και μεγάλων hedge funds, βρέθηκαν στη Σαουδική Αραβία για το λεγόμενο «Νταβός της ερήμου», το ετήσιο επενδυτικό συνέδριο του Ριάντ. Στο στόχαστρό τους τα τρισεκατομμύρια πετροδολαρίων που θα μπορούσαν να επενδυθούν στις εταιρείες τους. Σελ. 11

Τα ακραία καιρικά φαινόμενα κόστισαν 2 τρισ. δολ.

Τα ακραία καιρικά φαινόμενα λόγω της κλιματικής κρίσης έχουν προκαλέσει μια οικονομική καταστροφή που αποτιμάται στα 2 τρισ. δολ. τη δεκαετία από το 2014 μέχρι το 2023, αντίστοιχη δηλαδή εκείνης που άφησε πίσω της η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Το ιλιγγιώδες ποσό προκύπτει από υπολογισμούς και μελέτες του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (ICC). Τις μεγαλύτερες ζημιές έχουν υποστεί οι ΗΠΑ με 935 δισ. δολ. και ακολουθούν η Κίνα με 268 δισ. δολ. και η Ινδία με 112 δισ. δολ. Οι Κύπριοι ανησυχούν από τα έντονα καιρικά φαινόμενα και τάσσονται υπέρ των επενδύσεων για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, που θα αποτρέψει υψηλότερο κόστος στο μέλλον, σύμφωνα με έρευνα της ΕΤΕπ. Σελ. 8-9

Ασκήσεις επί χάρτου για τον δρόμο Πάφου - Πόλης

Προσφυγές στη Δικαιοσύνη

Σε αναζήτηση νέου εργολάβου για την κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς βρίσκεται η κυβέρνηση. Αυξάνεται ο προϋπολογισμός του έργου. Φωνές για αδιαφορία και καθυστερήσεις τερματισμού του συμβολαίου από τοπικούς φορείς. Πυροβολώντας αποχωρεί η εταιρεία και προσφεύγει στη Δικαιοσύνη. Σελ. 4

Προωθείται ενιαίο σχέδιο για πλημμύρες

Από την Ένωση Δήμων

Την εκπόνηση ολοκληρωμένων και ενιαίας μελέτης για συνολική αντιμετώπιση των πλημμυρών σε όλες τις πόλεις, προωθεί η Ένωση Δήμων. Η πρωτοβουλία ανήκει στον δήμαρχο Λάρνακας, Ανδρέα Βύρα, ο οποίος θα θέσει ενώπιον των αρμόδιων κρατικών αξιωματούχων τα προβλήματα και την οικονομική παράμετρο του ζητήματος. Σελ. 5

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

- Σωσίβιο ΕΑΚ στο μοντέλο Μελόινι
- Οι ακρόασεις των «ομιλήρων»

Σελ. 6

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Ο ρόλος των τραπεζών στο επιδιωκόμενο άλμα της Ευρώπης

Η 4η Νοεμβρίου 2014 ήταν η μέρα που ξεκίνησε ο ενιαίος εποπτικός μηχανισμός, ο θεσμός που 10 χρόνια μετά θεωρείται το μεγαλύτερο βήμα ευρωπαϊκής ενοποίησης μετά την Ευρωζώνη. Ένας θεσμός που κατάφερε μέσα σε 10 χρόνια να μετασχηματιστεί το τραπεζικό τοπίο. Να θωρακίσει τις τράπεζες και κυρίως να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη των πολιτών στον τραπεζικό τομέα. Όλα ξεκίνησαν όταν η κρίση του ευρώ, όπως έμεινε στην ιστορία, αποκάλυψε τις αδυναμίες του τραπεζικού συστήματος και έφερε στην επιφάνεια χαμηλούς δείκτες κεφαλαίων, ψηλά επίπεδα μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων και τεράστια έκθεση στα κρατικά ομόλογα των χωρών από όπου προέρχονταν. Σήμερα, η ανθεκτικότητα του τραπεζικού συστήματος είναι καλά τεκ-

μηριωμένη επιτρέποντας να ξεπεραστούν μίνι κρίσεις και γεωπολιτικές εντάσεις. Την τελευταία δεκαετία ο δείκτης πρωτοβάθμιων κεφαλαίων αυξήθηκε κατά 24%, όπως και ο δείκτης κάλυψης ρευστότητας που παρουσιάζει άνοδο 15%. Είναι βάσιμο, λοιπόν, να λεχθεί πως οι δυσκολίες των τραπεζών μελλοντικά δεν θα πηγάζουν από εσωτερικά προβλήματα, αλλά από το εξωτερικό περιβάλλον. Γι' αυτό και η εποπτική προσπάθεια θα πρέπει να επικεντρωθεί στην περαιτέρω θωράκιση των τραπεζών για όσα αναμένονται, αλλά κυρίως για όσα δεν μπορούν με ακρίβεια να προβλεφθούν. Γυρνώντας πίσω, θα πρέπει να αναγνωριστεί πως το μέγα επίτευγμα του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού είναι ότι σε μεγάλο βαθμό διόρθωσε

τα δομικά προβλήματα του ευρώ και καθιέρωσε την πεποίθηση ότι όλες οι καταθέσεις, όπου και αν είναι τοποθετημένες στην Ευρωζώνη, είναι ασφαλείς. Δεν θα πρέπει, επίσης, να αγνοηθεί ότι οι τράπεζες την προηγούμενη περίοδο κατάφεραν να διαχειριστούν με επιτυχία τόσο την ποσοτική χαλάρωση όσο και την περιοριστική νομισματική πολιτική, δυο εντελώς αντίθετες κατευθύνσεις που εφαρμόστηκαν με μεγάλη ένταση σε σύντομο χρονικό διάστημα. Η Ευρώπη σήμερα βρίσκεται σε κρίση ανταγωνιστικότητας. Καλείται να αυτονομηθεί ενεργειακά, να μεταρρυθμιστεί ψηφιακά, να διαχειριστεί τη νέα παγκοσμιοποίηση και να πετύχει τους στόχους της πράσινης μετάβασης. Η οικονομική αρχιτεκτονική της Ευρωζώνης στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό

στις τράπεζες και άρα το επόμενο διάστημα θα απαιτηθούν πολύ περισσότερα από αυτές σε σχέση με άλλες οικονομίες. Οι τράπεζες θα κληθούν να αναλάβουν ρόλο και να συμβάλουν με αποφασιστικό τρόπο στις προσπάθειες για καινοτομία, επενδύσεις, ανάπτυξη. Το επενδυτικό κενό που εντοπίστηκε προκαλεί ζάλη, αφού θα απαιτηθούν 5,4 τρισ. ευρώ την εξαετία 2025-2031. Η συνεισφορά των τραπεζών στη μεγάλη αυτή προσπάθεια που ξεκινά με το νέο έτος στηρίζεται στην ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης ως απαραίτητης προϋπόθεσης για να ασκηθεί αποτελεσματικά ο μεσολαβητικός τους ρόλος. Τα στεγανά που επιβάλλουν οι εθνικές νομοθεσίες χρειάζεται να ξεπεραστούν για να επιτραπεί η χρηματοδότηση επενδύσεων με ομοιόμορφες διαδικασίες σε

όλη την ευρωπαϊκή επικράτεια. Μόνο τότε θα μπορούσαν να προχωρήσουν οι επενδύσεις την ίδια στιγμή που οι τράπεζες θα ασκούν αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων πανευρωπαϊκά. Η Ευρωζώνη την επόμενη περίοδο θα δοκιμάσει να βάλει τα θεμέλια στην προσπάθεια επιβίωσής της σε έναν κόσμο που αλλάζει ραγδαία. Ακόμα και για τους πιο αισιόδοξους, το επενδυτικό κενό που θα πρέπει να καλυφθεί είναι δυσθεώρητο. Θα απαιτηθούν πρωτότυπες συνέργειες και εναλλακτικές οδούς. Η δημιουργία μιας ενιαίας και δυνατής ευρωπαϊκής κεφαλαιαγοράς αποτελεί μονόδρομο. Τίποτα, όμως, δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί χωρίς την τραπεζική ενοποίηση που θα επιτρέψει στις τράπεζες να επιχειρούν σε όλη την ευρωπαϊκή επικράτεια.

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας; Έχεις cashback!

KATEBAΣE ΤΟ ΤΩΡΑ

HELLENIC BANK | μπλε

ΣΧΟΛΙΟ
Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

To Celebration που δεν χαρήκαμε

Παρουσιάζεται αυτή την περίοδο από την OPEN ARTS ένα από τα τελευταία έργα του Βρετανού δραματουργού Χάρολντ Πίντερ, το «Celebration», που γράφτηκε το 2000, σε σκηνοθεσία Αθηνάς Κάσιου. Όπως σημειώνεται στο σχετικό δελτίο Τύπου με αφορμή τον εορτασμό μιας επέτειου, βρίσκουν την ευκαιρία να ανέλθουν στην επιφάνεια κρυμμένες προδοσίες, υποψίες, θαμμένες φοβίες των πρώων, που έρχονται αντιμέτωποι με το οδυνηρό παρελθόν τους και το κενό παρόν τους.

Θεωρώ, λοιπόν, κρίσιμο τον μετεωρισμό ως συστατικό της παράστασης, σημαντικό τον υπέρποντα καθωσπρεπισμό, αλλά και την υπεροψία ανθρώπων κενών...

Η είσοδος στην ειδικά διαμορφωμένη θεατρική αίθουσα παραπέμπει σε υποδοχή που επιφυλάσσεται σε πελάτες εστιατορίου και μάλιστα ακριβού, όπως ακριβώς εκείνο στο οποίο δειπνούν οι πρωταγωνιστές του Πίντερ, άνθρωποι υψηλών ιδανικών χαμηλού όμως ηθικού υποβάθρου. Εκτός όμως από αυτή την πολλά υποσχόμενη αρχή μιας θεατρικής εμπειρίας, αισθάνομαι πως το τελικό αποτέλεσμα δεν είναι αντίξοιο της πρώτης εντύπωσης, και δεν είμαι βέβαιος πως επιτυγχάνεται η συμμετοχή του θεατή στα τεκταινόμενα της παράστασης, θέτοντάς του τα ζητήματα που θίγει ο συγγραφέας επί τάπητος – αν αυτός ήταν ο στόχος της σκηνοθέτριας, τοποθετώντας τους θεατές ομοτράπεζους με τους ηθοποιούς.

Οι ηθοποιοί της παράστασης, Θανάσης Γεωργίου, Σοφία Καλλιά, Έλενα Καλλινίκου, Ανδρέας Κούτσουμπας, Χριστίνα Παπαδοπούλου, Αντρέας Παπαμιχαλόπουλος, Αλέξανδρος Παρίσης, Λένια Σορόκου και Σπύρος Σταυρινίδης, υποδύονται τους ρόλους τους σχεδόν επιτελεστικά, χωρίς τον απαιτούμενο χώρο για υπέρπουσα ειρωνεία ή σαρκασμό για όσα τραγικά ζουν και βιώνουν ή για τις ανυπόφορες ζωές τους, λείπει η υπεροψία, η κενότητα, και θα έλεγα πως περίσσευε ο καθωσπρεπισμός. Θεωρώ πως η σκηνοθέτρια Αθηνά Κάσιου δεν σκιαγράφησε με τρόπο πειστικό όλους τους χαρακτήρες του Πίντερ, δεν τους περιέβαλε με εκείνα τα δυστοπικά χαρακτηριστικά που φέρουν ως άτομα σε μία κοινωνία που αρχίζει να ζει σε ρυθμούς νέας χιλιετίας και που ακόμη και σήμερα ενυπάρχουν, μεταβολισμένα σε νέα περιβάλλοντα. Ξεχωρίζω, ωστόσο, τις ερμηνείες της Χριστίνας Παπαδοπούλου και του Ανδρέα Κούτσουμπα, οι οποίοι δείχνουν ως Russell and Sukki ότι έχουν αντιληφθεί τη ματαιότητα και το σκοτεινό του βίου τους, και μοιάζουν να είναι εντάξει με αυτή τη συνθήκη –κατά τα φαινόμενα. Οι υπόλοιποι ηθοποιοί δεν κατάφεραν να με πείσουν, ίσως γιατί το ζητούμενο από τη σκηνοθέτρια δεν ήταν ξεκάθαρο ή διότι οι ίδιοι δεν πείστηκαν από αυτό ή ακόμα δεν κατάφεραν να αφουγκραστούν τους χαρακτήρες τους.

Την ίδια αδυναμία προσδίδω και στα υπόλοιπα στοιχεία της παράστασης, δηλαδή στα κοστούμια και στα σκηνικά της Λυδίας Μανδρίδου, στον φωτισμό της Καρολίνας Σπύρου και στη μουσική του Λευτέρη Μουμτζή.

Θεωρώ πως παρόμοια εγχειρίσματα θα πρέπει να έχουν εξ αρχής συγκεκριμένο στόχο, να υπάρχει δηλαδή λόγος ανεβάρματος μιας τέτοιας πικρής παράστασης και αυτός ο λόγος να μπορεί εύκολα να γίνει κατανοητός. Ανέκαθεν ήμουν της γνώμης πως στιγδαπτε αποφασίζεται να δοθεί στο κοινό θα πρέπει να μπορεί να ακουμπά τις χορδές της κοινωνίας, ειδικά όταν πρόκειται για παραστάσεις που αντέχουν στον χρόνο και μπορούν να αφορούν τόσο καιρία την κοινωνία μας.

«Επί εικοσιοκτώ τώρα έτη βασανίζεται η τάλαινα γυνή χωρίς να δυνηθή να κοιμίστην τον έλεγχον της συνειδήσεώς της, ούτε εν ταις δυστυχίαις ούτε εν ταις ευτυχίαις της!» γράφει ο Γεώργιος Βιζυηνός στο πρώτο του δῆγματα «Το Αμάρτημα της Μητρός μου». Η ΕΘΑΛ ανεβάζει από τις 19 Νοεμβρίου το εμβληματικό έργο του Θρακιώτη λογοτέχνη, σε σκηνοθεσία και διασκευή Μαρίνας Βρόντη. Ο Βιζυηνός έγραψε το εν λόγω διήγημα το 1882, μετά από παρότρυνση του Δημήτριου Βικέλα. Το «Αμάρτημα της μητρός» μου είναι το πρώτο διήγημα του Βιζυηνού, ο οποίος ως τότε έγραφε μόνο ποιήματα (χαρακτηριστικό το ποίημά του «Το πωκόν της Κύπρου», που γράφτηκε κατά τη διαμονή του στην Κύπρο, την περίοδο 1867-68 – 1872, ως προστατευόμενος του αρχιεπισκόπου Σωφρονίου Β΄), και δημοσιεύθηκε εκείνο το έτος αρχικά στα γαλλικά στη «Nouvelle Revue» και μέσα στην ίδια χρονιά στο περιοδικό «Εστία». Η «Κ» ζήτησε από τη σκηνοθέτρια Μαρίνα Βρόντη να γράψει ένα σύντομο σημείωμα για τον λόγο που επέλεξε το συγκεκριμένο έργο, έχοντας πριν από δύο χρόνια ανεβάσει ένα ακόμη εμβληματικό κείμενο της νεοελληνικής λογοτεχνίας, τη «Φόνισσα» του Παπαδιαμάντη, πάλι είχε ως πρωταγωνίστρια μία γυναίκα, η οποία όμως εκούσια «απάλλασσε» τα κορίτσια από το ζοφερό τους μέλλον, σε αντίθεση με την ηρωίδα του Βιζυηνού, η οποία από ατύχημα σκότωσε το παιδί της, μη μπορώντας ποτέ να συγχωρέσει ποτέ τον εαυτό της... ακόμα και όταν ο πατριάρχης τη συγχώρησε: «ο Πατριάρχης είναι σοφός και άγιος άνθρωπος. Γνωρίζει όλας τας βουλὰς και τα θελήματα του Θεού, και συγχωρνά τας αμαρτίας όλου του κόσμου. Μα, τι να σε πω! Είναι καλόγερος. Δεν έκαμε παιδιά, για να μπορεί να γνωρίση, τι πράγμα είναι το να σκοτώση κανείς το ίδιο το παιδί του!». Επί σκηνής βρίσκονται πέντε ηθοποιοί, οι Γιώργος Ευαγόρου, Νεκτάριος Θεοδώρου, Θανάσης Ιωάννου, Κωνσταντίνια Ξενοφώντος, Παναγιώτα Παπαγεωργίου και ο μουσικός Γιώργος Καλογόρου.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΒΡΟΝΤΗ

Πριν από δύο χρόνια δημιούργησα για τη σκηνή της ΕΘΑΛ τη «Φόνισσα» του Παπαδιαμάντη και τώρα, δύο χρόνια μετά, «Το Αμάρτημα της Μητρός μου» του που είναι δύο από τα τρία έργα που θέλω να κάνω με βασικό άξονα το τραύμα και τη γυναικεία ψυχοσύνθεση. Είναι δηλαδή το δεύτερο μέρος μιας θεατρικής αφήγησης που ξεκίνησα να μελετώ πρώτα μέσα μου και μετά στο σανίδι. Γενικά, με αφορά το τραύμα και πώς αυτό καθορίζει τις μετά δράσεις μας. Υπάρχει το προσωπικό τραύμα και το συλλογικό. Αυτό δηλαδή που κουβαλάμε, πιθανότατα από την παι-

«Το Αμάρτημα της Μητρός μου» είναι άλλο ένα βήμα πιο κοντά στην αλήθεια τη δική μου και αυτής που η κοινωνία θέλει μονίμως να κρύβει.

δική μας ηλικία, και το οποίο τραυμάτισε τον Γιωργή, αυτό που τραυμάτισε τη Δεσποινιώ τη Μιχαλίτσα, όταν πλάκωσε το παιδί της στον ύπνο της και αυτό που η κοινωνία κουβαλά σαν πολυβόλο και σε τραυματίζει κάθε μέρα. Για να κατανοήσεις –λένε– τι άνθρωπος κατέληξε να γίνεις, είναι καλό να κοιτάξεις πίσω σου και να δεις τι σε έκανε να μιλάς, να δρας και να σκέφτεσαι με αυτό τον τρόπο. Αυτά τα έργα, αναφέρομαι στη «Φόνισσα» του Παπαδιαμάντη και στο «Αμάρτημα της Μητρός μου» του Βιζυηνού, αν και είναι γραμμένα από άντρες, ασχολούνται με δύο γυναικείες ιστορίες και εγώ επιθυμώ να δώσω τη δική μου ανάγνωση στα έργα τους. Εξήγώ γιατί κατέληξε αυτή η γυναίκα να συμπεριφέρεται με αυτό τον τρόπο.

Αφορούν το σήμερα
Πιστεύω πως τα έργα αυτά α-

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

«Πιστεύω πως τα έργα αυτά αφορούν πολύ το σήμερα, καθώς η γυναίκα ακόμα προσπαθεί να σταθεί σε μία ανδροκρατούμενη κοινωνία, η οποία της επιτρέπει να παίρνει διοικητικές θέσεις, αποφάσεις, αρκεί και μόνο να δρα σαν άντρας» σημειώνει η σκηνοθέτρια της παράστασης «Το Αμάρτημα της Μητρός μου» Μαρίνα Βρόντη.

φορούν πολύ το σήμερα, καθώς η γυναίκα ακόμα προσπαθεί να σταθεί σε μία ανδροκρατούμενη κοινωνία η οποία της επιτρέπει να παίρνει διοικητικές θέσεις, αποφάσεις, αρκεί και μόνο να δρα σαν άντρας. Περιμένω να έρθει η μέρα όπου καμία γυναίκα να μην χρειάζεται να της «επιτρέψει» κανείς στιγδαπτε και να μπορεί να γνηθεί ενός συνόλου ή μιας ιδέας ούσα γυναίκα με γυναικεία ψυχολογία και όχι γιατί μοιάζει πολύ στο αντρικό πρότυπο. Όπως βλέπουμε στο έργο του Βιζυηνού, ο άντρας της την ώρα που εκείνη πάει να θρηνησει το παιδί που έχασε της λέει «Τι φωνάζεις, ρε βδοί; Θες να μάθει ο κόσμος πως πλάκωσες το παιδί σου;» Και ξαφνικά το τραύμα δεν δημιουργήθηκε απλώς, αλλά υπάρχει και αυτός

που κάθε μέρα θα σου γυρνάει το μαχαίρι να σου θυμίζει τι έκανες. «Το Αμάρτημα της Μητρός μου» είναι άλλο ένα βήμα πιο κοντά στην αλήθεια τη δική μου και αυτής που η κοινωνία θέλει μονίμως να κρύβει.

Συντελεστές

Σκηνοθεσία/Διασκευή: Μαρίνα Βρόντη, δραματουργία: Κωνσταντίνος Μελίδης, σκηνικά/κοστούμια: Γιώργος Γιάννου, μουσική σύνθεση/σχεδιασμός ηχητικού τοπίου: Γιώργος Καλογόρου, κίνηση/χορογραφίες: Χλόη Μελίδου, σχεδιασμός φωτισμών: Βασίλης Πετεινάρης, βοηθός σκηνοθέτη: Γιάννα Γεωργιάδου

Παραστάσεις
Πρεμιέρα: 19 Νοεμβρίου, Θέατρο ΕΘΑΛ, ώρα 8:30 μ.μ.
Λεμεσός - Θέατρο ΕΘΑΛ: 22, 23, 26, 29 και 30 Νοεμβρίου και 7, 10 και 14 Δεκεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. και 24 Νοεμβρίου και 1, 8 και 15 Δεκεμβρίου, ώρα 6:30 μ.μ.
Λευκωσία - Σατιρικό Θέατρο: 3, 4, 5 και 6 Δεκεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ.
Πληροφορίες: 25877827

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

«Μια β βολάν τζ' έναν τζαιρόν»

Η Λευκωσία 2030, υποψήφια για Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης παρουσιάζει την παιδική μουσικοχορευτική θεατρική παράσταση «Μια β βολάν τζ' έναν τζαιρόν», με κυπριακά παραδοσιακά παραμύθια, σε δραματουργία Σταύρου Σταύρου. Τα παραμύθια καταγράφηκαν από τον ερευνητή Νέαρχο Κληρίδη στο βιβλίο του «Κυπριακά Παραμύθια», που εκδόθηκε από το Πολιτιστικό Ίδρυμα Νέαρχου Κληρίδη. Πρόκειται για ένα καινοτόμο ηχητικό podcast του Alpha Κύπρου, με βάση τα κυπριακά παραμύθια από το βιβλίο του Νέαρχου Κληρίδη, σε σκηνοθεσία Κλείτου Κλείτου, μουσική Κώστα Κακογιάννη και στίχους Πάμπου Κουζάλη. Ερμηνεία: Μάριαμ Βενιζέλου, Άντρεα Μάρκου, Άντρεα Νεοκλέους, Γεωργία Νεοκλέους.
Σάββατο 16 Νοεμβρίου, ώρα 4:00 μ.μ. και 17 Νοεμβρίου, ώρα 11:00 π.μ. και 4:00 μ.μ. Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας, Μουσείο 4, Λευκωσία.

Παθκιά Παθκιά τα Περβόλια

Στο πλαίσιο των δράσεων του Οργανισμού Λάρνακα 2030, που τρέχει την υποψηφιότητα της πόλης ως Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το έτος 2030, οργανώνονται πέντε διαθεματικοί περιπάτοι με τον τίτλο «Παθκιά Παθκιά» στις κοινότητες του νεοσύστατου Δήμου Δρομολαζίας – Μενεού. Ξεκινάμε με την κοινότητα Περβολίων στις 16 Νοεμβρίου. Σε συνεργασία με καλλιτέχνες, κατοίκους και οργανωμένους φορείς

έχει δημιουργηθεί ένας ανοιχτός περίπατος, έτσι ώστε οι συμμετέχοντες να γνωρίσουν την ιστορία και την ταυτότητα της κοινότητας μέσα από τις αφηγήσεις των κατοίκων και καλλιτεχνικών δράσεων.

Σάββατο 16 Νοεμβρίου στις 11:45 π.μ. Σημείο συνάντησης: Κοινοτικό Στάδιο Περβολίων. Πληροφορίες: info@larnaka2030.eu

Django and Paris Jazz

Η Alliance Francaise Λεμεσού παρουσιάζει τη μουσική παράσταση «Django and Paris Jazz». Ένα μουσικό ταξίδι στην εποχή της γαλλικής Τζαζ και της μουσικής του Django Reinhardt μέσα από τις ενορχηστρώσεις του Ανδρέα Ροδοσθένους. Τη συναυλία της διάσημης τζαζ μουσικής του Django Reinhardt θα φέρουν στο κοινό έξι Κύπριοι μουσικοί: ο Ανδρέας Ροδοσθένους, ο Γιώργος Μορφίτης, ο Ερμής Μιχαήλ, η Νικόλ Αρδανίτου, ο Στέλιος Ξυδιάς και ο Ηλίας Ιωάννου οι οποίοι θα μας ταξιδέψουν πίσω στο χρόνο.

Σάββατο 16 Νοεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ., στην Αίθουσα Πλεύσης (Παλιό Λιμάνι), Λεμεσός. Πληροφορίες και κρατήσεις: τηλέφωνο 25877784 | alliancefrancaise@cytanet.com.cy

«Άγγελοι στην Αμερική»

Το Θέατρο «ΔΙΟΝΥΣΟΣ» ανεβάζει το έργο του Τόνυ Κούσνερ «Άγγελοι στην Αμερική»: Ο Αιών καταφθάνει», που ανεβαίνει σε σκηνοθεσία Αιμίλιου Χαλαμπήδη. Το έργο Άγγελου στην Αμερική είναι ίσως ένα από τα πιο σημαντικά της σύγχρονης δραματουργίας, είναι ένα έργο προφητικό και τρομακτικά επίκαιρο. Μέσα από αλληπλάγγες

Το Θέατρο «ΔΙΟΝΥΣΟΣ» ανεβάζει το έργο του Τόνυ Κούσνερ «Άγγελοι στην Αμερική»: Ο Αιών καταφθάνει», που ανεβαίνει σε σκηνοθεσία Αιμίλιου Χαλαμπήδη.

Η γκαλερί Stand in Line παρουσιάζει για πρώτη φορά στο κυπριακό κοινό, την ατομική έκθεση έργων του Έλληνα εικαστικού Νίκου Μόσχου, με τίτλο «Raw Materials».

Η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου με χαρά υποδέχεται τη Vanessa Benelli Mosell, μια πιανίστα και μαέστρο με αξιοθαύμαστο ταλέντο. Η εξαιρετική της τέχνη θα ζωντανέψει τα δύο ρομαντικά αριστουργήματα του προγράμματος. Το Κοντσέρτο για πιάνο του Chopin αρ. 2 διαθέτει συγκλονιστικό συναισθηματικό βάθος και εκφραστικό εύρος και αναδεικνύει την ιδιοφυΐα του συνθέτη να συνδυάζει την ποιητική ενδοσκόπηση με τα εκθαμβωτικά πιανιστικά πυροτεχνήματα. Η Συμφωνία του Schumann αρ. 2 γράφτηκε σε μια περίοδο έντονων προσωπικής πάλης και θριάμβου. Αυτό το διαμάντι του Ρομαντικού ρεπερτορίου αποτελεί απόδειξη της ανθεκτικότητας και του

συγκρούσεις, διαφαίνεται η κρίση σε πολιτικό, σεξουαλικό, θρησκευτικό, οικονομικό, οικολογικό, υγειονομικό και κυρίως σε ηθικό επίπεδο. Το έργο μας πίσω στην περίοδο της διακυβέρνησης Reagan στις ΗΠΑ, που μας θυμίζει αρκετά την περίοδο που διάγουμε, στην οποία παρατηρείται η άνοδος της δεξιάς, ίσως και της άκρας δεξιάς σε ορισμένες περιπτώσεις. Συμμετέχουν: Μυρσίνη Χριστοδούλου, Έλενα Δημητρίου, Χρήστος Γιάγκου, Φώτης Φωτίου, Μυρτώ Κουγιάλη, Δημήτρης Αντωνίου, Ανδρέας Λόντου, Χάρης Αττώνης. Το έργο είναι κατάλληλο για άτομα άνω των 16 χρόνων.
Παραστάσεις (Λευκωσία): Τετάρτη, Παρασκευή, Σάββατο στις 8:30 μ.μ. και Κυριακή στις 6:30 μ.μ. μέχρι τις 22 Δεκεμβρίου. Θέατρο Διώνυσος, Διαγόρου 29, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 22818999, 99621845, www.theatrodionysos.org.

Premiere 2

Η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου με χαρά υποδέχεται τη Vanessa Benelli Mosell, μια πιανίστα και μαέστρο με αξιοθαύμαστο ταλέντο. Η εξαιρετική της τέχνη θα ζωντανέψει τα δύο ρομαντικά αριστουργήματα του προγράμματος. Το Κοντσέρτο για πιάνο του Chopin αρ. 2 διαθέτει συγκλονιστικό συναισθηματικό βάθος και εκφραστικό εύρος και αναδεικνύει την ιδιοφυΐα του συνθέτη να συνδυάζει την ποιητική ενδοσκόπηση με τα εκθαμβωτικά πιανιστικά πυροτεχνήματα. Η Συμφωνία του Schumann αρ. 2 γράφτηκε σε μια περίοδο έντονων προσωπικής πάλης και θριάμβου. Αυτό το διαμάντι του Ρομαντικού ρεπερτορίου αποτελεί απόδειξη της ανθεκτικότητας και του

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολογίας: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥΝικόλαου Σαρπτόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΑΛΕΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Η ΕΤΥΚ κλείνει το μάτι για μετοχές της Λαϊκής

Είναι ήδη μέτοχος της Τράπεζας Κύπρου μέσω των Ταμείων της, με συνδυαστικό ποσοστό κάτω από 5% - Έχει περίσσια ρευστότητα

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Μόλις την περασμένη Πέμπτη ανακοίνωσε η Ένωση Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου (ΕΤΥΚ) ότι πώλησε στην Eurobank τις μετοχές που είχε στην Ελληνική Τράπεζα, όμως από ό,τι δείχνουν τα δεδομένα, η Ένωση έχει σχεδιάσει ήδη τα επόμενα της επενδυτικά βήματα. Υπάρχουν πληροφορίες που θέλουν την ΕΤΥΚ να «καλοβλέπει» τις μετοχές που έχει προς διάθεση για πώληση η πρώην Λαϊκή στην Τράπεζα Κύπρου. Ο λόγος, για 21.467.719 μετοχές, ή αλλιώς για το 4,83% της Τράπεζας Κύπρου. Εάν επιβεβαιωθούν οι πληροφορίες για εξαγορά του ποσοστού της πρώην Λαϊκής στην

Οι 21.467.719 μετοχές που έχει η Λαϊκή στην ΒΟC εάν πολλαπλασιαστούν με τον μέσο όρο του κλεισίματος της μετοχής της Τράπεζας την Τρίτη 12 Νοεμβρίου 2024, δηλαδή 4,40 ευρώ, κοστίζουν λιγότερο από 95 εκατ.

Τράπεζα Κύπρου, τότε μπορεί το ποσοστό της να περάσει ακόμα και το ποσοστό της Senvest, του δεύτερου μεγαλύτερου μετόχου της Τράπεζας Κύπρου με 8,7% της Τράπεζας και με 0,32% σε χρηματοοικονομικά μέσα.

Η ΕΤΥΚ, πουλώντας τις μετοχές που είχε στην Ελληνική Τράπεζα, αλλά και τις μετοχές που είχε στη Δήμητρα Επενδυτική, απότοκο της πράξης της προηγούμενης εβδομάδας, έχει περίσσια ρευστότητα να προχωρήσει σε όποια κίνηση θελήσει με τις μετοχές της πρώην Λαϊκής. Έλαβε 243 εκατομμύρια ευρώ από την πώληση του 12,8% της Ελληνικής Τράπεζας και έλαβε και 32,4 εκατομμύρια ευρώ από την πώληση του 8,5% της Δήμητρα Επενδυτική. Άρα, μόνο από την πράξη της προηγούμενης εβδομάδας, η ΕΤΥΚ έχει 275 εκατομμύρια

Ο σχεδιασμός είναι οι μετοχές της Λαϊκής στην ΒΟC να ρευστοποιηθούν μέσω διαδικασίας πώλησης εκτός Χρηματιστηρίου, με τον διορισμό Συμβούλων, για τη μεγιστοποίηση των εισπράξεων προς όφελος των πιστωτών.

ευρώ από τις μετοχές μέσω του Ταμείου Ευημερίας Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου, του Ταμείου (Ψυχικής και Σωματικής) Υγείας Ένωσης Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου και του Ταμείου Προνοίας Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου.

Οι 21.467.719 μετοχές που έχει η Λαϊκή στην Τράπεζα Κύπρου εάν πολλαπλασιαστούν με τον μέσο όρο του κλεισίματος της μετοχής της ΒΟC την Τρίτη 12 Νοεμβρίου 2024 σε Χρηματιστήριο Αθηνών (ΧΑ) και Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) που βγαίνει στο 4,40 ευρώ ανά μετοχή, κοστίζουν λίγο κάτω από 95 εκατ. ευρώ. Γίνεται ευκόλως αντιληπτό πως η ΕΤΥΚ έχει σχεδόν την τριπλάσια «δύναμη πυρός» για να προχωρήσει στην υπό αναφορά αγορά των μετοχών, μόνο από τα χρήματα που έλαβε την προηγούμενη εβδομάδα από

την πράξη με την Eurobank.

Βάσει της επίσημης πληροφόρησης που υπάρχει από το περασμένο καλοκαίρι, οι μετοχές της Λαϊκής στην ΒΟC θα ρευστοποιηθούν μέσω διαδικασίας πώλησης εκτός Χρηματιστηρίου, με τον διορισμό Συμβούλων, για τη μεγιστοποίηση των εισπράξεων προς όφελος των πιστωτών.

Της έχει βγει

Η ΕΤΥΚ έχει προχωρήσει σε επενδύσεις στις τράπεζες και «της έχουν βγει». Και από τις επενδύσεις της στην Τράπεζα Κύπρου και από τις επενδύσεις της στην Ελληνική Τράπεζα. Στην Τράπεζα Κύπρου η μετοχή έχει τριπλασιαστεί από το 2022. Μέσα σε ένα χρόνο η μετοχή της Τράπεζας Κύπρου έχει ανέβει κατά 55,14% και της Ελληνικής

Τράπεζας η μετοχή έχει ανέβει σε ένα χρόνο κατά 96,3%. Δεν μπορούν να υπολογιστούν τα ακριβή κέρδη των επενδύσεων της ΕΤΥΚ από τις επενδύσεις της σε Τράπεζα Κύπρου και Ελληνική Τράπεζα, καθώς δεν είναι γνωστό πότε και σε ποια τιμή αγόραζε συγκεκριμένα πακέτα μετοχών, αλλά ενδεικτικά μπορούμε να δούμε την τιμή της μετοχής της κάθε τράπεζας στην τελευταία 5ετία.

Η τιμή της Τράπεζας Κύπρου αρχές του 2019 ήταν στο 1,35 ευρώ ανά μετοχή, αρχές του 2020 ήταν στα 1,29 ευρώ ανά μετοχή, αρχές του 2021 ήταν στα 73 σεντ ανά μετοχή, αρχές του 2022 ήταν στο 1,10 ευρώ ανά μετοχή, αρχές του 2023 ήταν στα 2,05 ευρώ ανά μετοχή, και αρχές του 2024 στο 3,41 ευρώ ανά μετοχή.

Η τιμή της Ελληνικής Τράπεζας αρχές του 2019 ήταν στα 86 σεντ του ευρώ ανά μετοχή, αρχές του 2020 ήταν στα 85 σεντ ανά μετοχή, αρχές του 2021 ήταν στα 66 σεντ ανά μετοχή, αρχές του 2022 ήταν στα 80 σεντ του ευρώ ανά μετοχή, αρχές του 2023 ήταν στα 1,57 ευρώ ανά μετοχή, και αρχές του 2024 στα 2,28 ευρώ ανά μετοχή.

Υπάρχει γόνιμο έδαφος

Αρχές Οκτώβρη η CarVal πώλησε 3% από το 9,09% των μετοχών που είχε στην ΒΟC, με αποτέλεσμα να μπει στην Τράπεζα 4 θεσμικοί επενδυτές, τα Fidelity Fund, Millenium Fund, Wellington και Fiera Capital. Η CarVal έχει να διαθέσει ακόμα πέραν του 6% προς πώληση εάν ενδιαφερθεί κάποιος να μπει στην Τράπεζα Κύπρου (όπως η

ΕΤΥΚ παραδείγματος χάριν), ενώ μετοχές πιθανώς να έχουν προς πώληση η CarVal Investors και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD).

Όπως είχαν σημειώσει στην «Κ» χρηματιστηριακές πηγές από το Λονδίνο στα μέσα Οκτώβρη, για την περίπτωση της Caius, δεν δρομολογεί διαδικασία «accelerated bookbuild» ΑΒΒ για την πώληση της συμμετοχής της και σκοπεύει τουλάχιστον επί του παρόντος να παραμείνει μέτοχος της Τράπεζας Κύπρου. Η ΕΒΡΔ, όμως, πιθανόν να εδραττεί την ευκαιρία να αποεπενδύσει από την Τράπεζα Κύπρου σε τιμή άνω των 4 ευρώ ανά μετοχή, καθώς ο σκοπός της εισδοχής ήταν να βοηθήσει στην προσπάθεια αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της ΒΟC το 2014. Τότε είχε βάλει 120 εκατ. ευρώ.

**ECONOMIST
IMPACT**

20th Annual Cyprus Summit

Revealing the nexus between volatility and determination
Geopolitics • Economy • Innovation

November 21st-22nd 2024 | Hilton Nicosia

In collaboration with

hazlis & rivass
Economist Impact Events for Greece,
Cyprus, Malta and south-east Europe

Cyprus's effort for a more resilient growth model

Michalis Hadjipantela
Member
European Parliament

Andreas Demetriades
Vice-president
Cyprus Chamber
of Commerce
and Industry
(CCCI)

Maria Panayiotou
President
Cyprus Investment
Funds Association
(CIFA)

Philippos Soseilos
Chief executive officer
and chairman
PwC Cyprus

www.hazliseconomist.com | www.20thcyprussummit.economist.com

Platinum sponsors

ecomm **bx**

pwc

Premium energy sponsors

ExxonMobil

**قطر للطاقة
QatarEnergy**

Gold sponsor

capital.com

Premium silver sponsor

HANIKIAN
LAW FIRM

Silver sponsor

Aambiente
MAKING SPACE FOR GROWTH

Bronze sponsor

European University Cyprus

Communication sponsor
KATHIMERINI

Official airline carrier
AEGEAN
A STAR ALLIANCE MEMBER

Telecommunications provider
NOVA

Logistics supplier
DHL

Contributors
NESPRESSO

Supported by
Cyprus Chamber of Commerce and Industry

Supporters
ARTECNIK PRODUCTIONS

AVO
DESIGN & MARKETING SERVICES

Web development
e-milles creations

Digital agency
AdPIXEL
DIGITAL AGENCY

Χαράσσουν από την αρχή τον δρόμο Πάφου – Πόλης

Σε αναζήτηση νέου εργολάβου η κυβέρνηση - Στόχος η ολοκλήρωσή του σε τρία χρόνια

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Ναυάγιο επήλθε μετά από 2,5 χρόνια στη σύμβαση μεταξύ του εργοδότη, δηλαδή του κράτους, και του εργολάβου, δηλαδή της ελληνικών συμφερόντων εταιρείας Intrakat που αφορά την πλήρη μελέτη και κατασκευή της πρώτης φάσης του αυτοκινητόδρομου Πάφου–Πόλης Χρυσοχούς. Μετά από σωρεία από καθυστερήσεων, επιπλέον απαιτήσεων και στασιμότητας για ένα έργο που βρίσκεται ψηλά στην ατζέντα της κυβέρνησης, όπως έχει αναφερθεί, το υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων σπεύδει να τα κάνει όλα από την αρχή με νέα προσφοροδότηση, κατακύρωση του έργου και εκτέλεση της 1ης φάσης σε ορίζοντα 3 ετών. Την ίδια ώρα, το αρμόδιο Υπουργείο μελετά διάφορα σενάρια και επιλογές προκειμένου να εξομαλύνει την κατάσταση μετά τη ρήξη με τον εργολάβο, μετριάχνοντας ταυτό-

Το Τμήμα Δημοσίων Έργων καταγράφει τις εργασίες που έγιναν και τις υπολειπόμενες εργασίες για να ετοιμάσει τα νέα συμβόλαια της σύμβασης.

χρονα τα προβλήματα και τις επιπτώσεις που επέφερε η όλη καθυστέρηση του έργου στην περιοχή της Πάφου. Η επιτάχυνση της δεύτερης φάσης του έργου, για την οποία προνοείται να προκηρυχθεί σχετικός διαγωνισμός το πρώτο τρίμηνο του 2026, αποτελεί ένα ενδεχόμενο όπως ανέφερε ο υπουργός Αλέξης Βαφειάδης. Επιπλέον, ο αρμόδιος υπουργός στα πλαίσια συνάντησής του στην πόλη Χρυσοχούς με τον δήμαρχο, τους αντιδημάρχους και άλλους παράγοντες της περιοχής, θέλησε να βάλει στην εξίσωση και το έργο της σύνδεσης στη Μεσόγη. Παράλληλα, πληθαίνουν οι φωνές για επιδίωξη των διαδικασιών ολοκλήρωσης των κατασκευαστικών εργασιών σε δημόσια έργα έτσι ώστε να μην χάνεται πολύτιμος χρόνος σε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι συνεχόμενες επισημάνσεις και προειδοποιήσεις του εργοδότη προς τον εργολάβο, δεν έχουν οποιοδήποτε αποτέλεσμα. Η απομάκρυνση της εργολάβου εταιρείας από τη σύμβαση του έργου, που αποφασίστηκε από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και

Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) μετά την ύστατη προσπάθεια εξεύρεσης φιλικού διακανονισμού μέσω της ανεξάρτητης ad hoc επιτροπής, ανοίγει ένα νέο κύκλο διαδικασιών για το τμήμα Δημοσίων Έργων. Η διαδικασία του φιλικού διακανονισμού από ad hoc επιτροπή προβλεπόταν από τη σύμβαση μεταξύ των δυο μερών και μέσα από έκθεσή της κατέδειξε ότι τα 11 αιτήματα της εργολάβου εταιρείας στερούνται βάσης και ως εκ τούτου έχουν απορριφθεί από την ΚΕΑΑ. Όπως αναφέρει η ΚΕΑΑ, οι απαιτήσεις του εργολάβου σε επιπρόσθετο κόστος αλλά και χρόνο αποπεράτωσης του έργου κρίθηκαν ως εξόχως προβληματικές και υπερλογικές.

Επόμενα βήματα

Σε κοστολογήσεις για το τι εκτελέστηκε και τι υπολείπεται να εκτελεστεί προκειμένου να αποπερατωθεί όπως προβλέπεται στη σύμβαση η πρώτη φάση του έργου προχωρά το τμήμα δημοσίων έργων. Συγκεκριμένα, προτεραιότητα για το αρμόδιο τμήμα αποτελεί η καταγραφή των εργασιών που εκτέλεσε ο εργολάβος κατά τη διάρκεια της σύμβασης, δηλαδή από τις 27 Μαΐου 2021 μέχρι τις 26 Νοεμβρίου 2024, με σκοπό να καταρτίσει τον τελικό λογαριασμό.

Σημειώνεται ότι η ελληνικών συμφερόντων εταιρεία διενήργησε εργασίες ύψους €14 εκατ. μέσα σε 2,5 χρόνια, ενώ το καθαρό ποσό του συμβολαίου προέβλεπε ότι θα έπρεπε να εκτελεστούν εργασίες της τάξης των €68 εκατ. Εξάλλου, η εταιρεία έχει ολοκληρώσει μόλις το 21% των εργασιών που προβλεπόνταν στη σύμβαση, δηλαδή το 1/5 των συνολικών εργασιών, την ώρα που στη σύμβαση προνοείται ολοκλήρωση της πρώτης φάσης του έργου μέχρι το τέλος Νοεμβρίου.

Η καταγραφή αυτή, που θα γίνει σε συνεργασία με τον εργολάβο, πρόκειται να χρησιμοποιήσει στην κατάρτιση της νέας σύμβασης και του προϋπολογισμού που θα απαιτηθεί από τους επιδόξους προσφοροδότες. Όπως πληροφορούμαστε, οι εργασίες οι οποίες θα συμπεριλαμβάνονται στη νέα σύμβαση που θα ετοιμαστεί θα πρέπει να είναι στην ίδια βάση με τις εργασίες που συμπεριλαμβάνονταν στη σύμβαση με την Intrakat. Ο λόγος είναι ότι πρέπει οι δυο συμβάσεις να είναι συγκρίσιμες για να μπορούν να σταθούν στο δικαστήριο όπου η Κυπριακή Δημοκρατία σκοπεύει να απαιτήσει από τον εργολάβο τυχόν επιπρόσθετο κόστος προκύψει από την ανάθεση του έργου σε άλλον εργολάβο.

Radiodays – Το ραδιοφωνικό γεγονός του 2025

Τον **Μάρτιο** του 2025 η Αθήνα θα φιλοξενήσει το ευρωπαϊκό ραδιοφωνικό γεγονός της χρονιάς, το Radiodays Europe. Έχοντας στο επίκεντρο το ραδιόφωνο, το podcast και τον ήχο γενικότερα, το Radiodays Europe έρχεται για 14η φορά, αυτή τη φορά στην Αθήνα, και συγκεκριμένα στο Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο Αθηνών, για τρεις μέρες γεμάτες ραδιόφωνο και ήχο, για επαγγελματίες του χώρου και όχι μόνο.

Τα ραδιόφωνα στην Ε.Ε.
Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat) σχετικά με τα ραδιόφωνα στην Ε.Ε. για το 2022, οι 5 κορυφαίες χώρες ως προς τον αριθμό των ραδιοφωνικών επιχειρήσεων τους, ήταν η Ισπανία (714), η Ιταλία (679), η Ελλάδα (599), η Γαλλία (343) και η Πορτογαλία (299). Στο αντίθετο άκρο, ήταν, το Λουξεμβούργο (5), η Εσθονία (9), η Σλοβακία (14), η Μάλτα (19) και η Λιθουανία (20). Λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος του πληθυσμού των κρατών-μελών της Ε.Ε., η αναλογία των ραδιοφωνικών επιχειρήσεων ανά 1 εκατομμύριο κατοίκους διέφερε αισθητά μεταξύ των χωρών. Πιο συγκεκριμένα, την υψηλότερη αναλογία μεταξύ των κρατών-μελών της Ε.Ε. κατέγραφε η Σλοβενία με 75 ραδιοφωνικές επιχειρήσεις ανά 1 εκατομμύριο κατοίκους. Στη δεύτερη θέση ακολουθούσε η Ελλάδα, με 57, ενώ στην τρίτη θέση βρισκόταν η Μάλτα με 36. Η Κύπρος βρισκόταν στην αμέσως επόμενη, στην τέταρτη θέση, μαζί με την Κροατία, με

35. Από την άλλη πλευρά, οι χαμηλότερες αναλογίες ραδιοφωνικών επιχειρήσεων ανά 1 εκατομμύριο κατοίκους στην Ε.Ε. παρατηρήθηκαν στην Πολωνία με 2, τη Γερμανία και τη Σλοβακία με 3, την Τσεχία με 4, και την Αυστρία, τη Γαλλία και τη Σουηδία με 5. Αναφορικά με τον αριθμό των ατόμων που απασχολούνται στον χώρο του ραδιοφώνου μεταξύ των κρατών-μελών της Ε.Ε. για το 2022, οι 5 χώροι και όχι μόνο.

Συνολικά το 2022, οι ραδιοφωνικές επιχειρήσεις απασχολούσαν 30.000 άτομα στην Ε.Ε., ενώ κατέγραψαν καθαρό κύκλο εργασιών 4 δισ. ευρώ.

κορυφαίες χώρες ήταν η Ισπανία (5.550), η Γερμανία (5.010), η Γαλλία (2.815), η Ρουμανία (2.510) και η Ιταλία (2.469). Αντίθετα, οι χαμηλότεροι αριθμοί παρατηρήθηκαν στη Σλοβακία (53), τη Λιθουανία (87), την Τσεχία (100), την Εσθονία (110) και τη Σουηδία (163). Συνολικά το 2022, οι ραδιοφωνικές επιχειρήσεις απασχολούσαν 30.000 άτομα στην Ε.Ε., ενώ κατέγραψαν καθαρό κύκλο εργασιών 4 δισ. ευρώ.

Radiodays Europe
Το Radiodays Europe θα λάβει χώρα

Η ελληνικών συμφερόντων εργολάβος εταιρεία διενήργησε το 1/5 των εργασιών, ύψους 14 εκατ. μέσα σε 2,5 χρόνια, ενώ το καθαρό ποσό του συμβολαίου προέβλεπε ότι θα έπρεπε να εκτελεστούν εργασίες της τάξης των 68 εκατ.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι ο προϋπολογισμός της σύμβασης ανερχόταν στα €72.979.000 εκατ. (€86.850.000 εκατ. με το ΦΠΑ).

Στη συνέχεια, το τμήμα θα προχωρήσει με την ετοιμασία νέων εγγράφων προσφοροδότησης και ακολούθως κατακύρωση του έργου. Συνολικά το έργο θα αποπερατωθεί σε 3 χρόνια, όπως αναφέρει το αρμόδιο τμήμα, γεγονός το οποίο κρίνεται ευνοϊκά σε σχέση με την τελευταία παράταση του χρόνου 59 μηνών που ζήτησε η εργολάβος εταιρεία.

Οι καθυστερήσεις

Σύμφωνα με το τμήμα δημοσίων έργων, η εκτέλεση των εργασιών του έργου δεν συμβάδιζε με το πρόγραμμα των εργασιών και τα χρονοδιαγράμματα που είχαν τεθεί από την ημερομηνία έναρξης της σύμβασης. Κορύφωση των καθυστερήσεων αποτέλεσε ο Απρίλιος φέτος, όπου επήλθε πλήρης στασιμότητα των κατασκευαστικών εργασιών, τονίζει το τμήμα. Σύμφωνα με όσα αναφέρει, πέραν από ορισμένες εκσκαφές σε ένα μικρό τμήμα του έργου δεν εκτελέστηκε καμία εργασία στο έργο από τον Αύγουστο φέτος. Ωστόσο, παρά τη στασιμότητα που καταγράφηκε τον Απρίλιο, οι επιπλέον απαιτήσεις της εταιρείας το τότε δίστημα ανέρχονταν σε €30 εκατ. συν την παράταση χρόνου των 34 μηνών. Οι απαιτήσεις αυτές αυξήθηκαν μέχρι τον Οκτώβριο 2024 σε €36,2 εκατομμύρια ευρώ και 59 μήνες παράταση χρόνου, επισημαίνει το Τμήμα Δημοσίων Έργων.

Οι διαφορές

Τα ακατάλληλα υλικά εκσκαφής αλλά και διάφορα τεχνικά προβλήματα του εργολάβου αποτέλεσαν τις βασικότερες διαφορές ανάμεσα στα δυο μέρη. Πιο συγκεκριμένα, κατά την εκτέλεση του έργου ο εργολάβος ισχυρίστηκε ότι δεν υπήρχαν ικανοποιητικό χώροι σε μέγεθος για εναπόθεση των υλικών εκσκαφής που κρίνονταν ακατάλληλα για χρήση στο έργο. Έθεσε ακόμα ζήτημα για την έλλειψη ποσοτήτων των αδρανών υλικών στα λατομεία που

υπεδείχθηκαν στη σύμβαση. Τέλος, ο εργολάβος υπογράμμισε ότι η κατασκευή των επικωμάτων γινόταν με τη χρήση ακατάλληλων βάσει προδιαγραφών υλικών εκσκαφής.

Από τη μεριά του ο εργοδότης αναφέρει ότι το αρμόδιο τμήμα έκανε τις απαιτούμενες προσπάθειες προκειμένου ο εργολάβος να διαχειριστεί τα όποια ζητήματα παρουσιάστηκαν εφαρμόζοντας κατά γράμμα τις πρόνοιες του συμβολαίου.

Ανεπάρκεια

Για ανεπάρκεια του κράτους να ολοκληρώσει μεγάλα κατασκευαστικά έργα κάνουν λόγο βουλευτές της Πάφου και τοπικοί φορείς της περιοχής. Θα έπρεπε το αρμόδιο τμήμα να είχε τεματίσει εδώ και πολύ καιρό τη σύμβαση με την εταιρεία, αναφέρουν τονίζοντας ότι η συγκεκριμένη εταιρεία δεν πρόκειται να έχει οποιοσδήποτε επιπτώσεις από τον τεματισμό της σύμβασης αυτής καθώς είναι ελληνικών συμφερόντων και θα συνεχίσει να διαχειρίζεται έργα στην Ελλάδα.

Το έργο

Το έργο αφορά την πλήρη μελέτη και κατασκευή του Αυτοκινητόδρομου Πάφου – Πόλης Χρυσοχούς Τμήμα 1, Φάση (Α) από την Αγία Μαρινούδα μέχρι το Στρουμπί, μήκους 15,5 χλμ. περίπου, με δύο λωρίδες κυκλοφορίας και με προοπτική κατασκευής των άλλων δύο λωρίδων και πολύ καιρό τη σύμβαση με την εταιρεία, αναφέρουν τονίζοντας ότι η συγκεκριμένη εταιρεία δεν πρόκειται να έχει οποιοσδήποτε επιπτώσεις από τον τεματισμό της σύμβασης αυτής καθώς είναι ελληνικών συμφερόντων και θα συνεχίσει να διαχειρίζεται έργα στην Ελλάδα.

Το έργο περιλαμβάνει: - έναν (1) ανισόπεδο κόμβο στην αρχή του έργου, στο σημείο σύνδεσης με τον αυτοκινητόδρομο Λεμεσού-Πάφου παρά την Αγ. Μαρινούδα, - έναν (1) ισόπεδο κόμβο στη Χ.Θ. 9+500 περίπου, όπου προβλέπεται σύμφωνα με την προμελέτη ο μελλοντικός ανισόπεδος κόμβος Τσάδας, και - έναν (1) τεματικό κυκλικό κόμβο στη Χ.Θ. 15+200 περίπου, μετά το χωριό Στρουμπί, όπου προβλέπεται σύμφωνα με την προμελέτη ο μελλοντικός ανισόπεδος κόμβος Στρουμπίου/Κάθηκκα.

Η BOC πώλησε κόκκινα δάνεια 5 δισ. από το 2018

Σε νέα πώληση προβληματικών δανείων προχώρησε η Τράπεζα Κύπρου, αυτή τη φορά μεικτής λογιστικής αξίας 27 εκατομμυρίων ευρώ, ανεβάζοντας τα προβληματικά δάνεια που έχει πωλήσει η Τράπεζα Κύπρου από το 2018 στα 5 δισεκατομμύρια ευρώ.

Παρόλο που τις πωλήσεις δανείων στην Κύπρο άνοιξε η Τράπεζα Κύπρου το 2017 με εξυμνητούμενα δάνεια, από το 2018 η Τράπεζα Κύπρου έχει προχωρήσει σε 4 μεγάλες πωλήσεις χαρτοφυλακίων προβληματικών δανείων και 3 μικρότερες. Ο λόγος για τα Helix 1, Helix 2a, Helix 2b, Helix 3, Velocity 1, Velocity 2 και τώρα την τελευταία πώληση, με αγοραστή την Cerberus Global Investments.

Η πρώτη μεγάλη πώληση είχε γίνει το 2018 με το Project Helix, το οποίο αφορούσε στην πώληση 2,7 δισ. ευρώ προβληματικών δανείων, με αγοραστή την Apollo Global Management και αφορούσε 14.024 δάνεια προς μεγάλες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Έπειτα, το 2020 η Τράπεζα Κύπρου προχώρησε στην πώληση του Helix 2a, προβληματικών δανείων με μεικτή λογιστική αξία 916 εκατ., συμβατικού υπολοίπου ύψους 1,46 δισ. ευρώ και εμπεριείχε 22.224 δάνεια, κυρίως ιδιωτών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τα οποία ήταν εξασφαλισμένα με πάνω από 5.616 ακίνητα. Αγοραστής ήταν η Pimco, όπως και του «δευτέρου» μέρους του, του Helix2b. Η μεικτή λογιστική αξία ύψους του χαρτοφυλακίου

Προσβάλλει την απόφαση της Κ.Δ. για τεματισμό της σύμβασης ο εργολάβος

Ούτε σε 100 χρόνια δεν πρόκειται να εκτελεστεί το έργο με αυτούς τους όρους της σύμβασης, ανέφερε από την πλευρά του ο διευθύνων σύμβουλος του Ομίλου Aktor (πρώην Intrakat), Αλέξανδρος Εξάρχου, σε διάσκεψη Τύπου που πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά χθες. Ξεκαθάρισε ότι ο όμιλος Aktor πρόκειται να προσβάλει την απόφαση της Κυπριακής Δημοκρατίας για τεματισμό της σύμβασης, υποστηρίζοντας ότι θα εισπράξει αποζημιώσεις πέραν των €35 εκατ. καλύπτοντας και με το παραπάνω τις όποιες ζημιές τους. Διαψεύδει μάλιστα τη θέση της κυβέρνησης ότι ζήτησε παράταση 5 χρόνια για την ολοκλήρωση του έργου, διευκρινίζοντας ότι η παράταση που ζήτησε ήταν 3 χρόνια.

Η αδυναμία ολοκλήρωσης του έργου, όπως ανέφερε ο κ. Εξάρχου, εντοπιζόταν σε τρία προβληματικά ζητήματα, τα οποία αφορούσαν τις απαλλοτριώσεις για εναπόθεση των ακατάλληλων υλικών εκσκαφής από το έργο, την ανεπάρκεια των 2 από τα 3 λατομεία που υπεδείχθηκαν στο να παράγουν ικανοποιητικές ποσότητες αδρανών υλικών για τις ανάγκες του έργου και την κατασκευή επικωμάτων του έργου, χρησιμοποιώντας υλικά εκσκαφής, τα οποία βάσει προδιαγραφών θεωρούνται ακατάλληλα.

Ο κ. Εξάρχου διέψευσε μάλιστα τη θέση του Τμήματος Δημοσίων Έργων ότι οι απαλλοτριώσεις πραγματοποιήθηκαν καθώς και ότι τα λατομεία διέθεταν αδρανών υλικών. Κατήγγειλε ακόμα την κυβέρνηση για ολιγωρία τονίζοντας ότι η μετάξυ

τους επικοινωνία ήταν προβληματική.

Ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας είπε χαρακτηριστικά ότι ενώ είχε καταδείξει τα προβληματικά ζητήματα από το 1ο εξάμηνο του 2021 στην Κυπριακή Δημοκρατία, το αρμόδιο τμήμα απαντούσε μετά

Intrakat: Αδύνατον να ολοκληρωθεί το έργο αν δεν μεταβληθούν οι όροι της σύμβασης.

από 18 μήνες. «Το επιχείρημά μας είναι ακλόνητο και πρόκειται να δικαιωθούμε ως προς τους προβληματικούς όρους της σύμβασης», σημείωσε προσθέτοντας ότι επί 8 μήνες η εταιρεία του έκανε ό,τι ήταν δυνατόν για να συνεχιστεί το έργο και μάλιστα εις βάρος των συμφερόντων της. «Δεν είμαι σε θέση να εξηγήσω τον λόγο που σταμάτησε τη σύμβαση το αρμόδιο Υπουργείο, ωστόσο εκτιμώ ότι ενδεχομένως να αντιλήφθηκαν ότι με αυτούς τους όρους δεν μπορούσε να εκτελεστεί το έργο» υπογράμμισε ο κ. Εξάρχου. Είπε ακόμα ότι η εταιρεία του εννιμώρεσε και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Νίκο Χριστοδουλίδη λίγο πριν από τις προεδρικές εκλογές τον Φεβρουάριο του 2023, ότι δεν θα μπορούσε να εκτελεστεί το εν λόγω έργο καθώς δεν υπήρχαν οι προδιαγραφές και οι απαιτούμενοι χώροι για να τοποθετηθούν οι ποσότητες εκσκαφής.

Από 2,7 δισ. ευρώ, έως και 27 εκατ. τα χαρτοφυλάκια που κατέληξαν κυρίως σε αμερικανικά επενδυτικά ταμεία.

αυτού ήταν 545 εκατ. ευρώ, συμβατικού υπολοίπου ύψους 783 εκατ. ευρώ και εμπεριείχε περίπου 16.000 δάνεια, κυρίως ιδιωτών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τα οποία ήταν εξασφαλισμένα με περίπου 4.000 ακίνητα. Στην Pimco κατέληξε επίσης και το Helix 3, ακόμα μία πώληση προβληματικών δανείων από την Τράπεζα Κύπρου. Περιελάμβανε την πώληση ΜΕΔ μεικτής λογιστικής αξίας 577 εκατ. και ακινήτων ύψους 121 εκατ., είχε συμβατικό υπόλοιπο 993 εκατ. και είχε περίπου 20.000 δάνεια, κυρίως ιδιωτών.

Οι μέρεις

Ανάμεσα στις πωλήσεις των Helix, η Τράπεζα Κύπρου είχε πωλήσει και μικρότερα πακέτα ΜΕΔ, με τις ονο-

μασίες Velocity 1 και 2. Το πρώτο αφορούσε μη εξασφαλισμένα δάνεια λιανικής τραπεζικής συνολικού υπολοίπου 245 εκατ. ευρώ, με λογιστική αξία τα 34 εκατ. ευρώ και αποκτήθηκε από την APS. Αρχές του 2020 η Τράπεζα Κύπρου ανακοίνωσε την πώληση του δεύτερου Velocity, είχε ονομαστική αξία 398 εκατ. ευρώ και λογιστική αξία 133 εκατ. ευρώ. Αγοραστής ήταν η B2 Capital. Η τελευταία συμφωνία αφορά την πώληση χαρτοφυλακίου το οποίο κυρίως αφορά εξασφαλισμένα δάνεια σε επιχειρήσεις, με συμβατικό υπόλοιπο ύψους περίπου 149 εκατ. και με μεικτή λογιστική αξία 27 εκατ. στην Cerberus, το Ταμείο που είχε αγοράσει τα προβληματικά δάνεια της Alpha Bank Κύπρου.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

ANNA ΠΟΥΛΥΒΙΟΥ

Στο τραπέζι ενιαίο σχέδιο πόλεων για πλημμύρες

Τα επαναλαμβανόμενα προβλήματα, η οικονομική πτυχή και οι οικιστικές ζώνες που εφάπτονται σε ποταμούς

Του ΠΑΥΛΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Με τις έντονες βροχοπτώσεις της περασμένης Κυριακής, από τις οποίες δημιουργήθηκαν για ακόμη μία φορά –μετά τις δυσάρεστες εικόνες σε Λάρνακα και Πάφο μία εβδομάδα πριν– προβλήματα πλημμυρών σε Λεμεσό και ελεύθερη Αρμόκωστο, επανήλθαν για ακόμη μια φορά τα κενά και οι αδυναμίες στην αντιμετώπιση των πλημμυρών στις αστικές περιοχές. Η κλήση στην Πυροσβεστική για ρυμούλκηση οχημάτων που παγιδεύτηκαν σε δρόμους, για υπόγεια που πλημμύρισαν και για άνοιγμα οχετών όμβριων υδάτων είναι εικόνες που επαναλαμβάνονται εδώ και χρόνια, αλλά και επιδεινώνονται. Εντός της Ένωσης Δήμων Κύπρου ένα από τα σενάρια τα οποία εξετάζονται είναι η εκπόνηση ολοκληρωμένης και ενιαίας μελέτης με σκοπό τη συνολική αντιμετώπιση των πλημμυρών σε όλες τις πόλεις. Όπως πληροφορείται η «Κ», η ιδέα και η πρωτοβουλία ανήκει στον δήμαρχο Λάρνακας, Ανδρέα Βύρα, ο οποίος, μετά τη διαπί-

τηγικής ανάπτυξης του γραμμικού πάρκου του Πεδιαίου, στο οποίο συμμετέχουν οι δήμοι Λακατάμιας, Στροβόλου και Λευκωσίας. Στα πλαίσια αυτού του ανασχεδιασμού, τόνισε ο κ. Σταυρινίδης, θα υπάρχει ειδική πρόνοια για το θέμα των αντιπλημμυρικών έργων.

Για την επαρχία Λευκωσίας, ένα άλλο ενάλωτο σημείο για πλημμύρες εντοπίζεται στην Έγκωμη, όπου προγραμματίστηκε η κατασκευή δύο λιμνών κατακράτησης, οι οποίες όμως ακόμη δεν υλοποιήθηκαν. Για τον Δήμο Λάρνακας, όπου κατά καιρούς προβλήματα πλημμυρών και ζημιών εντοπίζονται από την περιοχή των Καμάρων μέχρι την παραλία, θα υπογραφεί στις 18 Νοεμβρίου συμβόλαιο για εκτέλεση αντιπλημμυρικών έργων το οποίο θα διαρκέσει δύο χρόνια και θα κοστίσει €6,5 εκατ.

Οι κλήσεις στην Πυροσβεστική την περασμένη Κυριακή, για ρυμούλκηση οχημάτων που παγιδεύτηκαν σε δρόμους, για υπόγεια που πλημμύρισαν και για άνοιγμα οχετών όμβριων υδάτων είναι εικόνες που επαναλαμβάνονται εδώ και χρόνια, αλλά και επιδεινώνονται.

Τοιμέντωμα σε κοίτες

Εκτίμηση των αρμοδίων είναι ότι τα φαινόμενα των πλημμυρών, δεν προκαλούνται μόνο από την κλιματική αλλαγή, αλλά και από τις παρεμβάσεις-επεμβάσεις στις κοίτες των ποταμών, με ανέγερση κτηρίων –μάλιστα αδειοδοτημένων– που αποκόπτουν την κανονική ροή του

νερού, το οποίο, σε περιπτώσεις ακραίων καιρικών φαινομένων, βρίσκει διέξοδο σε δρόμους, σπίτια, επιχειρήσεις κτλ.

Από την πλευρά της, η επιτροπος Περιβάλλοντος, Αντωνία Θεοδοσίου, τόνισε την ανάγκη εξέτασης και αναθεώρησης του τρόπου με τον οποίο σχεδιάζουμε και εκτελούμε έργα στις

σημερινές συνθήκες της κλιματικής αλλαγής. Συγκεκριμένα, σε δηλώσεις της Τρίτη στον ΣΠΟΡ FM, εξέφρασε προβληματισμό για την ύπαρξη οικιστικών ζωνών που είναι πολύ κοντά σε ποταμούς.

Το θέμα ήρθε αυτές τις μέρες στην επιφάνεια, με αφορμή την εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας για ανέγερση κατοικίας σε απόσταση 5 μέτρων από την όχθη του ποταμού Κρουού, στις Πάνω Πλάτρες, επειδή η συγκεκριμένη περιοχή είναι οικιστική ζώνη του 1992 (οι παλιές πολεοδομικές ζώνες είναι το μεγάλο

Μελέτες και χάρτες επικινδυνότητας πρόκλησης πλημμυρών, εκπονηθέντα από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, βρίσκονται ενώπιον των τοπικών αρχών, ώστε να λαμβάνουν μέτρα.

στωση ότι οι κατά καιρούς πλημμύρες αφορούν όχι μόνο τη Λάρνακα, όπου δημαρχεύει, αλλά όλες τις πόλεις, θα ζητήσει συνάντηση με αρμόδιους κρατικούς αξιωματούχους, ενώπιον των οποίων θα θέσει τόσο τα προβλήματα που παρατηρούνται κάθε χρόνο αλλά και την οικονομική παράμετρο του ζητήματος, λόγω υψηλού κόστους αναγκαίων έργων. Το επιχείρημα είναι ότι μία ενιαία πολιτική θα συμβάλει στον περιορισμό των αρνητικών συνεπειών από τις πλημμύρες, θωρακίζοντας σε μεγαλύτερο βαθμό τις ανθρώπινες ζωές, τις υποδομές και τις παρουσίες των δημοτών.

Τα ευάλωτα σημεία

Μελέτες και χάρτες επικινδυνότητας πρόκλησης πλημμυρών, εκπονηθέντα από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, βρίσκονται ενώπιον των τοπικών αρχών, ώστε να λαμβάνουν μέτρα. Σύμφωνα με μελέτη του 2022, στη Λευκωσία, αυξημένο κίνδυνο διατρέχει η περιοχή Στροβόλου λόγω της γειτνίασης με τον Πεδιαίο ποταμό, ενώ στη Λεμεσό το επίκεντρο εντοπίζεται στην περιοχή της Μαρίνας και του Κάστρου. Στη Λάρνακα, το πρόβλημα εντοπίζεται από την περιοχή των Καμάρων μέχρι την παραλία, ενώ στην Πάφο τρεις περιοχές διέρχονται από ποταμούς και χειμάρρους που δεν αποκλείεται να υπερχειλίσουν.

Στον Στρόβολο και όσον αφορά την περιοχή του γεφυριού της οδού Αλεξανδρουπόλεως, παρά τον Πεδιαίο, το οποίο πλημμύρισε επανειλημμένα, το πρόβλημα προγραμματίζεται να αντιμετωπιστεί με την κατασκευή άλλων δύο γεφυριών σε διαφορετικά σημεία, στα πλαίσια πολεοδομικού έργου βελτίωσης του οδικού δικτύου, για να αποφευχθούν οι δυσάρεστες εικόνες, όπως δήλωσε στην «Κ» ο δήμαρχος Στροβόλου, Σταύρος Σταυρινίδης. Την ίδια ώρα, βρίσκεται στο στάδιο του σχεδιασμού το έργο της ολοκληρωμένης στρά-

JOEY App

Banking app για παιδιά και εφήβους 9-17 ετών

- Στείλε άμεσα το χαρτζιλίκι τους
- Ενημερώσου για κάθε τους συναλλαγή
- Έκδωσε την προσωπική τους κάρτα

Αποκτήστε το μέσω του
BoC Mobile App

Μάθε περισσότερα

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Τράπεζα Κύπρου

125 ΧΡΟΝΙΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΝΙΑ ΑΝΜΑΚ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Δύσκολες ισορροπίες σε ένα νέο εμπορικό πόλεμο

Η Ευρώπη δεν μπορεί εύκολα να δαμάσει τον Ντόναλντ Τραμπ. Η επιστροφή του αυτοαποκαλούμενου «νέγτι των δασμών» στον Λευκό Οίκο καθιστά την προσιτική δασμών στο διατλαντικό εμπόριο πραγματικό σενάριο. Το τεράστιο εμπορικό πλεόνασμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις ΗΠΑ και η εξάρτησή της από αυτές για βασικά αγαθά, όπως το φυσικό αέριο, περιορίζουν τα περιθώρια να εφαρμόσει το «οφθαλμός αντί οφθαλμού».

Η εμπορική πολιτική του Τραμπ για την Ευρώπη είναι ακόμη ασαφής, αλλά έχει ήδη μιλήσει για γενική εισφορά 10%, καθώς και για πιο στοχευμένα μέτρα κατά των αυτοκινητοβιομηχανιών. Ενώ η Κίνα παραμένει η μεγαλύτερη απειλή του, δυσανασχετεί για τα 534 δισ. δολάρια των εξαγωγών της Ευρώπης στις ΗΠΑ το 2023. Τα οχήματα εκτός των τρένων αντιπροσώπευαν πάνω από το 1/10 των συνολικών εξαγωγών της Ε.Ε. προς τις ΗΠΑ πέρυσι και το μπλοκ είχε σημαντικά πλεονάσματα σε ποτά και δερμάτινα είδη.

Η Ευρώπη θα μπορούσε να αντεπιτεθεί, στοχεύοντας τα 370 δισ. δολάρια των αγαθών που εξήγαγαν οι ΗΠΑ στην Ευρώπη το 2023. Θα μπορούσε να απαντήσει με το ίδιο νόμιμο: παρά την οργή του Τραμπ για τις εισαγωγές της Mercedes-Benz, οι ΗΠΑ εξακολουθούν να εξαγουν αυτοκίνητα και άλλα οχήματα περίπου 20 δισ. δολαρίων στο μπλοκ την ίδια χρονιά.

Η Ευρώπη δεν θα έχει μεγάλη περιθώρια ελιγμών στην εμπορική πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ.

Θα μπορούσε να στοχεύσει τομείς όπου οι ΗΠΑ απολαμβάνουν εμπορικό πλεόνασμα, όπως φρούτα, ξηρούς καρπούς, τέχνη ή ακόμη και πολυτίμους λίθους. Ωστόσο, η Ευρώπη εισάγει επίσης πολλά κρίσιμα αγαθά που είναι δύσκολο να αντικατασταθούν: φάρμακα, αεροσκάφη και καύσιμα, τα οποία αντιπροσωπεύουν πάνω από το 1/3 των αγαθών που προέρχονταν από

τις ΗΠΑ το 2023.

Η απάντηση του μπλοκ επίσης θα γινόταν πιο δύσκολη λόγω της μη ισορροπημένης φύσης του εμπορίου της Ευρώπης. Σχεδόν το 1/3 των εξαγωγών της Ε.Ε. στις ΗΠΑ είναι γεωμηνικές, χάρη στα πλεονεκτήματα της μεγαλύτερης οικονομίας της Ε.Ε. στα πολυτελή αυτοκίνητα και τα βιομηχανικά αγαθά. Ως αποτέλεσμα, η Γερμανία θα μπορούσε να υποστεί ένα πλήγμα ύψους 0,23% του ΑΕΠ της, ενώ το μπλοκ ως σύνολο λιγότερο από το μισό από αυτό το ποσοστό.

Οι προσπάθειες του Βερολίνου να συντονίσουν έναν εμπορικό πόλεμο θα παρεμποδίζονταν επίσης από την πολιτική αναταραχή και το γεγονός ότι ενώ η Porsche εξάγει τα περισσότερα από τα αυτοκίνητά της στις ΗΠΑ, κολλοσού όπως η BMW είναι λιγότερο ευάλωτοι. Ορισμένες χώρες όπως η Ιταλία μάλιστα μπορεί ακόμη και να επωφεληθούν από τους δασμούς, εάν καταφέρουν να αντικαταστήσουν τις κινεζικές εξαγωγές στις ΗΠΑ.

Το να χαρίσεις στον Τραμπ μια εύκολη νίκη ακούγεται πλέον πιο εύκολο από το να αναμετρηθείς μαζί του.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΓΚΑΜΠΡΙΕΛ ΡΟΥΜΠΙΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Εφιάλτης για τη Fed η αιζέντα Τραμπ

Η σκληρή δουλειά του Τζερόμι Πάουελ κινδυνεύει να ακυρωθεί. Ο πρόεδρος της Fed και οι συνάδελφοί του στην αρμόδια επιτροπή για τη νομισματική πολιτική προχώρησαν σε ακόμη μία μείωση επιτοκίων την Πέμπτη. Και αυτό συνέβη αφότου κατόρθωσαν να δαμάσουν τον πληθωρισμό, χωρίς να εμποδίσουν την αύξηση του ΑΕΠ ή να βλάψουν την αγορά εργασίας. Οι εξαγγελίες του νέου προέδρου των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ, και οι παρεμβατικές τάσεις του θέτουν σε κίνδυνο αυτήν την επιτυχημένη πορεία και ίσως τη συντομεύσουν. Αφού ψήφισε υπέρ της μείωσης του κόστους δανεισμού κατά 1/4 της ποσοστιαίας μονάδας στη ζώνη 4,5% έως 4,75%, ο Πάουελ βρέθηκε στη δύσκολη θέση να διατυπώνει ερωτήματα για το μέλλον της Fed.

Οι υψηλές τιμές των αγαθών και των υπηρεσιών κατά τη διάρκεια της θητείας του προέδρου Τζο Μπάιντεν συνέτειναν στην επιστροφή του Τραμπ στον Λευκό Οίκο. Παρόλο που ο πληθωρισμός έχει υποχωρήσει στο 2,4% σε ετήσια βάση και η ανεργία στο 4,1%, η Fed θα βρεθεί ενώπιον ενός

εκθροικού Λευκού Οίκου. Τα δεδηλωμένα σχέδια του Τραμπ να επιβάλει δασμούς 20% σε εισαγόμενα είδη, να παρατείνει χρονικά τις υφιστάμενες φοροαπαλλαγές, να εφαρμόσει νέες και να ανακαλέσει ρυθμιστικούς κανόνες συνιστούν αλλαγές οι οποίες

Οι δασμοί σε εισαγωγές, οι φοροαπαλλαγές και η απορρυθμηση μπορούν εύκολα να αυξήσουν ξανά τον πληθωρισμό.

εύκολα θα μπορούσαν να ενισχύσουν ξανά τις τιμές. Οι εταιρείες εισαγωγής, στη συνέχεια, θα μετακυλίσουν το υψηλότερο κόστος στους καταναλωτές και η κυβέρνηση θα υποχρεωθεί να δανειστεί περισσότερο για να καλύψει την απώλεια εσόδων, αυξάνοντας έτσι τις καταβολές τόκων και τον πληθωρισμό. Από πλευράς της, η Fed λειτουργεί μόνο βάσει της δημοσιονομικής πολιτικής, η οποία της δίνεται.

Δεν εναπόκειται στον Πάουελ να αναφέρει στον Τραμπ ή στα ηγετικά στελέχη των Ρεπουμπλικανών στο Κογκρέσο ότι πρέπει να το ξανασκεφθούν, πριν προσθέσουν 8 τρις. δολάρια σε ένα δημόσιο χρέος που αυξάνεται διαρκώς. Μια Fed, εξουσιοδοτημένη να επικεντρωθεί στην αποστολή της να διατηρήσει σταθερές τις τιμές και την απασχόληση πλήρη, θα εδύνατο να διαχειριστεί τις επιπτώσεις της αιζέντας Τραμπ. Το πρόβλημα έγκειται στο ότι ο ίδιος έχει ήδη δείξει την προθυμία του να υπονομεύσει τη σκληρά κερδισμένη ανεξαρτησία της τράπεζας. Λίγοι αξιωματούχοι της θα δέχονταν ευμενώς την επιστροφή στην εποχή του προέδρου της Fed, Άρθουρ Μπερнс, ο οποίος δέχθηκε πιέσεις από τον τότε πρόεδρο των ΗΠΑ, Ρίτσαρντ Νίξον, για χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής με συνέπεια τη στάση ανάπτυξη και την εκτίναξη του πληθωρισμού στα ύψη. Χαρακτηριστικά είχε πει για τον φίλο του ο Νίξον: «Σέβομαι την ανεξαρτησία του, αλλά ελπίζω να καταλάβει ότι οι απόψεις μου είναι αυτές που πρέπει να ακολουθηθούν».

Ομηροί στις ακροάσεις για την Επιτροπή

Στην τελική αναμέτρηση οι πολιτικές ομάδες για τις υποψηφιότητες Φίτο, Κάλας και Ριμπέρα για τη νέα Κομισιόν

Του ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες,
ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΚΟΥΡΗ

Στον αέρα παρέμεναν το βράδυ της Τρίτης οι διαδικασίες για την ανάδειξη της νέας Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς αν και επρόκειτο για την ημέρα ολοκλήρωσης των ακροάσεων των υποψηφίων ενώπιον των αρμόδιων επιτροπών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι πολιτικές ομάδες είχαν αποφασίσει να αναβάλουν τις αποφάσεις τους για το αν θα ανήψουν το πράσινο φως για τους έξι υποψηφίους αντιπροέδρους που απομένουν.

Ενδεικτικά των διεργασιών σε εξέλιξη (καθώς οι πολιτικές ομάδες, κυρίως Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, Σοσιαλδημοκράτες (S&D) και φιλελεύθεροι (Renew) βρίσκονταν σε Mexican stand-off κρατώντας δυνητικά η κάθε μια όμηρο τους υποψηφίους των άλλων), ήταν η άφιξη αργά το απόγευμα στο Κοινοβούλιο της Ούρουσουλα φον ντερ Λάιεν, η οποία σύμφωνα με τα όσα μεταδόθηκαν συναντήθηκε με την ηγεσία των S&D και των Renew.

Στόχος της προέδρου της Επιτροπής είναι να κλείσει η διαδικασία των ακροάσεων χωρίς απώλειες, ώστε να μπορέσει να ξεκινήσει τη δεύτερη της θητεία την 1η Δεκεμβρίου, ενώ στόχος αρκετών ευρωβουλευτών (πέραν του ΕΛΚ) είναι να ασκήσουν αποτελεσματικά την πίεση στην Κομισιόν την οποία έχουν στα χέρια τους μόνο μια φορά στα πέντε χρόνια.

Τα ονόματα που εκκρεμούν είναι αυτά του Ιταλού Ραφαέλε Φίτο, ο οποίος ανήκει στους Συντηρητικούς (ECR) και στο κόμμα της Τζόρτζια Μελόνι και αποτελεί αιτία πολέμου για αρκετούς στο S&D, τους Renew και τους Πράσινους, ενώ εκκρεμεί και η υποψηφιότητα της Κάγια Κάλας, που προέρχεται από την ομάδα Renew. Μαζί τους αναμένεται να μπουν στο ίδιο «πακέτο» και οι άλλοι τέσσερις αντιπρόεδροι των οποίων οι ακροάσεις βρίσκονταν σε εξέλιξη αργά το απόγευμα και το βράδυ χθες: η Ρουμάνια Ροζάντα Μιντζόνα (δεξιότητες και ετοιμοπόνη, S&D), ο Γάλλος Στεφάν Σεζουρνέ (εμπειρία και βιομηχανική στρατηγική, σχετίζεται με Renew), η Ισπανίδα Τερέζα Ριμπέρα (καθαρή μετάβαση, S&D) και η Φινλανδέζ Χένα Βίρκουνεν (τεχνολογική κυριαρχία και ασφάλεια, ΕΛΚ).

Το ΕΛΚ μπορεί να μην έχει ισχυρές αντιπροεδρίες να υπερασπιστεί, και να έχει κλειδώσει τους επιτρόπους του κατά την πρώτη εβδομάδα των ακροάσεων, όμως στηρίζει την επιλογή Φίτο, διατηρώντας ανοικτή την απειλή καταψήφισης της κ. Ριμπέρα. Εφόσον αναλάβει τη θέση της αντιπροέδρου για θέματα πρόσφατης μετάβασης αλλά και θεμάτων ανταγωνιστικότητας, η Ισπανίδα πολιτικός θεωρείται πως θα είναι το δεύτερο πιο ισχυρό πρόσωπο μετά την κ. Φον ντερ Λάιεν και σημαντική νίκη για τους Σοσιαλδημοκράτες. Για τους ίδιους ωστόσο

Στόχος της προέδρου της Επιτροπής είναι να κλείσει η διαδικασία των ακροάσεων χωρίς απώλειες, ώστε να μπορέσει να ξεκινήσει τη δεύτερη της θητεία την 1η Δεκεμβρίου.

λόγους, η κ. Ριμπέρα αποτελεί στόχο των Ισπανών κεντροδεξιών (για εσωτερικούς πολιτικούς λόγους) αλλά και άλλων δεξιών και συντηρητικών ευρωβουλευτών που θέλουν να δουν μετριασμό των «πράσινων» φιλοδοξιών της Επιτροπής.

Ανοικτή αναβολή

Το σήμα για αναβολή δόθηκε λίγο μετά την ολοκλήρωση των ακροάσεων για την υποψήφια νέα ύπατη εκπρόσωπο και αντιπρόεδρο, Κάγια Κάλας, και για τον υποψήφιο αντιπρόεδρο για θέματα Συνохής και Μεταρρυθμίσεων, Ραφαέλε Φίτο, σε αντίθεση με τις ακροάσεις της προηγούμενης εβδομάδας όπου οι κοινοβουλευτικές επιτροπές είχαν ξεκαθαρίσει τις προθέσεις τους για τους 19 από τους 20 επιτρόπους μερικές ώρες μόλις μετά την ολοκλήρωση των ακροάσεων.

Όπως ανακοινώθηκε, οι συντονιστές των πολιτικών ομάδων που συμμετέχουν στις επιτροπές Εξωτερικών Υποθέσεων (AFET) και Περιφερειακής Ανάπτυξης (REGI) αφού συναντήθηκαν, συμφώνησαν να αναβάλουν τις τελικές αποφάσεις για τους δύο υποψηφίους, χωρίς όμως να ξεκαθαρίζεται αν αυτές θα λαμβάνον-

ταν το βράδυ της Τρίτης, την Τετάρτη ή ακόμα και την επόμενη εβδομάδα. Πληροφορίες θέλουν διαφορετικές πολιτικές ομάδες από διαφορετικές χώρες να προσβλέπουν σε διαφορετικές ημερομηνίες.

Την ίδια στιγμή, για σήμερα Τετάρτη έχει παραπεμφθεί και η απόφαση που εκκρεμεί στις επιτροπές Περιβάλλοντος και Γεωργίας για τον Ούγγρο υποψήφιο επίτροπο Υγείας, Όλιβερ Βαρέλι. Παρά την εκούσια υποβάθμιση του κ. Βαρέλι λόγω των κακών σχέσεων Κομισιόν-Ουγγαρίας, ο απερχόμενος επίτροπος Διεύθυνσης είναι στόχος για τους ευρωβουλευτές, οι οποίοι ωστόσο ακόμα δεν έχει ξεκαθαρίσει αν θα τον απορρίψουν, καθώς κάτι τέτοιο θα έδινε στον Βίκτορ Ορμπάν τη δυνατότητα να προκαλέσει νέες καθυστερήσεις.

Υπενθυμίζεται πως η Διάσκεψη των Προέδρων έχει (προς το παρόν) προγραμματιστεί να κηρύξει ολοκλήρωση της διαδικασίας στις 21/11, εφόσον βέβαια όλες οι αρμόδιες επιτροπές καταλήξουν μέχρι τότε στη σύστασή τους για κάθε υποψήφιο, έτσι ώστε να οριστεί η ψηφοφορία για έγκριση της νέας Κομισιόν στην Ολομέλεια στις 25 - 28 Νοεμβρίου (ενδεχομένως στις 27/11).

Δεν ρωτήθηκε για Κυπριακό η Κάλας

Χωρίς ερωτήσεις για το Κυπριακό και το πώς επηρεάζει τη σχέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Τουρκία, ούτε ευρύτερα για τις ευρωτουρκικές σχέσεις, κύλησε την Τρίτη η πρωί η ακρόαση της νέας ύπατης εκπρόσωπου για την Εξωτερική Πολιτική, Κάγια Κάλας, αλλά και η ακρόαση του υποψηφίου αντιπρόεδρου για θέματα Συνохής και Μεταρρυθμίσεων, Ραφαέλε Φίτο, στο καρτοφυλάκιο του οποίου περιλαμβάνεται η χρηματοδότηση των μέτρων στήριξης της τουρκοκυπριακής κοινότητας και της προετοιμασίας της επανένωσης.

Έχοντας επικοινωνήσει με Κύπριους ευρωβουλευτές που συμμετέχουν στην κοινοβουλευτική επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων (AFET), μακράν την πιο δημοφιλή μεταξύ των εκπροσώπων των Κυπρίων στο Κοινοβούλιο, η «Κ»

Οι Κύπριοι ευρωβουλευτές εστίασαν στη Σούτσα για Κυπριακό, άφησαν χωρίς ερωτήσεις την Κάλας.

αντιλαμβάνεται πως κάποιοι ζήτησαν να θέσουν ερώτηση κατά τη διάρκεια της ακρόασης της κ. Κάλας και άλλοι προτίμησαν να δώσουν προτεραιότητα στην ακρόαση της υποψήφιας επιτρόπου για τη Μεσόγειο, Ντουμπράβκα Σούτσα (ή σε επιτροπές που αφορούν άλλα κρίσιμα ζητήματα που τους ενδιαφέρουν).

Όπως πληροφορείται η «Κ», σε συναντήσεις που είχε με ευρωβουλευτές των πολιτικών ομάδων η κ. Κάλας ρωτήθηκε πάντως για το Κυπριακό, για να απαντήσει πως η ΕΕ δεν ξεχνά το ζήτημα αυτό, αλλά πως των προοπθειών ηγούνται τα Ηνωμένα Έθνη, επαναλαμβάνοντας δηλαδή επαναλαμβανόμενα την πάγια θέση της ΕΕ.

Στην ακρόαση της η Εσθονή πρώην πρωθυπουργός, η οποία έχει ιδιαίτερα

έντονη θέση για την εισβολή του ρωσικού καθεστώτος στην Ουκρανία, κλήθηκε αρκετές φορές να υπερασπιστεί την πολιτική της ΕΕ για το θέμα, ενώ απέφυγε να μπει σε λεπτομέρειες όταν ρωτήθηκε για την κατάσταση στη Μέση Ανατολή, πέραν από την καθιερωμένη γραμμή της ΕΕ, η οποία εστιάζει στην ανθρωπιστική διάσταση και στην ανάγκη συντονισμού με τους εταίρους για ειρήνευση.

Γενικότερα, οι ακροάσεις των υποψηφίων επιτρόπων πέρασαν με λίγες αναφορές στην Κύπρο και τα ευρωτουρκικά. Η μόνη υποψήφια που συμπεριέλαβε το θέμα στις αρχικές παρεμβάσεις της ήταν η Σλοβένα υποψήφια επίτροπος για θέματα Διεύθυνσης, Μάρτα Κοσ, η οποία είχε σημειώσει την Πέμπτη 7/11 πως ο ρυθμός της

προόδου των ευρωτουρκικών καθορίζεται από το Κυπριακό, ενώ απαντώντας σε ερώτηση ευρωβουλευτή των Συντηρητικών (ECR) επανέλαβε πως δεν θα υπάρξει πρόοδος στις σχέσεις με την Τουρκία χωρίς πρόοδο στο Κυπριακό.

Τρεις Κύπριοι ευρωβουλευτές που συμμετέχουν στην AFET (Λουκάς Φουρλάς, Γεώργιος Γεώργιος, Κώστας Μαυρίδης) επέλεξαν να θέσουν τα ερωτήματά τους στην κ. Σούτσα, η οποία τόνισε τη στρατηγική θέση της Κύπρου στην περιοχή, και τον ρόλο της ως μέρους της λύσης για τη διακρίση της μετανάστευσης, καθώς και το ότι η Τουρκία είναι στρατηγικός εταίρος της ΕΕ στην περιοχή, αν και όπως είπε η ΕΕ δεν συμφωνεί με τις ενέργειες στις οποίες είχε προχωρήσει η χώρα στην κυπριακή ΑΟΖ.

Σωσίβιο ΕΛΚ στο μοντέλο Μελόνι

Η συμφωνία Ιταλίας-Αλβανίας για πρόσφυγες-μετανάστες καταρρέει, αλλά το ΕΛΚ την κρατάει όρθια

Του **ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ**

Το μοντέλο της πρωθυπουργού της Ιταλίας Τζόρτζια Μελόνι, για αγορά φιλοεπρεσιών από την Αλβανία και αποστολή προσφύγων και μεταναστών στα «κέντρα υποδοχής» που κατασκευάστηκαν στη χώρα, «μπαζέι» κυριολεκτικά από παντού, αλλά ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (ΕΛΚ) Μάνφρεντ Βέμπερ ζητάει πίστωση χρόνου. Μιλώντας στην ιταλική La Stampa, ο επικεφαλής του ΕΛΚ δημιουργεί εντύπωση κανονικοποίησης του αμφιλεγόμενης ηθικής και νομιμότητας μοντέλου και μαζί και της ιταλικής ακροδεξιάς, λέγοντας ότι «όλες οι καινοτόμες λύσεις χρειάζονται χρόνο». Η τοποθέτηση του κ. Βέμπερ, ο οποίος φλερτάρει εδώ και καιρό με την ακροδεξιά, δεν μπορεί να αποδοθεί σε άσκηση προσωπικής πολιτικής. Όχι μόνο γιατί ο Γερμανός αξιωματούχος του

Προσδοκία της Λευκωσίας είναι η νέα νομοθεσία που θα υποβάλει η πρόεδρος της Κομισιόν, το 2025, να θέτει και τη Συρία «στο κάδρο» των επιστροφών, ώστε η Κυπριακή Δημοκρατία να μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας «επιστροφών» στην εν λόγω χώρα.

ΕΛΚ ξέρει πολύ καλά να μετράει τις λέξεις του και πορεύεται στη βάση κυρίως της «γεωμηνικής προεκλογικής ατζέντας», αλλά και γιατί η πρόεδρος της Κομισιόν Ούρουσουλα φον ντερ Λάιεν, που επίσης προέρχεται από το ΕΛΚ, έχει υποδεχθεί θετικά την ιταλοαλβανική συμφωνία, καθιστώντας σαφές ότι θα εξετάσει το ενδεχόμενο ενός ανάλογου μοντέλου σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, για αγορά υπηρεσιών από τρίτες χώρες, ώστε πρόσφυγες και μετανάστες να καταλήγουν σε «κέντρα υποδοχής» εκτός Ε.Ε. Δεν είναι άλλωστε τυχαία η συμπεριληψη της ιταλοαλβανικής συμφωνίας, με θετικό πρόσημο, στις ιδέες που ανέπτυξε η Ούρουσουλα φον ντερ Λάιεν στην πρόσφατη επιστολή της προς τους ηγέτες των 27 κρατών και κυβερνήσεων της Ε.Ε., ως επίσης και η πρόθεσή της να υποβάλει νέα νομοθετική πρόταση για τις επιστροφές. Ενώ στην εξίσωση δεν πρέπει να παραβλεφθεί η απόδοση καθεστώτος «Εκτελεστικού Αντιπροέδρου» από την

Μιλώντας στην ιταλική La Stampa, ο επικεφαλής του ΕΛΚ δημιουργεί εντύπωση κανονικοποίησης του αμφιλεγόμενης ηθικής και νομιμότητας μοντέλου και μαζί και της ιταλικής ακροδεξιάς, λέγοντας ότι «όλες οι καινοτόμες λύσεις χρειάζονται χρόνο».

κα φον ντερ Λάιεν στον στενό συνεργάτη της Τζόρτζια Μελόνι, προτεινόμενο Επίτροπο από την Ιταλία Raffaele Fitto (ανεξαρτήτως των αποτελεσμάτων ακροάσεων και της ψηφοφορίας στην Ευρωβουλή).

Πηγή στην έδρα της Ε.Ε., έλεγε στην «Κ» ότι όλα αυτά αποτελούν μεν σωσίβιο στην πολιτική της Μελόνι, αλλά παράλληλα συνιστούν και κινήσεις προς την κατεύθυνση κανονικοποίησης της ακροδεξιάς, όπως αυτή εκφράζεται από την Ομάδα Συντηρητικών-Μεταρρυθμιστών, στην οποία συμμετέχει το κόμμα της Ιταλίδας πρωθυπουργού, ως επίσης και το κυπριακό ΕΛΑΜ.

Ψυχροπολεμικό κλίμα

Μετά την άρνηση δικαστηρίου της Ρώμης να επικυρώσει την κράτηση μεταναστών στην Αλβανία, δικαστήριο της Μπολόνια παρέπεμψε το διάταγμα για «ασφαλείς τρίτες χώρες» της ιταλικής κυβέρνησης, στο Δικαστήριο της Ε.Ε., γεγονός που προκάλεσε μείζονα κρίση στις σχέσεις εκτελεστικής και δικαστικής εξουσίας στην Ιταλία. Μια από τις έξι δικαστές που αρνήθηκαν να επικυρώσουν τις κρατήσεις προσφύγων και μεταναστών, στην Αλβανία, δέχθηκε απειλές κατά της ζωής της, ενώ απειλές δήλωσε ότι δέχθηκε και η Ιταλίδα πρωθυπουργός Τζόρτζια Μελόνι.

Πέραν της δεδομένης παράβασης της ευ-

ρωπαϊκής νομοθεσίας και της εξίσου δεδομένης προβληματικής συμφωνίας Ιταλίας-Αλβανίας, σε επίπεδο ηθικής, οι πληροφορίες που διέρρευσαν στον ιταλικό Τύπο παραπέμπουν σε εξευτελισμό της ανθρωπίνης υπόστασης. Την ίδια ώρα που πρόσφυγες και μετανάστες θα τελούν υπό κράτηση για λογαριασμό της Ιταλίας, στους χώρους εγκλεισμού που κατασκευάστηκαν στην Αλβανία, η κυβέρνηση της Ρώμης φρόντισε να εννοικιάσει δύο πολυτελή ξενοδοχεία, τεσσάρων και πέντε αστέρων, μπροστά στην παραλία, με σπα, πισίνες, VIP εστιατόρια και προκλητικές ανέσεις για τη διαμονή των καραμηνιέρων που επιφορτίστηκαν με τη φύλαξη των προσφύγων και μεταναστών. Τα ποσά που θα διατεθούν μόνο για τη διαμονή των 295 καραμηνιέρων, υπερβαίνουν τα 9 εκατομμύρια ευρώ, στα οποία θα πρέπει να προστεθούν μισθοί και επίδομα εξωτερικού, ενώ για κάθε ταξίδι προσφύγων-μεταναστών, η Ιταλία θα καταβάλλει σύμφωνα με τη La Repubblica, 250 χιλιάδες ευρώ (κόστος που απαιτείται για το πολεμικό πλοίο Libra)! Στα ποσά αυτά θα πρέπει να συνυπολογιστούν τα 670 εκατ. ευρώ που κατέβαλε η Ιταλία για τις εγκαταστάσεις των προσφύγων και μεταναστών, που θυμίζουν στρατόπεδα συγκέντρωσης, ως επίσης και το «οπιοσάρισμα» της Αλβανίας, η οποία θα λαμβάνει «νοίκιο» ύψους 160 ε-

κατομμυρίων ευρώ, για τη διαμονή 1.000 προσφύγων και μεταναστών. Ποσό το οποίο θα αυξάνεται αναλογικά, όσο αυξάνεται και ο αριθμός των «φιλοεπρεσιών», που στη βάση των δυνατοτήτων των εγκαταστάσεων υποδοχής, θα έχει οροφή 3.000 ανθρώπους. Όλα αυτά τα δεδομένα καταδεικνύουν ότι ο στόχος της ιταλικής κυβέρνησης είναι αμιγώς πολιτικός, καθώς δεν διατάζει, σε καιρώς λιτότητας, να ξοδέψει υπέρογκα ποσά για να στείλει πρόσφυγες και μετανάστες στην Αλβανία, θεωρώντας προφανώς ότι αυτό θα σφραγίσει το διαβατήριό της, για εδραίωση στην εξουσία.

Οι «κυπριακές επενδύσεις»

Στο πρόσφατο έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βουδαπέστης, ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης επανέλαβε την ικανοποίησή του για το γεγονός –όπως είπε– ότι η Συρία μαινεί στο κάδρο της Ε.Ε. Προσδοκία της Λευκωσίας είναι η νέα νομοθεσία που θα υποβάλει η πρόεδρος της Κομισιόν, το 2025, να θέτει και τη Συρία «στο κάδρο» των επιστροφών, ώστε η Κυπριακή Δημοκρατία που κατά γενική ομολογία βρίσκεται στα όρια της, να μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας «επιστροφών» στην εν λόγω χώρα. Με βάση τα υφιστάμενα ωστόσο δεδομένα και μέχρι να υποβληθεί το 2025, να συζητηθεί, να γίνει αποδεκτή και να εφαρμοστεί η νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία, η διαδικασία αυτή δεν εξυπηρετεί τη Λευκωσία. Υπό το φως και των αποφάσεων του Δικαστηρίου της Ε.Ε., οι οποίες άλλωστε επιστρατεύονται και τυγχάνουν επίκλησης από τα ιταλικά δικαστήρια, τα οποία αμφισβητούν και δεν διατάζουν να συγκροτούνται με την ίδια την κυβέρνηση της χώρας, υποδεικνύοντας ότι αφενός κάποιες τρίτες χώρες δεν μπορούν να θεωρηθούν ασφαλείς (πιο πρόσφατο παράδειγμα η Αίγυπτος) και αφετέρου, καμιά τρίτη χώρα δεν μπορεί να κατακερματιστεί σε ασφαλείς και μη ασφαλείς ζώνες, όπως ζητάει η κυπριακή κυβέρνηση για την περίπτωση της Συρίας. Σε κάθε πάντως περίπτωση, πέραν της επένδυσής στην Ούρουσουλα φον ντερ Λάιεν και στη νέα νομοθετική της πρόταση, η Λευκωσία μπορεί να επενδύσει και στη Γερμανία, η οποία μετά την κατάρρευση του κυβερνητικού συνασπισμού, εκτιμάται ότι θα πορευθεί με ακόμη σκληρότερες θέσεις στο προσφυγικό-μεταναστευτικό. Αρκεί να αναφέρουμε ότι ο ηγέτης των Χριστιανοδημοκρατών, Φρίντριχ Μέρτς, που σύμφωνα με δημοσκοπήσεις προηγούνται στη Γερμανία, δεν ζητάει απλώς επιστροφές Σύρων και Αφγανών στις χώρες τους, αλλά και «μαζικές απελάσεις».

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Θέσπιση στρατηγικής για την τεχνητή νοημοσύνη

Η τεχνητή νοημοσύνη φέρνει την επανάσταση στην εποχή μας. Είναι το εργαλείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για δημόσια πολιτική σε διάφορους τομείς που αφορούν το κράτος. Τομείς όπως είναι η παιδεία, η γεωργία, η άμυνα και οι κρατικές υπηρεσίες που έχουν επαφή με τους πολίτες μπορούν να έχουν όφελος από τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης. Πολλές χώρες, όπως είναι η Ελλάδα, έχουν δημιουργήσει ειδικές επιτροπές που σκοπό έχουν να εξετάσουν το πώς και πού μπορεί να είναι χρήσιμη η συγκεκριμένη τεχνολογία. Έτσι λοιπόν η εμείς εδώ στην Κύπρο θα πρέπει να δούμε σοβαρά την ενσωμάτωση της τεχνητής νοημοσύνης σε υπηρεσίες του δημόσιου τομέα. Ειδικά στο νησί μας, δεν πρέπει να καθυστερήσουμε αφού έχουμε αρκετές εταιρείες, οι οποίες έχουν αναπτύξει τη συγκεκριμένη τεχνολογία για εμπορικούς σκοπούς. Για να τα καταφέρουμε, όμως, θα πρέπει πρώτα να δημιουργήσουμε μια ολοκληρωμένη στρατηγική για την αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης. Αυτή η στρατηγική θα πρέπει να αποτελείται τουλάχιστον από τέσσερις άξονες. Ο πρώτος είναι η εκπαίδευση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού. Ειδικά προγράμματα θα πρέπει να ενσωματωθούν σε σχολεία, πανεπιστήμια αλλά και στον δημόσιο τομέα. Η Ελλάδα ήδη έχει προσλάβει την Google για να εκπαιδεύσει στελέχη κυβερνητικών υπηρεσιών. Ο δεύτερος άξονας μιας στρατηγικής θα πρέπει να είναι η επένδυση στην έρευνα και την καινοτομία. Αυτό μπορεί να γίνει μέσα από την ενίσχυση της συνεργασίας πανεπιστημίων και εταιρειών ιδιωτικών συμφερόντων, ώστε να προωθηθούν νεοφυείς επιχειρήσεις. Χρειάζομαστε όμως την επιπλέον δημιουργία ερευνητικών κέντρων μέσω επικορρηγήσεων από ευρωπαϊκά προγράμματα και την αξιολόγηση των ήδη υφιστάμενων κέντρων που έχουν επικορρηγηθεί. Θα πρέπει να βρούμε τρόπους ώστε καταξιωμένοι επιστήμονες να προτιμήσουν την Κύπρο ως βάση τους, αλλά και να ενισχύσουμε τους ήδη διαμένοντες στο νησί μας. Ο τρίτος άξονας έχει να κάνει με την ηθική. Θα πρέπει η εθνική στρατηγική να εξασφαλίζει τη διαφάνεια και τη δικαιοσύνη σε ό,τι αφορά τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης και ο τέταρτος άξονας έχει να κάνει με τη νομοθεσία, που θα πρέπει να είναι ευέλικτη όσον αφορά την τεχνητή νοημοσύνη, αφού η εξέλιξή της είναι ταχύτατη με τις αλλαγές να είναι αναγκαίες. Τα σημεία που προανέφερα εννοείται ότι δεν εξαντλούνται σε τέσσερα, αλλά μπορεί να είναι μια βάση για τη δημιουργία μιας εθνικής στρατηγικής. Για να είμαστε μέρος των εξελίξεων και να βελτιστώσουμε τη ζωή των πολιτών πρέπει να ενεργήσουμε τώρα.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

γαστρονόμος

Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΜΥΣΤΙΚΑ

ΚΑΒ
ΜΑΓΕΙΡΕΣ

Λόγια και γεύσεις της πλώρης

Καταγράφουμε τη ναυτική κουζίνα των Ελλήνων και δοκιμάζουμε
φαγητά αλατισμένα από όλες τις θάλασσες του κόσμου

+

Η Μαριλένα Ιωαννίδου
υποδέχεται το σαραντάμερο
με δύο νηοτήοιμα γλυκά

KYP
17
NOE

Ζητούν επενδύσεις για την κλιματική αλλαγή

Οι Κύπριοι ανησυχούν για το κόστος της κρίσης και τάσσονται υπέρ της λήψης άμεσων μέτρων, σύμφωνα με έρευνα της ΕΤΕπ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ

Πολύ ενθαρρυντικά μηνύματα για την ανάγκη προσαρμογής της Κύπρου στις συνθήκες της κλιματικής αλλαγής έρχονται από έρευνα που διεξήγαγε η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και στην οποία διαφαίνεται η πλήρης κατανόηση των πολιτών στην Κυπριακή Δημοκρατία για την ανάγκη άμεσων αλλαγών. Η κλιματική αλλαγή παρουσιάζεται πλέον στην τρίτη θέση (σ.σ. μετά το κόστος ζωής και το μεταναστευτικό) μεταξύ των πολιτών της Κύπρου ως βασική εθνική προτεραιότητα και η συντριπτική πλειοψηφία των Κυπρίων, σχεδόν το 93%, συμφωνεί πως τυχόν επένδυση στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή σήμερα θα αποτρέψει υψηλότερο κόστος στο μέλλον και θα μειώσει και τις συνέπειες από αυτήν. Τα στοιχεία προκύπτουν από έ-

Οι πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας αντιλαμβάνονται την πρόκληση της κλιματικής αλλαγής και με οικονομικούς όρους, διαβλέποντας σε αυτήν επενδυτικές ευκαιρίες που θα μπορούσαν να ενισχύσουν, οικονομικά, το νησί.

πσημν, σε ετήσια βάση, έρευνα που διενέργησε για το κλίμα η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ).

Σοβαρή πρόκληση

Δεδομένου ότι η συχνότητα και η σοβαρότητα των φυσικών καταστροφών αυξάνονται, το οικονομικό τίμημα της κλιματικής αλλαγής εξακολουθεί να κλιμακώνεται και να δημιουργεί νέες προκλήσεις. Η επιστημονική κοινότητα μάστιχα καταγράφει, ήδη, ότι το κόστος αυτών των καταστροφών θα αυξάνεται ολοένα και περισσότερο.

Σύμφωνα με έκθεση του Ευρωπαϊκού

Η Κύπρος πλήττεται ήδη από πολλά σοβαρά καιρικά φαινόμενα, όπως έντονοι καύσωνες, σοβαρή ξηρασία, πυρκαγιές και άνοδος της στάθμης της θάλασσας.

Οργανισμού Περιβάλλοντος, η Ευρώπη είναι επί του παρόντος η ήπειρος που θερμαίνεται ταχύτερα στον κόσμο και τα ακραία καιρικά φαινόμενα αναμένεται να αυξηθούν με την άνοδο της παγκόσμιας θερμοκρασίας. Αυτή η κλιμακώση θέτει σημαντικές προκλήσεις για τις υποδομές και απειλεί τη σταθερότητα των παγκόσμιων προμηθειών νερού και τροφίμων, υπογραμμίζοντας την επείγουσα ανάγκη για ολοκληρωμένες στρατηγικές προσαρμογής. Η Κύπρος πλήττεται ήδη από πολλά σοβαρά καιρικά φαινόμενα, όπως έντονοι καύσωνες, σοβαρή ξηρασία, πυρκαγιές

και άνοδος της στάθμης της θάλασσας.

Αντιλαμβάνονται οι Κύπριοι

Η ΕΤΕπ δημοσίευσε τη Δευτέρα την έβδομη ετήσια έρευνά της για το κλίμα, καταγράφοντας τις απόψεις περισσότερων από 24.000 ερωτηθέντων σε ολόκληρη την ΕΕ και τις ΗΠΑ σχετικά με την κλιματική αλλαγή. Στην έρευνα, που διεξήχθη τον Αύγουστο του 2024, συμμετείχαν και 508 άτομα από την Κύπρο. Παρά το γεγονός ότι οι Κύπριοι ερωτηθέντες κατέταξαν την κλιματική αλλαγή στην τρίτη θέση στη λίστα με

τις εθνικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα τους, τα ευρήματα της έρευνας δείχνουν πως αντιλαμβάνονται, πλήρως, τις προκλήσεις από το φαινόμενο:

● Το 98% αυτών αναγνωρίζει την ανάγκη προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Συγκεκριμένα, το 64% (14 μονάδες πάνω από τον μέσο όρο 50% της ΕΕ) θεωρεί ότι η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή αποτελεί προτεραιότητα στην Κύπρο για τα επόμενα χρόνια.

● Το 96% δηλώνει ότι οι επενδύσεις για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην τό-

νωση της τοπικής οικονομίας (σε σύγκριση με το 86% στην ΕΕ).

● Το 93% πιστεύει ότι για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή απαιτούνται επενδύσεις σήμερα ώστε να αποφευχθεί το υψηλότερο κόστος στο μέλλον (σε σύγκριση με το 85% στην ΕΕ).

Τα συντριπτικά αυτά δεδομένα (σ.σ. άνω του 90% σε σχέση με τον ΜΟ στην ΕΕ) καταδεικνύουν πως οι πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας αντιλαμβάνονται την πρόκληση της κλιματικής αλλαγής και με οικονομικούς όρους διαβλέποντας σε αυτήν επενδυτικές ευκαιρίες που θα μπορούσαν να ενισχύσουν, οικονομικά, το νησί. Επιπλέον, η ανησυχία σχετικά με το ποιος πρέπει να επωφεληθεί από την ενίσχυση για την προσαρμογή υπερβαίνει τις εθνικές προτεραιότητες. Η πλειονότητα των Κυπρίων (86%, 29 μονάδες πάνω από τον μέσο όρο 57% της ΕΕ) αναγνωρίζει την ανάγκη στήριξης των παγκόσμιων προσπαθειών προσαρμογής και πιστεύει ότι η Κύπρος θα πρέπει να κάνει περισσότερα για να βοηθήσει τις πιο ευάλωτες αναπτυσσόμενες χώρες να προσαρμοστούν στις αυξανόμενες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Ακραία καιρικά φαινόμενα

Τα ακραία καιρικά φαινόμενα ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής δεν αφήνουν ανεπιδράστη και την Κύπρο, με τις συνέπειες να έχουν ισχυρό αποτυπώμα, σύμφωνα με τα δεδομένα που αποτυπώνει η ΕΤΕπ:

● Το 96% των Κυπρίων ερωτηθέντων ανέφερε ότι έχει υποστεί τουλάχιστον μία άμεση συνέπεια εξαιτίας των ακραίων καιρικών φαινομένων (28 μονάδες πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο 68%).

● Το 31% έχει δοκιμαστεί από την καταστροφή δασών ή φυσικών χώρων κοντά στην κατοικία του (12 μονάδες πάνω από τον μέσο όρο 19% της ΕΕ), το 30% (9 μονάδες πάνω από τον μέσο όρο 21% της ΕΕ) έχει υποστεί διαταραχές των μεταφορών και το 26% αντιμετωπίζει δυσκολίες στις δημόσιες υπηρεσίες (12 μονάδες πάνω από τον μέσο όρο 14% της ΕΕ).

ΕΤΕπ και Κύπρος

Στην Κύπρο, η ΕΤΕπ στηρίζει έργα για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο με άμεσο αντίκτυπο στην καθημερινή ζωή των πολιτών και των εταιρειών. Το 2023, ο Όμιλος ΕΤΕπ επένδυσε 157 εκατ. ευρώ σε έργα για την κλιματική δράση και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, τα οποία αντιστοιχούν στο 61% της συνολικής χρηματοδοτικής στήριξης της χώρας. Η ΕΤΕπ στηρίζει επίσης έργα ζωτικής σημασίας στον τομέα της διαχείρισης των υδάτων, τα οποία αντιπροσωπεύουν το 43% της συνολικής χρηματοδότησης στην Κύπρο πέρυσι. Τα έργα αυτά αποτελούν σημαντικό βήμα προς την πλήρη συμμόρφωση της Κύπρου με την οδηγία της ΕΕ για την επεξεργασία των σιτικών λυμάτων. Στο πλαίσιο των έργων θα χρηματοδοτηθεί η προετοιμασία και κατασκευή αποχετευτικών δικτύων και εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων στις περιστατικές κοινότητες των τριών μεγαλύτερων πόλεων της Κύπρου, της Λευκωσίας, της Λάρνακας και της Λεμεσού. Είναι σημαντικό ότι η ΕΤΕπ, μέσω της χρηματοδότησής της, στηρίζει επίσης το συγχρηματοδοτούμενο από την ΕΕ πρόγραμμα «ΘΑΛΕΙΑ» της χώρας, το οποίο στοχεύει σε έξι ημερησίες και πράσινες επενδύσεις που περιλαμβάνουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό, την αποδοτική χρήση των πόρων (ιδίως του νερού και της ενέργειας), την προστασία του περιβάλλοντος, τον εκσυγχρονισμό των υποδομών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με σκοπό την απασχόληση και την κοινωνική συνοχή. Το πρόγραμμα «ΘΑΛΕΙΑ», που καλύπτει την περίοδο 2021-2027 και έχει συνολικό προϋπολογισμό ύψους 1,8 δισ. ευρώ, κατέχει κεντρική θέση στις προσπάθειες της Κύπρου για την ενίσχυση της οικονομικής ανθεκτικότητας και ανταγωνιστικότητας μέσα από καινοτόμες επενδύσεις.

**ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΚΕΤΟΥ
ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΡΟΤΗΤΑΣ**

**Ο φυσιολογικός τοκετός είναι
η καλύτερη επιλογή για ένα υγιές μέλλον!**

Η πρόωρη γέννηση ενός μωρού, πριν τις 37 εβδομάδες, μπορεί να του επιφέρει άμεσα ή και μακροχρόνια προβλήματα υγείας και νευροαναπτυξιακής εξέλιξης. Κάθε εβδομάδα που κερδίζεται είναι πολύ σημαντική.

Μάθε περισσότερα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας
www.gov.cy/moh

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΥΓΕΙΑΣ

**ΝΑ ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ
ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΟΥ
ΕΛΕΓΞΟΥ, ΠΡΟΛΑΒΕ, ΖΗΣΕ!**

Δωρεάν Προγράμματα Πρόληψης:

- Εξέταση για την ανίχνευση του καρκίνου του μαστού
- Τεστ Παπανικολάου για την ανίχνευση του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας
- Εμβόλια κατά του ιού των ανθρώπινων θηλωμάτων (HPV)

Μην το αναβάλλεις.

Μάθε περισσότερα στο **www.gov.cy/moh**
ή συμβουλευό τον προσωπικό σου ιατρό.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η εργατική τάξη των ΗΠΑ απέρριψε τους Δημοκρατικούς

Του ΝΙΚΟΛΑΣ ΚΡΙΣΤΟΦ / NEW YORK TIMES

Τις προάλλες, ετοιμαζόμουν να επισκεφθώ έναν φίλο που είχε αποφυλακιστεί. Ακύρωσε το ραντεβού μας γιατί έπρεπε να φροντίσει τον αδελφό του, η οποία είχε κυλήσει ξανά στα ναρκωτικά. Ένας άλλος παλιός φίλος μου ζήτησε να τον πάω κάπου: το αυτοκίνητό του είχε χαλάσει ξανά και μέχρι να πάρει τον επόμενο μισθό του, δεν είχε την οικονομική δυνατότητα να το φτιάξει. Σκέφτομαι φίλους σαν αυτούς εδώ στο αγροτικό Ορεγκον, μια περιοχή που στηρίζει κυρίως Τραμπ, όταν με ρωτούν γιατί η εργατική τάξη της Αμερικής απέρριψε τους Δημοκρατικούς.

Οι γείτονές μου, που δυσκολεύονται να πληρώσουν το ενοίκιο και προμηθεύονται φυσικό αέριο με το σταγονόμετρο, θεωρούν τους Δημοκρατικούς μια απομακρυσμένη ελίτ. Για αρκετές δεκαετίες, οι ψηφοφόροι ταυτίζονταν περισσότερο με το Δημοκρατικό παρά με το Ρεπουμπλικανικό Κόμμα. Πλέον η απογοήτευση ξεχειλίζει για τους Δημοκρατικούς στην πατρίδα μου, το Γιάμχιλ, που παραδοσιακά εξαρτιόταν από την ξυλεία, τη γεωργία και την ελαφρά βιομηχανία. Αλλά μετά εξαφανίστηκαν οι καλές δουλειές, ήρθε η μεθामεταμίνη και όλα άλλαξαν. Σύμφωνα με το Γραφείο Στατιστικής Εργασίας, οι εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα κέρδιζαν στην πραγματικότητα περισσότερα κατά μέσον όρο το 1972 από ό,τι σήμερα, το 2024. Συνεπώς, φυσικά και ο κόσμος είναι θυμωμένος με το κατεστημένο – το οποίο σε αυτές τις εκλογές εκπροσωπήθηκε από την αντιπρόεδρο των ΗΠΑ. Εξακολουθώ να πιστεύω ότι οι πολιτικές των Δημοκρατικών για τους Αμερικανούς της εργατικής τάξης είναι πολύ καλύτερες από εκείνες των Ρεπουμπλικανών. Οι Δημοκρατικοί στήριξαν τα συνδικάτα, αύξησαν τους κατώτατους μισθούς και υπό τον πρόεδρο Μπάιντεν επεξεργάστηκαν μια στρατηγική για τη δημιουργία θέσεων εργασίας στη βιομηχανία και τη μείωση της παιδικής φτώχειας.

Ο Τραμπ στηρίζει τη μεταποίηση, αλλά επί των ημερών του χάθηκαν

σχεδόν 200.000 θέσεις εργασίας στα εργοστάσια, και εξαιτίας της πανδημίας. Ομοίως, υποσχέθηκε στους εργαζομένους της εστίασης στη διάρκεια της εκστρατείας του ότι δεν θα έπρεπε να πληρώνουν φόρους για φιλοδώρηματα, αλλά το 2017 η κυβέρνησή του είχε προτείνει ρύθμιση που θα επέτρεπε στις επιχειρήσεις να κλέβουν φιλοδώρηματα. Οι Δημοκρατικοί έχουν συχνά πολιτικές για την αναδιανομή των εισοδημάτων, αλλά αυτό που θέλουν πολλοί Αμερικανοί που αγωνίζονται καθημερινά είναι επίσης μια ανακατανομή της αξιοπρέπειας και ένα όραμα. Αντιθέτως, τους έκαναν διαλέξεις για την ταυτότητα και την ενουναίωση. Η woke ατζέντα θεωρήθηκε έμβλημα ενός κόμματος που «τρελάθηκε». Οι ψηφοφόροι γούρλωναν τα μάτια τους βλέποντας παλιά βίντεο κλιπ (πιθανώς παραπλανητικά και μονταρισμένα) της Κάμαλα Χάρις να τάσσεται υπέρ της πληρωμής για χειρουργική επέμβαση αλλαγής φύλου στους κρατούμενους, όταν δεν μπορούν να αντέξουν οικονομικά την υγειονομική περίθαλψη για τους ίδιους. Είμαι σε σύγχυση για τη μετανάστευση. Είμαι γιος πρόσφυγα και με τρώμαζε η πολιτική διαχωρισμού των οικογενειών του Τραμπ. Αλλά είναι επίσης αλήθεια ότι η πολιτική ασύλου της Αμερικής ήταν δυσλεπτουργική, οι απλοί Αμερικανοί τάσσονταν εδώ και χρόνια υπέρ της ενίσχυσης των συνόρων και οι Δημοκρατικοί δεν άκουσαν αυτές τις εκκλήσεις. Εάν οι Δημοκρατικοί μπορούσαν να διατηρήσουν τη συζήτηση στους κατώτατους μισθούς, στη φροντίδα των παιδιών, στα συνδικάτα, στις θέσεις εργασίας, στις αυξήσεις φόρων στους πλούσιους και στην πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, μπορούν να κερδίσουν τους ψηφοφόρους της εργατικής τάξης. Αλλά το πρώτο βήμα είναι το πιο δύσκολο: θα πρέπει να καταπούν την περηφάνια τους και να δείξουν περισσότερο σεβασμό στους ψηφοφόρους της εργατικής τάξης που τους απέρριψαν και εξέλεξαν τον εχθρό τους.

Τα ακραία καιρικά φαινόμενα κόστισαν 2 τρισ. δολ. σε μία 10ετία

Τις μεγαλύτερες ζημιές έχουν υποστεί οι ΗΠΑ και ακολουθούν Κίνα και Ινδία

Μια σκιά της οικονομική καταστροφή, αντίστοιχη εκείνης που άφησε πίσω της η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008, έχει κοστίσει στην παγκόσμια οικονομία 2 τρισ. δολ. μέσα στην τελευταία δεκαετία, στο χρονικό διάστημα από το 2014 έως και το 2023. Οφείλεται στα ακραία καιρικά φαινόμενα, στις φυσικές καταστροφές, εν ολίγοις στην κλιματική κρίση. Το ιλιγγιώδες ποσό προκύπτει από υπολογισμούς και μελέτες του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (ICC) που δόθηκαν στη δημοσιότητα τις τελευταίες ημέρες ενόψει της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή. Στη διάρκεια της περιόδου 2014-2023 τις μεγαλύτερες ζημιές έχουν υποστεί οι

Σύμφωνα με υπολογισμούς του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου, έπληξαν περίπου 1,6 δισ. ανθρώπους ανά τον κόσμο.

ΗΠΑ με 935 δισ. δολ., και ακολουθούν η Κίνα με 268 δισ. δολ. και η Ινδία με 112 δισ. δολ. Παράλληλα, όμως, και δύο μεγάλες οικονομίες της Ευρωζώνης, Γερμανία και Γαλλία, όπως και η Βραζιλία και η Αυστραλία κατέγραψαν μεγάλες ζημιές και βρίσκονται ανάμεσα στις δέκα πρώτες χώρες από αυτή την άποψη.

Όπως αναφέρει η εν λόγω μελέτη, μέσα στον περασμένο μήνα κυρίως οι νοτιοανατολικές πολιτείες των ΗΠΑ επλήγησαν από δύο τροπικές καταιγίδες, τον τυφώνα «Ελέν» και τον τυφώνα «Μιλτον», που σύμφωνα με την εταιρεία CoreLogic έχουν προκαλέσει ζημιές από 51,5 δισ. δολ έως 81,5 δισ. δολ. Τα ποσά αυτά κάθε άλλο παρά ευκαταφρόνητα είναι, αλλά αντιπροσωπεύουν μόνο ένα μικρό τμήμα από το κόστος της κλιματικής αλλαγής ανά τον κόσμο,

Μόνο οι δύο τροπικές καταιγίδες που έπληξαν μέσα στον περασμένο μήνα τις νοτιοανατολικές πολιτείες των ΗΠΑ έχουν προκαλέσει ζημιές 81,5 δισ. δολαρίων.

το οποίο όχι μόνο έχει εκτοξευθεί σε τρισ. δολάρια, αλλά αυξάνεται διαρκώς και ολόένα με ταχύτερους ρυθμούς.

Το ICC, η μεγαλύτερη ένωση επιχειρήσεων στον κόσμο, σκοπεύει να ασκήσει πίεσεις σε κυβερνήσεις για επιχειρήσεις για να επισπεύσουν τις πολιτικές που θα μειώσουν τις εκπομπές καυσαερίων. «Όπως η παγκόσμια χρ-

ματοπιστωτική κρίση αντιμετωπίστηκε με αλλαγή πολιτικής και συντονισμένη δράση από τους πολιτικούς ηγέτες, και τώρα οι κυβερνήσεις πρέπει να κατανοήσουν ότι ο οικονομικός αντίκτυπος της κλιματικής αλλαγής απαιτεί μια αντιδραση αντίστοιχα γρήγορη και αποφασιστική», τονίζει ο Τζον Ντέντον, γενικός γραμματέας του ICC.

Στο πλαίσιο της εν λόγω μελέτης εξετάστηκαν σχεδόν 4.000 ακραία καιρικά φαινόμενα που κατεγράφησαν την τελευταία δεκαετία σε έξι ηπείρους και αποτιμήθηκε τόσο ο άμεσος οικονομικός τους αντίκτυπος, όπως η καταστροφή κατοικιών, επιχειρήσεων και υποδομών, όσο και ο αντίκτυπος των ακραίων καιρικών φαινομένων στην παραγωγικότητα των ανθρώπων. Διαπιστώθηκε, έτσι, πως αυτά τα ακραία καιρικά φαινόμενα έπληξαν περίπου 1,6 δισ. ανθρώπους ανά τον κόσμο, ενώ οι επιπτώσεις τους αναμένεται να είναι περισσότερες και χειρότερες προό-ντος του χρόνου.

Επιπλέον εξακριβώθηκε ότι στη διάρκεια της εικοσαετίας από το 2000 έως και το 2019 οι καταγεγραμμένες φυσικές καταστροφές ήταν κατά 83% αυξημένες σε σύγκριση με την αμέσως προηγούμενη εικοσαετία, την περίοδο 1980-1999. Σε ό,τι αφορά, δε, την τελευταία διετία, 2022 και 2023, οι ζημιές από τις φυσικές καταστροφές έφθασαν στα 451 δισ. δολ., καταγράφοντας αύξηση 19% σε σύγκριση με τον ετήσιο μέσο όρο των αμέσως προηγούμενων οκτώ ετών.

Όπως τονίζει ο Τζον Ντέντον, «τα δεδομένα που έχουμε από την τελευταία δεκαετία καταδεικνύουν κατηγορηματικά πως η κλιματική αλλαγή δεν θα είναι ένα μελλοντικό πρόβλημα: η απώλεια παραγωγικότητας εξαιτίας των ακραίων καιρικών φαινομένων γίνεται ήδη αισθητή σε διάφορα μέρη, ενώ τώρα είναι ορατή και στην πραγματική οικονομία».

Σημειωτέον ότι δόθηκαν στη δημοσιότητα ανεξάρτητα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Κοιπόνικος για την Κλιματική Αλλαγή που επιβεβαιώνουν τις δυσοίανες εκτιμήσεις του ICC, καθώς τονίζουν πως το τρέχον έτος θα καταγράψει ένα ορόσημο σε σχέση με το περιβάλλον: το 2024 είναι το πιο καυτό έτος που έχει καταγραφεί ποτέ από τότε που άρχισαν οι καταγραφές καιρικών φαινομένων.

True stories

ΧΟΡΗΓΟΣ: PORSCHE

ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΤΙΣ 9 ΤΟ ΒΡΑΔΥ

Το Κανάλι Διατίθεται:

Θέση 101

Θέση 49

www.mesimyria.com

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.

Διασφαλίζουμε το δικαίωμα όλων στη στέγη προσφέροντας πολεοδομικά και οικονομικά κίνητρα και επιχορηγήσεις που ενισχύουν την προσβασιμότητα σε προσιτή κατοικία.

1

Κατασκευή οικιστικών μονάδων για προσιτή στέγασση

2

Κατασκευή για Ενοικίαση - Build to Rent

3

Σχέδιο Ανακαινίω-Ενοικιάζω

4

Απόκτηση Πρώτης Κατοικίας για Νέους και Νεορά Ζευγάρια σε πόλεις

5

Απόκτηση Πρώτης Κατοικίας σε περιοχές στην ύπαιθρο και στα ορεινά

6

Διάθεση οικοπέδων σε οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα

Στεγάζω το μέλλον μου

Μάθε περισσότερα εδώ: www.gov.cy/moi

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Μειώσεις φόρων, νέους δασμούς φέρνει ο Τραμπ

Οι εξαγγελίες του για τη φορολόγηση των επιχειρήσεων και τι έχει υποσχεθεί για εμπόριο και «πράσινο» πακέτο Μπάιντεν

Της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

Επανερχεται στον Λευκό Οίκο και στη ζωή των Αμερικανών σε μια στιγμή που η αμερικανική οικονομία βγαίνει από την παγίδα του πληθωρισμού, χωρίς να τον έχει νικήσει εφόσον οι τιμές καταναλωτή παραμένουν σε υψηλά επίπεδα, αλλά και χωρίς να έχει γονατίσει από αυτόν. Η οικονομία της υπερδύναμης εξακολουθεί να αναπτύσσεται με υγιείς ρυθμούς, οι επιχειρήσεις εξακολουθούν να προσλαμβάνουν υπαλλήλους –έστω και λιγότερους σε σύγκριση με την προηγούμενη πυρετώδη περίοδο προσλήψεων– και η ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ μειώνει το κόστος δανεισμού εκτιμώντας ότι το επιτρέπουν οι συνθήκες. Και περιορίζει έτσι τον κίνδυνο της ύφεσης, που τα τελευταία χρόνια πολλοί θεώρησαν ότι απειλούσε τη μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο χωρίς, πάντως, να επιβεβαιωθούν.

Έχουν μεσολαβήσει πολλά στη διάρκεια της θητείας του Τζο Μπάιντεν και πολλά έχουν αλλάξει, αλλά ο Ντόναλντ Τραμπ υπόσχεται περαιτέρω ενίσχυση της αμερικανικής οικονομίας με τα ίδια εργαλεία και την ίδια πολιτική που εφαρμόισε στην πρώτη θητεία του: δασμούς, αλλά αυτή τη φορά σε ευρύτερο φάσμα εισαγωγών και υψηλότερους, και φοροαπαλλαγές, αλλά αυτή τη φορά πιο στοχευμένες και –κατά τους επικριτές του– σχεδιασμένες για να ευνοήσουν

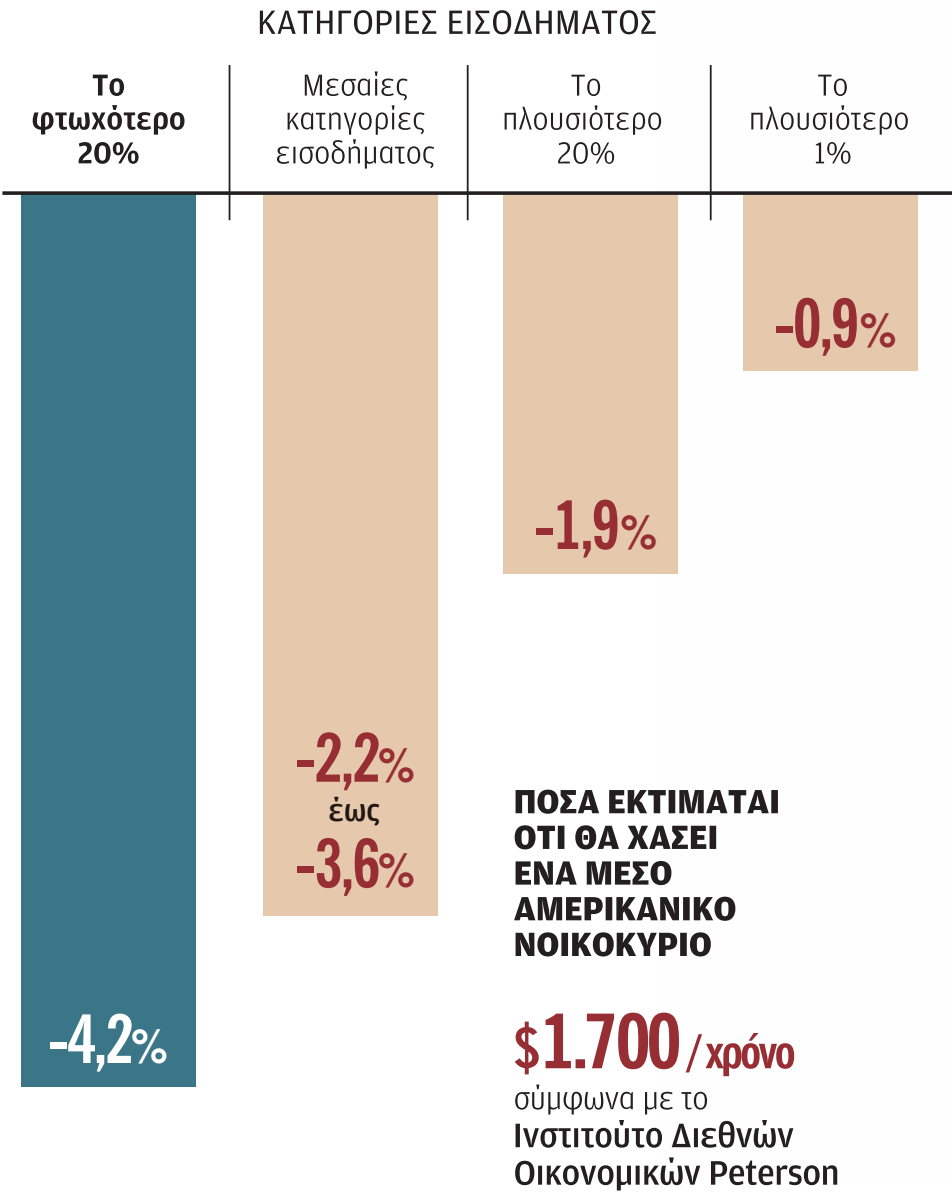
Σχεδιάζει να διαπραγματευθεί εκ νέου τη συμφωνία ελεύθερου εμπορίου USMCA με το Μεξικό και τον Καναδά.

Οικονομολόγοι της Morgan Stanley επισημαίνουν πως αν υλοποιηθούν οι απειλές για δασμούς θα αυξηθούν οι τιμές καταναλωτή κατά 0,9%.

τους πλουσιότερους. Στη διάρκεια της πρώτης θητείας του επέβαλε στις διάφορες εισαγωγές από την Κίνα σειρά δασμών που κυμαίνονταν από 7,5% έως 25%, αλλά τώρα έχει δηλώσει πως σχεδιάζει να τους φτάσει στο 60% σε οτιδήποτε εισάγεται από την Κίνα, αλλά και να επιβάλει οριζόντιους δασμούς 10% ή 200% σε όλες ανεξαιρέτως τις εισαγωγές. Έχει μιλήσει για υψηλότερους δασμούς στα εισαγόμενα αυτοκίνητα και για 100% έως και 200% στα αυτοκίνητα από το Μεξικό και ειδικότερα στα οχήματα όσων αμερικανικών εταιρειών έχουν μεταφέρει την παραγωγή τους στο Μεξικό. Έχει, άλλωστε, υποσχεθεί να διαπραγματευθεί εκ νέου τη συμφωνία ελεύθερου εμπορίου USMCA, που η ίδια η κυβέρνηση του υπέγραψε με το Μεξικό και τον Καναδά.

Σε ό,τι αφορά τις μειώσεις φόρων, στις προτεραιότητές του είναι η ανανέωση των φοροαπαλλαγών που ψήφισε η κυβέρνηση του το 2017 και εκπνέουν μέσα στο 2025, ενώ σχεδιάζει ορίζοντα μείωσης των φόρων εισοδήματος και κατάργηση των φόρων τόσο στις πολιτικές ακές όσο και στις τοπικές αρχές και των φόρων μισθολογίου από τους οποίους χρηματοδοτούνται τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης και το Medicare.

Οι δασμοί που προτείνει ο Τραμπ θα πλήξουν το εισόδημα όλων των Αμερικανών

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Πρωτίστως, όμως, σχεδιάζει να μειώσει περαιτέρω τον συντελεστή φορολογίας των επιχειρήσεων στο 15%, ενώ στην πρώτη του θητεία τον μείωσε στο 21% από το 35%.

Έχει επίσης υποσχεθεί να καταργήσει τους φόρους στα φιλοδωρήματα, που στις ΗΠΑ είναι θεσμοθετημένα, αλλά οι δικαιούχοι αυτών των φιλοδωρημάτων θα λαμβάνουν λιγότερα όταν θα συνταξιοδοτηθούν. Έχει, επίσης, υποσχεθεί πως οι συνταξιούχοι δεν θα φορολογούνται για τις πληρωμές που λαμβάνουν από την κοινωνική ασφάλιση όπως συμβαίνει έως τώρα για περίπου τους μισούς από τους δικαιούχους αυτών των πληρωμών, αλλά κυρίως γι' αυτούς με τα υψηλότερα εισοδήματα. Σημειώτεον ότι εκτιμάται πως αυτές οι φοροαπαλλαγές συνεπάγονται μείωση κατά 30% των εσόδων από τα οποία χρηματοδοτείται το πρόγραμμα κοινωνικής ασφάλισης.

Δεν έχουν λείψει από τις εξαγγελίες και οι ορισμένες ασφαλείς υποσχέσεις όπως, για παράδειγμα, ότι θα μειώσει το κόστος του φυσικού αερίου, των τροφίμων και των ειδών πρώτης ανάγκης, χωρίς ωστόσο να διευκρινίσει πώς ακριβώς. Υποστηρίζει ότι θα το επιτύχει αυξάνοντας την παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου που, ωστόσο, δεν επι-

ρεάζει τις τιμές των υδρογονανθράκων, καθώς αυτές καθορίζονται από την παγκόσμια αγορά πετρελαίου. Και τέλος έχει υποσχεθεί να μειώσει τις δαπάνες, αναστέλλοντας το πακέτο Μπάιντεν με τις φοροαπαλλαγές και επιδοτήσεις ύψους 360 δισ. δολ. στις «πράσινες» επενδύσεις εντός ΗΠΑ.

Έλλειμμα και πληθωρισμός

Οι επικριτές της πολιτικής του Ντόναλντ Τραμπ είναι άφθονοι και όχι μόνον από το στρατόπεδο των Δημοκρατικών, αλλά από οικονομολόγους, αναλυτές και παράγοντες της Wall Street. Οι εκτιμήσεις τους είναι επαρκώς δυσόιωνες, καθώς μιλούν για δυναμική επιστροφή του πληθωρισμού και διεύρυνση του δημοσιονομικού ελλείμματος των ΗΠΑ συνεπεία των δασμών και των φοροαπαλλαγών. Όπως επισημαίνουν, στην πρώτη θητεία του ο Τραμπ άφηνε πολλούς ψηφοφόρους με την εντύπωση ότι οι δασμοί επιβαρύνουν τις χώρες που εξαγουν στις ΗΠΑ. Στην πραγματικότητα, όμως, τους δασμούς τους πληρώνουν όσες αμερικανικές επιχειρήσεις εισάγουν προϊόντα και όσες αμερικανικές επιχειρήσεις εισάγουν εξαρτήματα ή πρώτες ύλες για την παραγωγή τους. Ως εκ τούτου οι δασμοί εξωθούν ανοδικά τις τιμές στην αμερικανική

αγορά και επιταχύνουν τον πληθωρισμό. Οικονομολόγοι της Morgan Stanley επισημαίνουν πως αν υλοποιηθεί τις απειλές για δασμούς 60% στα εισαγόμενα από Κίνα και 10% στις υπόλοιπες εισαγωγές, θα αυξηθούν οι τιμές καταναλωτή κατά 0,9%, δίνοντας νέα ανοδική ώθηση στον πληθωρισμό.

Το αντεπιχείρημα σε αυτή την περίπτωση είναι πως οι εισαγωγικές επιχειρήσεις μπορούν να απορροφήσουν μέρος των δασμών, το δολάριο κινείται ανοδικά και η ενίσχυσή του θα εξουδετερώσει το αυξημένο κόστος των εισαγωγών.

Υποστηρίζουν, επίσης, ότι οι δασμοί είναι το διαπραγματευτικό χαρτί του Τραμπ, μια στρατηγική για να πιέσει τις άλλες χώρες να μειώσουν δασμούς ή άλλα εμπόδια στο εμπόριο. Γι' αυτό και πολλοί αναλυτές εκτιμούν πως τελικά δεν πρόκειται να υλοποιήσει τις απειλές του και θα επιβάλει σαφώς μικρότερους δασμούς.

Ανάμεσά τους οι οικονομολόγοι της Goldman Sachs, που πιθανολογούν ότι ο Τραμπ θα αυξήσει τους δασμούς στα κινεζικά προϊόντα αλλά κατά 20% και όχι 60% και δεν θα επιβάλει τους οριζόντιους δασμούς στις υπόλοιπες εισαγωγές. Στην περίπτωση αυτή εκτιμούν πως σε έναν χρόνο ο πληθωρισμός θα βρίσκεται

στο 2,3% αντί για το 2% στο οποίο υπολόγιζαν αρχικά πως θα υποχωρούσε. Προβλέπουν, πάντως, πως αυτό δεν θα εμποδίσει μια περαιτέρω μείωση επιτοκίων από τη Fed.

Σε ό,τι αφορά τις φοροαπαλλαγές για επιχειρήσεις, αλλά και για ιδιώτες, η Επιτροπή για έναν Υπεύθυνο Προϋπολογισμό εκτιμά πως θα κοστίσει στο αμερικανικό κράτος 5 τρις. δολ. σε χρονικό ορίζοντα 10 ετών, ενώ σε ό,τι αφορά τη μείωση του συντελεστή φορολογίας επιχειρήσεων, τις φοροαπαλλαγές στα φιλοδωρήματα και στις πληρωμές της κοινωνικής ασφάλισης, η εν λόγω επιτροπή εκτιμά πως στο ίδιο χρονικό διάστημα θα αυξήσουν το δημοσιονομικό έλλειμμα της υπερδύναμης κατά 4 τρις. δολ. Στην ίδια συλλογιστική και ο Τζον Μπάρι, αναλυτής της JPMorgan, που επισημαίνει πως οι προγραμματισμένες εκδόσεις χρέους του αμερικανικού κράτους επαρκούν για να χρηματοδοτηθούν το δημοσιονομικό έλλειμμα του 2025, αλλά όχι και των επόμενων ετών, καθώς για την κάλυψη του στο χρονικό διάστημα 2026-2029 θα χρειάζονται άλλα 3,3 τρις. δολ. για να καλύψουν το έλλειμμα, ακόμη κι αν δεν παραταθούν οι φοροαπαλλαγές. Αν παραταθούν, τότε το δημοσιονομικό έλλειμμα θα διευρυνθεί περαιτέρω.

Η Κίνα προετοιμάζεται για εμπορικό πόλεμο με τις ΗΠΑ

Η επιστροφή του Τραμπ και η προοπτική νέων επιθετικών δασμών στα κινεζικά προϊόντα βρίσκει μια Κίνα σαφώς πιο ευάλωτη από όσο ήταν κατά την πρώτη θητεία του, όταν δέχθηκε για πρώτη φορά ομοβροντία δασμών στις εξαγωγές της. Έχοντας δεχθεί αλλεπάλληλα πλήγματα από την ύφεση της πανδημίας και την κρίση στην αγορά ακινήτων, η σημερινή Κίνα αγωνίζεται να επιτύχει τον στόχο του 5% που είχε θέσει για την ανάπτυξη της οικονομίας της μέσα στο τρέχον έτος, ενώ τότε η οικονομία της «έτρεχε» ακόμη με ρυθμούς ανάπτυξης της τάξης του 7%

Στηρίζει το γουάν, συνεχίζει τις συνομιλίες με την Ε.Ε., βάζει τέλος σε διαμάχες της με Ινδία και Ιαπωνία.

και η κινεζική αγορά ακινήτων ανθούσε. Αντανάκλαση των τότε υψηλών ρυθμών ανάπτυξης της οικονομίας της, το 2018 η Κίνα είχε πληθωρισμό τιμών παραγωγού 4,6%, ενώ τον τελευταίο χρόνο αντιμετωπίζει αποπληθωρισμό, με τις τιμές να

υποχωρούν κατά 2,8%. Στον βαθμό που ο Ντόναλντ Τραμπ εννοεί όσα λέει, η επιστροφή του στον Λευκό Οίκο αποτελεί πολύ μεγαλύτερη απειλή για την αποδυναμωμένη Κίνα, που εξαγεί στις ΗΠΑ προϊόντα αξίας 400 δισ. δολ. ετησίως. Ενώ στην πρώτη θητεία του ο Τραμπ επέβαλε στα κινεζικά προϊόντα δασμούς από 7,5% έως 25%, τώρα απειλεί με μια λαίλαπα δασμών ύψους 60%. Και η προοπτική ενός νέου εμπορικού πολέμου από την Ουάσινγκτον, πιθανώς συνεπάγεται ότι για να στηριχθεί η κινεζική οικονομία θα χρειαστεί πολύ περισσότερα μέτρα

τόνωσης από όσα έχει ήδη λάβει τους τελευταίους μήνες, αλλά ακόμη και από τη δέσμη μέτρων αξίας 1,4 τρις. δολ. που ανακοίνωσε την Παρασκευή. Ενόψει των αμερικανικών εκλογών έσπευσε να αυξήσει τις εξαγωγές της τον Οκτώβριο, ενώ την Τετάρτη, όταν η νίκη του Τραμπ οδήγησε σε άνοδο του δολαρίου, το Πεκίνο έσπευσε να παρέμβει στην αγορά συναλλάγματος για να στηρίξει το γουάν.

Έχει, άλλωστε, κινητοποιηθεί πολύ πριν από τις αμερικανικές εκλογές, επιχειρώντας να θωρακιστεί εγκαίρως και έχει σημειώσει βήματα προς αυτήν την

κατεύθυνση. Αφενός έχει αναπτύξει σημαντικό βαθμό αυτόρκειας στην υψηλή τεχνολογία και αφετέρου έχει αποδυθεί σε μια διπλωματική εκστρατεία προσέγγισης των εμπορικών της εταίρων, καθώς συνεχίζει τις συνομιλίες με την Ε.Ε., αλλά και σε μια επίθεση φιλίας στους μέχρι πρότινος εχθρούς της. Τον Οκτώβριο έδωσε τέλος σε μια εδαφική διαμάχη με την Ινδία και από τον Αύγουστο έχει δώσει τέλος στην αντιπαράθεσή της με την Ιαπωνία σχετικά με τη χρήση νερών μολυσμένων με ραδιενέργεια από τον πυρηνικό αντιδραστήρα της Φουκουσίμα.

Στρεβλώσεις

Εκφορτώντας την ανησυχία του για τις επιπτώσεις της πολιτικής Τραμπ, ο αντιπρόεδρος της ΕΚΤ Λουίς ντε Γκίντος τόνισε προ ημερών πως «όταν ένα κράτος τόσο σημαντικό όσο οι ΗΠΑ επιβάλλει δασμούς 60% στις άλλες μεγάλες οικονομίες, όπως π.χ. στην Κίνα, σας βεβαιώ ότι τόσο οι άμεσες όσο και οι στρεβλώσεις, στο εμπόριο θα είναι τεράστιες».

4 τρις.

δολ. θα προσθέσουν στο δημοσιονομικό έλλειμμα των ΗΠΑ οι φοροαπαλλαγές που έχει υποσχεθεί ο Τραμπ.

Εγκώμια

Εγκωμιάζοντας την πολιτική του Τραμπ, ο Σκοτ Πολ, πρόεδρος της Συμμαχίας Αμερικανικών Βιομηχανιών, υποστήριξε πως «η οικονομική στζέντα του νέου προέδρου των ΗΠΑ δεν στοχεύει μόνον στην ανάπτυξη, αλλά και στην αποκατάσταση των καλών θέσεων εργασίας και των υγιών κοινοτήτων που κάποτε υποστήριξε η μεταποίηση και στην απεξάρτηση από την Κίνα, που είναι γεωπολιτικός εχθρός των ΗΠΑ».

5 τρις.

δολ. θα κοστίσει η επαναφορά των φοροαπαλλαγών που ψήφισε ο Τραμπ το 2017.

0 στόχος

Προειδοάζοντας τους ψηφοφόρους για την πολιτική στην οποία θα επανέλθει ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ, ο Ρόμπερτ Λαϊτχάιζερ, που υπήρξε εκπρόσωπος εμπορίου στην πρώτη θητεία Τραμπ, επερίφησε στην παγκοσμιοποίηση ότι «προκαλεί διακοπές στην προσφορά, μεταφορά της παραγωγής και καταστροφές», για να καταλήξει ότι «οι Συντηρητικοί προσαθούν, αντιθέτως, να διασφαλίσουν σε οικογένειες και κοινότητες τις συνθήκες που θα τους επιτρέψουν να ευημερήσουν».

PwC's Academy

>>> Introducing

Business Professionals Certificate (BPC)

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η νέα προεδρία Τραμπ και οι προκλήσεις για την Ε.Ε.

Του ΙΕΡ ΜΠΡΙΑΝΣΟΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Η επιστροφή του Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο καταλαμβάνει την Ευρώπη σε μια στιγμή πολιτικής και οικονομικής αστάθειας. Οι ηγέτες της Ε.Ε. πιθανώς ευελπιστούν πως ο επόμενος πρόεδρος των ΗΠΑ δεν θα θέσει σε εφαρμογή τις απειλές του. Ωστόσο, εάν το πράξει, τότε η ικανότητα της Γηραιάς Ηπείρου να αντιμετωπίσει το σοκ θα δυσχερανθεί από το βάθος των εσωτερικών διενέξεων και δικασμών. Οι δύο πιο ξεκάθαρες συνέπειες της νίκης Τραμπ για την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένας πιθανός δασμολογικός πόλεμος και η λήξη της στρατιωτικής υποστήριξης της Ουκρανίας εκ μέρους των Ηνωμένων Πολιτειών, κάτι που αποτελεί μέρος μιας γενικότερης αμφισβητούμενης ως προς τις παγκόσμιες αμυντικές δεσμεύσεις τους. Ένας καθολικός δασμός 10% σε όλα τα εισαγόμενα αγαθά, όπως τον προτείνει ο Ντόναλντ Τραμπ, θα επιβαρύνει το ΑΕΠ της Ε.Ε. κατά 0,1%, σύμφωνα με πρόσφατο έγγραφο της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Λονδίνου. Εντούτοις, το πλήγμα στη Γερμανία, της οποίας η κύρια εξαγωγική αγορά είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες, θα ήταν διπλάσιο από ό,τι σε όλο το μπλοκ συνολικά, δεδομένου ότι ο Τραμπ έχει επιβάλει πολύ μεγαλύτερες χρεώσεις στις εισαγωγές αυτοκινήτων. Δεδομένων των διαφορετικών συνεπειών στις επιμέρους χώρες πιθανολογείται πως οι Βρυξέλλες μπορεί να δυσκολευθούν να συγκροτήσουν ένα ενιαίο μέτωπο.

Ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ, συν τοις άλλοις, θα συνεχίσει να ασκεί πιέσεις, αποσκοπώντας οι Ευρωπαίοι να πληρώσουν πιο πολλά για μεγαλύτερη στρατιωτική προστασία. Τα περισσότερα μέλη της Ε.Ε. και μέλη του ΝΑΤΟ τα κατάφεραν να ανταποκριθούν πέρυσι στην παλαιά τους υπόσχεση να δαπανήσουν τουλάχιστον το 2% του ΑΕΠ για την άμυνα. Αλλά ο Τραμπ μπορεί να τους υπενθυμίσει ότι εξακολουθούν να βρίσκονται σε καλό δρόμο για να ξε-

δέψουν σχεδόν 400 δισ. δολάρια συνολικά φέτος, σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΝΑΤΟ, σε σύγκριση με τις αθροιστικές δαπάνες των 755 δισ. δολαρίων των ΗΠΑ. Πάντως, υπό το πρίσμα της στρατηγικής η Ουκρανία αποτελεί και την αμεσότερη πηγή ανησυχίας για την Ευρώπη, η οποία δεν αποκλείεται να απομείνει μόνη να αντιμετωπίσει έναν πόλεμο με τη Ρωσία στην ανατολική πλευρά της. Ο Τραμπ, πάλι, ίσως προσαρτήσει να εκπληρώσει την υπόσχεσή του να μεσολαβήσει για ειρήνευση, αφού του συνομιλούσε με τον Ρώσο πρόεδρο Βλαντιμίρ Πούτιν. Ωστόσο, οι προοπτικές για άμεση επιτυχία είναι ελάχιστες. Η Ε.Ε. έχει τα οικονομικά μέσα να στηρίξει το Κίεβο, το οποίο υπολογίζει ότι χρειάζεται έως και 40 δισ. ευρώ ετησίως, ή μόλις 0,2% του ΑΕΠ της Ε.Ε., για να εξακολουθήσει να μάχεται. Εντούτοις, το μπλοκ θα υποστεί ασφυκτικές πιέσεις ώστε να αντικαταστήσει την κρίσιμη στρατιωτική βοήθεια που απέστειλε η Ουάσινγκτον στην καθημαγμένη από τον πόλεμο χώρα.

Το ζήτημα της Ρωσίας θα οξύνει τις αντιπαράθεσεις εντός των κόλπων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διότι η Ουγγαρία και η Σλοβακία είναι υποστηρίκτριες του Πούτιν. Τα δε ανερχόμενα ακροδεξιά κόμματα στη Γαλλία και στη Γερμανία πιέζουν να ακολουθηθεί μετριοπαθέστερη πολιτική έναντι της Μόσχας, την ίδια ώρα που οι χώρες στον πυρήνα της Ε.Ε. έχουν αποδυναμωθεί λόγω των αντιδημοφιλών κυβερνήσεων στο Παρίσι και στο Βερολίνο. Αρα, συλλήβδην η Ευρώπη θα δυσκολευθεί περισσότερο από την προηγούμενη φορά να αντιμετωπίσει την πρόκληση Τραμπ.

Τέλος υπενθυμίζεται ότι, κατά τις εκτιμήσεις του ΔΝΤ, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ των Ηνωμένων Πολιτειών θα παραμείνει πάνω από το 2% την προσεχή πενταετία, έναντι του 1,5% σε Γαλλία, Γερμανία και Ιταλία.

«Μαγνήτης» για τους επενδυτικούς κολοσσούς το «Νταβός της ερήμου»

Στο στόχαστρό τους συμφωνίες πολλών δισ. με τη Σαουδική Αραβία

Οι επικεφαλές των μεγαλύτερων επενδυτικών κολοσσών, των Carlyle Group, BlackRock, Citi και Standard Chartered, αλλά και μεγάλων hedge funds, όπως τα Bridgewater Associates και Third Point, βρέθηκαν τις τελευταίες ημέρες στη Σαουδική Αραβία για το λεγόμενο «Νταβός της ερήμου», όπως συχνά χαρακτηρίζεται ανεπίσημα το ετήσιο επενδυτικό συνέδριο του Ριάντ. Στο στόχαστρό τους τα τρισεκατομμύρια των πετροδολαρίων που θα μπορούσαν να επενδυθούν στις εταιρείες τους, το ζεστό χρήμα της Σαουδικής Αραβίας που σήμερα θεωρείται η απόλυτη «αναδυόμενη αγορά», όπως η Κίνα, η Ρωσία και η Βραζιλία προ μιας δεκαετίας.

Ο Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν έχει ανακτήσει την εύνοια των επενδυτών και έχουν ξεχαστεί οριστικά όσα συνέβησαν πριν από έξι χρόνια με τη δολοφονία Κασόγκι.

Με την παρουσία τους εκεί δηλώνουν ότι ο Σαουδάραβας πρίγκιπας Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν έχει ανακτήσει την εύνοια των επενδυτών και έχουν ξεχαστεί οριστικά όσα συνέβησαν πριν από έξι χρόνια, όταν με εντολή του δολοφονήθηκε ο Σαουδάραβας δημοσιογράφος Τζαμάλ Κασόγκι και απήχθησαν μέλη της ευρύτερης οικογένειάς του στο πλαίσιο της «εκστρατείας κατά της διαφθοράς». Και είναι πρόθυμοι να υποβάλουν τα σέβη τους στο βασίλειο των Σαουδ.

Πολλά από τα ηγετικά στελέχη επιχειρήσεων που μέχρι πρόσφατα είχαν προσχωρήσει στην τάση της κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευαισθησίας και της δίκαιης διακυβέρνησης εμφανίζονται σήμερα ενθουσιασμένα με τη Σαουδική Αραβία και τον πλούτο της. Το βασίλειο τείνει μεν να υιοθετήσει πιο φιλελεύ-

Οι διοργανωτές του συνεδρίου στο Ριάντ μίλησαν για τις συμφωνίες πολλών δεκάδων δισ. δολαρίων που έχουν κλείσει στο πλαίσιο του, μεταξύ των οποίων και μία με την Google για την ανέγερση κέντρου δεδομένων.

θες πολιτικές σε ορισμένους τομείς, όπως για παράδειγμα στα δικαιώματα των γυναικών, αλλά γενικότερα έχει γίνει πιο αυταρκικό υπό την ηγεσία του πρίγκιπα Μοχάμεντ. Έχουν, πάντως, κάθε λόγο να εκφράζουν τον ενθουσιασμό τους με το βασίλειο. Όπως ανέφεραν στους New York Times ορισμένοι από τους συμμετέχοντες στο συνέδριο, ακόμη και μια μικρή «επιταγή», μια μικρή επένδυση από μια σαουδαραβική εταιρεία ή από μια σαουδαραβική οικογένεια μπορεί να ανέρχεται σε 100 εκατ. δολ. και να χρηματοδοτήσει μια πρωτοβουλία στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης ή ένα έργο υποδομής στον τομέα της ενέργειας. Στο συνέδριο συμμετείχαν, άλλωστε, παράγοντες όπως το ένα από τα δύο κρατικά επενδυτικά ταμεία του βασιλείου, του οποίου ηγείται ο μεγιστάνας Γιασίρ αλ Ρουμαγιάν, και εύκολα

μπορεί να προθυμοποιηθεί να υπογράψει μια επιταγή πολλών δισ. δολαρίων.

Παρευρέθησαν, επίσης, ο Μασαχίρο Σον, ιδρυτής της SoftBank, ο πρώην υπουργός Εμπορίου των ΗΠΑ Γουίλμπορ Ρος και ο Ερικ Κάντορ, άλλοτε πρόεδρος της Βουλής των ΗΠΑ. Και όλοι τους φαίνονταν πρόθυμοι να προσφέρουν στο βασίλειο αυτό που θέλει: ένα προβάδισμα έναντι όλων των άλλων χωρών του Κόλπου στον ανταγωνισμό για την παγκόσμια επιρροή στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, αλλά και τη δέσμευση πως θα φέρουν στη χώρα τις επιχειρήσεις τους. Τόσο η Σαουδική Αραβία όσο και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και το Κατάρ προσπαθούν όλο και περισσότερο να πείσουν τις διεθνείς επιχειρήσεις να έρθουν και να επενδύσουν στο έδαφός τους και να εγκαταστήσουν εκεί μεγάλα κεντρικά γραφεία. Ελπίζουν

πως έτσι θα εξασφαλίσουν νέες θέσεις εργασίας και ευκαιρίες για τον διαρκώς αυξανόμενο νεανικό πληθυσμό τους. Και το συνέδριο στο Ριάντ έχει κεντρικό ρόλο σε αυτήν την προσπάθεια. Οι διοργανωτές του συνεδρίου μίλησαν με έμφαση για τις συμφωνίες πολλών δεκάδων δισ. δολ. που έχουν κλείσει στο πλαίσιο του, μεταξύ των οποίων και ένα με την Google για την ανέγερση κέντρου δεδομένων πολλών δισ. δολ. που θα αναλάβει να καλλιεργήσει τις δυνατότητες των Αράβων στην τεχνητή νοημοσύνη. Από την πλευρά τους και οι Σαουδάραβες είναι πρόθυμοι να κάνουν υποκλίσεις στους προσκεκλημένους τους. Ενώ απαγορεύεται η κατανάλωση αλκοόλ, στο συνέδριο κυκλοφορούσαν εκατοντάδες μπιτόπιες που προορίζονταν για αυτούς.

THE NEW YORK TIMES

'TIS THE SEASON

LARNACA

Christmas

LAND

EUROPE SQUARE LARNACA

Μέγας Χορηγός:

EUROBANK Cyprus

Χορηγοί:

ALAMBRA

MOO

PARK PALIATSO

Vassos Psatollimano

Primo

Fontana

Parex

Pharmas LEAD

ION ΗΛΙΑ ΠΑΝΤΑ

LUNO COFFEE

GIANTS

Χορηγός Επικοινωνίας:

DEEJAY 93.5

Η αμερικανική αλυσίδα καταστημάτων παπουτσιών Steve Madden σχεδιάζει να μειώσει τα προϊόντα της που κατασκευάζονται στην Κίνα κατά 40% μέσα στο 2025.

Φεύγουν από την Κίνα αμερικανικές εταιρείες

Επιταχύνει τα σχέδια για τη μεταφορά της παραγωγής της από την Κίνα η αμερικανική αλυσίδα καταστημάτων παπουτσιών Steve Madden, καθώς η νίκη του Ντόναλντ Τραμπ στις προεδρικές εκλογές των ΗΠΑ σημαίνει ότι οι δαμοί στα εισαγόμενα προϊόντα πιθανότατα θα αυξηθούν.

Στόχος της Steve Madden είναι να μειώσει τα προϊόντα της που κατασκευάζονται στην Κίνα κατά 40% μέσα στον επόμενο χρόνο. Ο προηγούμενος στόχος της ήταν για μείωση 10%. «Από χθες το πρωί έχουμε βάλει

συσκευών Whirlpool προειδοποιεί ότι οι Αμερικανοί θα δουν τις τιμές των φούρνων μικροκυμάτων να αυξάνονται, εάν οι δαμοί ενισχυθούν. «Το σημαντικότερο προϊόν που παίρνουμε από την Κίνα είναι φούρνοι μικροκυμάτων», είπε στο Bloomberg ο οικονομικός διευθυντής της εταιρείας, Τζιμ Πίτερς, πριν από τις εκλογές. Πάντως, η Whirlpool θεωρούσε ότι θα είναι πιο προστατευμένη από τον κίνδυνο των δασμών σε σχέση με άλλους κατασκευαστές, καθώς παράγει το μεγαλύτερο μέρος των προϊόντων που πουλάει στις ΗΠΑ σε αμερικανικά εργοστάσια.

Ανάμεσα στα προϊόντα που αναμένεται να εμφανίσουν ανατιμήσεις είναι η άμμος για γάτες, σύμφωνα με τον CEO της Oil-Dri Corp., Νταν Τζάφι. Η εταιρεία εξηγεί ότι το μόνο μέρος από το οποίο μπορεί να προμηθευτεί τη γέλη πυριτίου που χρησιμοποιεί για το συγκεκριμένο προϊόν είναι η Κίνα. Η εταιρεία Church & Dwight Co. έχει επίσης μεταφέρει μέρος της παραγωγής της από την Κίνα, σημειώνει το Bloomberg.

Στην περίπτωση της Steve Madden, σχεδόν τα μισά από τα προϊόντα της θα ήταν δυνητικά εκτεθειμένα στους δασμούς για τις κινεζικές εισαγωγές. Εάν το σχέδιό της επιτύχει, το ποσοστό αυτό θα πέσει γύρω στο 25% μέσα στον επόμενο χρόνο. Η εταιρεία μεταφέρει την αλυσίδα προμηθειών της προς την Καμπότζη, το Βιετνάμ, το Μεξικό και άλλες χώρες. Και αυτό, ενώ πριν από μερικά χρόνια σχεδόν το 95% των προϊόντων που πουλούσε στα αμερικανικά καταστήματα της ήταν Made in China.

Εφοδος των Αρχών στα γραφεία του Netflix σε Γαλλία και Ολλανδία

Η δημοφιλής πλατφόρμα ροής τηλεοπτικού περιεχομένου του Netflix απασχολεί την Αστυνομία και τις αρμόδιες οικονομικές αρχές στη Γαλλία και την Ολλανδία διότι θεωρείται ύποπτη για φορολογικές απάτες, όπως ξέπλυμα χρήματος, εξ ου και οι αρμόδιοι αξιωματούχοι έκαναν έφοδο στα γραφεία της σε Παρίσι και Αμστερνταμ. Οι έρευνες αυτές έχουν αναληφθεί από την PNF, την ειδική μονάδα δίωξης οικονομικού εγκλήματος της Γαλλίας, περιβόητη για την τολμή της και τη διεξαγωγή ερευνών υψηλού κινδύνου, στις οποίες συχνά αναμειγνύονται μεγάλοι διεθνείς όμιλοι. Η όλη διαδικασία για την πλατφόρμα του Netflix ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2022. Την ίδια ώρα που στο κέντρο του Παρισιού το πρωί της Τρίτης γινόταν έφοδος στα γραφεία του Netflix, οι ομολόγοι αξιωματούχοι στην Ολλανδία ερευνούσαν τα κεντρικά γραφεία της εταιρείας στην Ευρώπη, στο Αμστερνταμ. «Η συνεργασία μεταξύ γαλλικών και ολλανδικών αρχών βρίσκεται σε εξέλιξη εδώ και πολλούς μήνες ως μέρος αυτών των διαδικασιών», ανέφερε η γαλλική πηγή. Όπως αναφέρει το ει-

δικογραφικό πρακτορείο Reuters, στο πλαίσιο της νομοθεσίας για προσταρτική έρευνα στη Γαλλία δεν συνεπάγεται ποινικές δίωξεις, ούτε οδηγεί απαραίτητα σε δίκη.

Τα γεγονότα, πάντως, τα οποία έδωσαν λαβή για να διεξαχθούν οι έρευνες δεν έγιναν αμέσως ξεκάθαρα. Αξίζει να σημειωθεί ότι συνήθως οι αμερικανικοί κολοσσοί υψηλής τεχνολογίας, που προσφέρουν τις διαδικτυακές υπηρεσίες και τις συνδρομές τους διασυννοριακά, συχνά αντιμετωπίζουν δυσκολίες με τις ευρωπαϊκές οικονομικές υπηρεσίες.

Επιπλέον, το 2023 ο ειδικοεογραφικός ιστότοπος La Lettre ανέφερε ότι η γαλλική θυγατρική του Netflix, Netflix Services France, έγινε αντικείμενο ελέγχου από τις αρμόδιες οικονομικές αρχές διότι δίδανε πολύ χαμηλό τίτλο. Κι αυτό, όπως επισήμαναν ο Τύπος και τα Μέσα, βρισκόταν σε ευθεία αντίθεση με τους πολυάριθμους χρήστες που καταβάλλουν τη συνδρομή τους στη Γαλλία. Από το 2019 έως και το 2020 η Netflix Services France πλήρωσε λιγότερο από 1.000.000 ευρώ σε φόρους επί των κερδών.

Σε περικοπές 17.000 θέσεων εργασίας προχωρεί η Boeing

Μετά τη λήξη της απεργίας των μηχανικών σχεδιάζει διαρθρωτικές αλλαγές

Η Boeing εξασφάλισε εργασιακή ειρήνη με τους μέχρι πρότινος απεργούς μηχανικούς της, αλλά στη συνέχεια ετοιμάζεται για απολύσεις. Όπως ανακοίνωσε, οι εργαζόμενοί της, οι οποίοι κατά τη διάρκεια της σχεδόν διμήνης απεργίας είχαν τεθεί σε διαθεσιμότητα με άδεια άνευ αποδοχών, θα λάβουν αποζημίωση για τους απολεσθέντες μισθούς τους. Ωστόσο παράλληλα, και σύμφωνα με τη διευθύνουσα σύμβουλο της Κέλι Ορτμπεργκ, η αμερικανική αεροναυπηγική εταιρεία θα προβεί σε μείωση του παγκοσμίου προσωπικού της. Συγκεκριμένα θα περικοπεί το σχεδόν 10% από αυτό, όπερ σημαίνει 17.000 απολύσεις. Αξίζει να αναφερθεί ότι αρχικά η Boeing είχε θέσει σε διαθεσιμότητα χιλιάδες μισθωτούς υπαλλήλους

Η απεργία υπολογίζεται πως κόστισε στον όμιλο άνω του 1 δισ. δολαρίων, κατά την S&P Global Ratings.

της σε κυλιόμενη βάση εξαιτίας της κινητοποίησης των 33.000 μηχανικών της, η οποία ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο. Η παραγωγή του δημοφιλέστου μοντέλου 737 MAX με τις υψηλότερες πωλήσεις σε διεθνή κλίμακα διεκόπησαν και σε καθημερινή βάση η Boeing είχε σοβαρές απώλειες εσόδων. Η απεργία υπολογίζεται πως κόστισε στον όμιλο άνω του 1 δισ. δολαρίων, κατά την S&P Global Ratings. Το κρέος της δεν ξεπερνάει τα 60 δισ. δολάρια, ενώ το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους οι απώλειές της ξεπέρασαν τα 7 δισ. δολάρια, σύμφωνα με στοιχεία της LSEG.

Με τη λήξη της απεργίας ακυρώθηκαν οι άδειες άνευ αποδοχών, αφού η Boeing δημοσιοποίησε και τα σχέδια

Η Boeing έκανε αύξηση κεφαλαίου 24 δισ. δολαρίων τον Οκτώβριο, αποσκοπώντας να ενισχύσει την οικονομική της κατάσταση.

της για μείωση θέσεων εργασίας. «Η θυσιά σας έκανε τη διαφορά και βοήθησε την εταιρεία να καλύψει το κενό έως αυτή τη στιγμή», ανέφερε η Κέλι Ορτμπεργκ σε ηλεκτρονικό της μήνυμα, που περιήλθε εις γνώσιν του ειδησογραφικού πρακτορείου Reuters. «Θέλουμε να αναγνωρίσουμε την υποστήριξή σας επιστρέφοντας τους χαμένους μισθούς σας, εφόσον ήσασταν σε άδεια άνευ αποδοχών». Βέβαια, το ηθικό των εργαζομένων της και μετά την πολυήμερη απεργία κάθε άλλο παρά ακμαίοτατο είναι, διότι θα ενημερωθούν άμεσα εντός Νοεμβρίου για το μέλλον της εργασίας τους.

Επιπλέον, η Κέλι Ορτμπεργκ τόνισε ότι «θα συνεχίσουμε τις προηγούμενες

ανακοινωθείσες ενέργειές μας σχετικά με την ελάττωση του αριθμού των εργαζομένων, ώστε να ευθυγραμμιστεί με την οικονομική μας πραγματικότητα και ένα πιο εστιασμένο και εξορθολογισμένο σύνολο προτεραιοτήτων». Οι διαρθρωτικές αλλαγές εκτιμάται ότι θα βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα της Boeing, συμβάλλοντας στο να προσφέρει προϊόντα υψηλότερης αξίας στους πελάτες της μακροπρόθεσμα. Από πλευράς του, εκπρόσωπος της Ενώσης Επαγγελματιών Υπαλλήλων Μηχανικών Αεροδιαστημικής είπε ότι ενημερώθηκε πως θα δίδονταν ειδοποιήσεις διάρκειας 60 ημερών για απολύσεις στις 15 Νοεμβρίου. Στις αρχές της εβδομάδας οι απεργούντες μηχανικοί υ-

περπήφισαν την πρόταση της διοίκησης της Boeing, η οποία προβλέπει αύξηση μισθών κατά 38% σε ορίζοντα τετραετίας και μισθούς 12.000 δολαρίων. Αυτοί οι εργαζόμενοι αναμένεται να επιστρέψουν στις 12 Νοεμβρίου στη δουλειά τους.

Η Boeing έκανε αύξηση κεφαλαίου 24 δισ. δολαρίων τον Οκτώβριο, αποσκοπώντας να ενισχύσει την οικονομική της κατάσταση. Τέλος, η επικεφαλής της Κέλι Ορτμπεργκ επανεξετάζει τις δραστηριότητές της και τις μακροπρόθεσμες προβλέψεις της, δεν αποκλείει την πώληση περιουσιακών στοιχείων της και επιδιώκει την επικέντρωσή της στις βασικές μονάδες κατασκευής πολιτικών αεροπλάνων και πρωτεύοντος αμυντικού εξοπλισμού.

Στη Σκανδιναβία οι ελπίδες για μια ευρωπαϊκή Σίλικον Βάλει

Στην περιοχή ανθούν οι startups με αποτίμηση άνω του 1 δισ. δολαρίων

Οι χώρες της Σκανδιναβίας και της Βαλτικής είναι οι κορυφαίοι «υποψήφιοι» της Ευρώπης για να γίνουν το τεχνολογικό επίκεντρο της ηπείρου. Ενώ όμως η Ευρώπη έχει ταλέντα, χρηματοδότηση και το κατάλληλο οικοσύστημα για την ανάπτυξη επιχειρηματικών κολοσσών, ανέκαθεν βρισκόταν ένα βήμα πίσω από τις ΗΠΑ και την Κίνα. Οι χώρες αυτές φιλοξενούν τον υψηλότερο κατά κεφαλήν αριθμό «μονόκερων», δηλαδή εταιρειών με αποτίμηση άνω του 1 δισ. δολαρίων, με αποτέλεσμα να θεωρούνται η καλύτερη ελπίδα της ηπείρου για τη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής Σίλικον Βάλει. Ειδικότερα, οι χώρες της Σκανδιναβίας με συνολικό πληθυσμό 27 εκατ. ανθρώπων δημιούργησαν 73 μονόκερους μεταξύ 2013 και 2023, δηλαδή το 17% όλων των μονόκερων της ηπείρου με μόλις το 4% του πληθυσμού.

«Υαίνονουν πολλές πραγματικά ισχυρές εταιρείες από μία πολύ, πολύ μικρή περιοχή», σχολίασε ο Σουηδός επιχειρηματίας John Elvessjö, που δημιούργησε δύο επιτυχημένες τεχνολογικές startups. Ο ίδιος πρόσθεσε ότι μόνο η Σουηδία έχει 39 μονόκερους, η Δανία έχει 16, η Νορβηγία 11 και η Φινλανδία επτά. Στο μεταξύ, η Εσθονία με πληθυσμό μικρότερο από 1,4 εκατ. είναι έδρα για 10 μονόκερους. Χάρη σε ορισμένες γνωστές ιστορίες επιτυχίας, όπως το Spotify, οι σκανδιναβικές χώρες και ιδίως η Σουηδία έχουν αποκτήσει τη φήμη ότι δημιουργούν τις κατάλληλες συνθήκες για άν-

Χάρη σε ορισμένες γνωστές ιστορίες επιτυχίας, όπως το Spotify, οι σκανδιναβικές χώρες και ιδίως η Σουηδία έχουν αποκτήσει τη φήμη ότι δημιουργούν τις κατάλληλες συνθήκες για ανάπτυξη των τεχνολογικών νεοφυών επιχειρήσεων.

τηση των τεχνολογικών νεοφυών επιχειρήσεων. Μεταξύ άλλων προσφέρουν εύκολη πρόσβαση σε venture capital, ισχυρή βάση τεχνολογικών γνώσεων και συνολικά θετική νοοτροπία επιχειρηματικότητας. Επίσης, πιθανώς να παίζει ρόλο και το εξαιρετικά ισχυρό σύστημα κοινωνικής στήριξης, το οποίο αλλάζει τον τρόπο που προσεγγίζουν οι επιχειρηματίες το ρίσκο και το ενδεχόμενο αποτυχίας. Ωστόσο, ο Elvessjö πιστεύει ότι η πραγματική επιτυχία οφείλεται σε δύο βασικούς παράγοντες: «Είμαστε πολύ, πολύ μικρές χώρες. Δεν

υπάρχει καμία απολύτως πιθανότητα να μπορέσεις να κλείσεις συμφωνίες στη μητρική σου γλώσσα... επομένως ιδρύουμε όλοι τις εταιρείες μας σε διεθνή βάση και συμβατικά, συνεργατικά, και από άποψη γλώσσας. Επομένως, κάθε εταιρεία που ιδρύθηκε στις σκανδιναβικές χώρες θα στήσει τα πάντα, έτσι ώστε να δραστηριοποιείται διεθνώς», δήλωσε στο Euronews. Ο δεύτερος λόγος επιτυχίας της ευρύτερης περιοχής, σύμφωνα με τον ίδιο, είναι ο υψηλός βαθμός ψηφιοποίησης. Σημειώνεται βέβαια ότι η Σουηδία έχει ξεκινήσει ο-

ρισμένες πρωτοβουλίες για προσέλκυση κορυφαίων ταλέντων στο ΑΙ, καθώς και προγράμματα εκπαίδευσης για ξένους επιχειρηματίες που ενδιαφέρονται να στήσουν εταιρεία στη Σουηδία.

Ωστόσο η Ευρώπη συνεχίζει να έχει χαμηλότερες επιδόσεις σε σύγκριση με άλλες μεγάλες δυνάμεις. Ενδεικτικά, σύμφωνα με τα τελευταία σχετικά στοιχεία της Κομισιόν από το 2022, για κάθε μονόκερο που δημιουργείται στην Ε.Ε., αναδείχθηκαν περίπου οκτώ νέοι μονόκεροι στις ΗΠΑ.

Κρίσιμο ζήτημα φαίνεται να είναι η εύρεση τρόπων για πιο ελεύθερη ροή κεφαλαίου σε νεοφυείς επιχειρήσεις που έχουν υψηλές προοπτικές, καθώς παρότι η Ε.Ε. εγγυάται ότι τα χρήματα κινούνται ελεύθερα, το τρέχον πλαίσιο στήριξης της καινοτομίας υψώνει εμπόδια. Αυτό αφορά τους διαφορετικούς κανονισμούς ανά περιοχή, τα διαφορετικά νομίσματα, αλλά και τις γλώσσες, που καθιστούν πολύ δυσκολότερη τη δημιουργία ενός μονόκερου στην Ε.Ε. σε σύγκριση με τις ΗΠΑ.

Μία από τις προτεινόμενες λύσεις είναι η δημιουργία ενοποιημένης αγοράς κεφαλαίων (CMU), ένα σκέδιο όμως το οποίο βρίσκεται στα σκαριά της Ε.Ε. από το 2015. Σύμφωνα πάντως με πρόσφατη έκθεση της McKinsey, το διακύβευμα είναι μεγάλο: Εάν η Ευρώπη δεν καταφέρει να ανταγωνιστεί σε αυτές τις τεχνολογίες, ενδέχεται να χάσει το πλεονέκτημά της και στις παραδοσιακές βιομηχανίες.

G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP

DSV Global Transport and Logistics

Υψηλής ποιότητας λύσεις ομαδοποιημένων μεταφορών. Ανταγωνιστικές τιμές και ταχύτητα.

DSV

Σάρωστε αυτόν τον QR κωδικό και μάθετε περισσότερα!

We add value to your business. | gapgroup.com

ΑΝΑΛΥΣΗ

Το οικονομικό μοντέλο της Κίνας

Του ΤΣΑΝ ΚΑ ΣΙΝΓΚ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Οι Κινέζοι πολιτικοί μιλούν για την εξισορρόπηση της οικονομίας και τη μεταστροφή της από τις επενδύσεις και τις εξαγωγές στην κατανάλωση περισσότερο από 20 χρόνια. Ωστόσο, η εκστρατεία λιτότητας του προέδρου Σι Τζινπίνγκ και η περιστολή της χρηματοδότησης των καταναλωτών είναι δύσκολο να εξισωθεί με τις ελεύθερες δαπάνες. Οι πρόσφατες πολιτικές επιλογές για την αναθερμάνση της οικονομίας απλώς φανερώνουν πως το Πεκίνο δεν επιθυμεί και τόσο να στρέψει τα νώτα του σε αυτό το παλιό μοντέλο. Κι ενώ η καταναλωτική δαπάνη αντιστοιχεί σχεδόν στο 75% του ΑΕΠ παγκοσμίως, το εναπομείναν 25% προέρχεται από επενδύσεις, σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα.

Ωστόσο, στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας η κατανάλωση συνεισέφερε μόλις το 53% της οικονομικής παραγωγής το 2022, ενώ οι επενδύσεις κατέλαβαν μερίδιο

οι περισσότερες προσπάθειες στόχευαν στην αναζωογόνηση των επενδύσεων από τις προβληματικές τοπικές κυβερνήσεις. Ήδη από το 2007 ο τότε πρωθυπουργός Γουέν Ζιαμπάο είχε προειδοποιήσει ότι ένα μοντέλο ανάπτυξης που βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις επενδύσεις είναι «μη ισορροπημένο, ασταθές και μη βιώσιμο» και ότι η οικονομική στρόφι προς την κατανάλωση ήταν ύψιστη προτεραιότητα. Το 2022 το κυβερνών Κομμουνιστικό Κόμμα δημοσίευσε μια γενική προς όλους οδηγία, ζητώντας να καταβληθούν προσπάθειες για τη δημιουργία ενός «υγιούς συστήματος εσωτερικής ζήτησης» έως το 2035. Η φιλοδοξία του Σι είναι η Κίνα να διπλασιάσει το ΑΕΠ της μεταξύ 2020 και 2035, όπερ σημαίνει ότι θα πρέπει να αναπτύσσεται ετήσιως σχεδόν 5% στα επόμενα 10 χρόνια. Ωστόσο, εάν το ισοζύγιο επενδύσεων και καταναλώσεως παραμείνει το ίδιο με σήμερα, οι οικονομολόγοι στο Carnegie China εκτιμούν ότι το μερίδιο της Κίνας στις παγκόσμιες επενδύσεις θα αυξηθεί κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες, στο εκπληκτικό 38%.

Η εξάρτηση από τον υπόλοιπο κόσμο για την απορρόφηση μιας τέτοιας αύξησης της παραγωγής από την Κίνα θα όξυνε αναπόφευκτα τις εμπορικές διενέξεις. Το παράδειγμα της Ιαπωνίας, ωστόσο, προσφέρει μια νέα προοπτική. Η χαμηλή κατανάλωση και οι υψηλές αποταμιεύσεις τη διευκόλυναν να ορθοποδήσει γρήγορα από τα ερείπια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, αν και στη δεκαετία του 1980 η οικονομία άρχισε να υποφέρει από τα ίδια προβλήματα με την Κίνα σήμερα. Η κυβέρνηση κάλυψε τους πολίτες - καταθέτες να ξεδέψουν περισσότερα. Το ισχυρό γινεν συνέβαλε στη μετατόπιση, μειώνοντας τις εξαγωγές και διωνοντας κίνητρα για την κατανάλωση. Αυτό ήταν μέρος της σκέψης πίσω από την απόφαση της Ιαπωνίας να υπογράψει τη Συμφωνία Πλάζα του 1985, η οποία ανατίμησε το γινεν έναντι του δολαρίου. Ακόμη και τότε, σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, η Ιαπωνία υπέγραψε ακόμα 17 χρόνια για να αυξήσει το μερίδιο καταναλώσεως του ΑΕΠ κατά 10 π.μ., σε επίπεδα κοντά στον παγκόσμιο μέσο όρο.

Η κατανάλωση συνεισέφερε μόλις το 53% της οικονομικής παραγωγής το 2022, ενώ οι επενδύσεις 43%.

43%. Το Πεκίνο συνειδητοποιεί ότι ένα μοντέλο ανάπτυξης το οποίο εν πολλοίς βασίζεται στις επενδύσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων και στις εξαγωγές μπορεί να μην είναι βιώσιμο. Η προβληματική ανάπτυξη και ο αποπληθωρισμός της οικονομίας των 18 τρισ. δολαρίων προκαλούν συγκρίσεις με την παρατεταμένη περίοδο οικονομικής στασιμότητας στην Ιαπωνία, αρχής γενομένης τη δεκαετία του 1990. Για να αποφευχθεί αυτό το αποτέλεσμα, οι οικονομολόγοι συμφωνούν ότι η Κίνα θα πρέπει να ξεδέψει τρισεκατομμύρια γουάν για να υποστηρίξει την κατανάλωση και την ανάπτυξη.

Με αυτό το κριτήριο, τα μέτρα αναζωογόνησης του Πεκίνου, που ανακοινώθηκαν τον Οκτώβριο, ήταν απογοητευτικά. Εκτός από τη δέσμευση για παρεμβάσεις μεγαλύτερης υποστήριξης σε άτομα με χαμηλό εισόδημα και φοιτητές για την τόνωση της κατανάλωσης,

Νέα δεδομένα για τις ευρωπαϊκές τράπεζες μετά τη νίκη Τραμπ

Αναμένεται δυσκολότερος ο ανταγωνισμός με τους αμερικανικούς κολοσσούς

Η δεύτερη θητεία του Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο συνεπάγεται σειρά απορρυθμίσεων στον τραπεζικό κλάδο που θα απελευθερώσουν περαιτέρω τις αμερικανικές τράπεζες, καθιστώντας σκληρότερο και δυσκολότερο τον ανταγωνισμό για τις τράπεζες της Ευρώζωνς. Κι αυτό γιατί από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008-2009 και μετά η κερδοφορία των τραπεζών της Ευρώζωνς παραμένει χαμηλή και οι οικονομίες της αδύναμες, ενώ στο ίδιο χρονικό διάστημα έχουν εκτοξευθεί η χρηματιστηριακή αξία και η κερδοφορία των αμερικανικών τραπεζών. Οι αμερικανικές τράπεζες έχουν, άλλωστε, καταλάβει τημέρα του μεριδίου αγοράς των ευρωπαϊκών τραπεζών και ιδιαίτερα στον τομέα της επενδυτικής τραπεζικής, στον οποίο έχασαν έδαφος οι ευρωπαϊκές τράπεζες.

Οι ευρωπαϊκές τράπεζες πρέπει τώρα να γεφυρώσουν το χάσμα κερδοφορίας που τις χωρίζει από τις αμερικανικές. Είχαν καλλιεργηθεί ελπίδες πως οι αμερικανικές ρυθμιστικές αρχές θα υι-

Από το 2010 και μετά, οι μετοχές των τραπεζών της Ευρώπης έχουν υποχωρήσει κατά 10%, ενώ εκείνες των ΗΠΑ έχουν τριπλασιάσει την αξία τους.

οθετούσαν πλέον ορισμένες πιυχές από τις ρυθμίσεις της συμφωνίας Βασιλεία ΙΙΙ, που απαιτεί από τις αμερικανικές τράπεζες να διατηρούν περισσότερα κεφάλαια θέτοντας επί ίσοις όροις τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στις δύο πλευρές του Ατλαντικού. Όμως η επανεκλογή του Τραμπ ανατρέπει τα δεδομένα και αναμένεται να θέσει και πάλι τις αμερικανικές τράπεζες σε πλεονεκτική θέση. Αντανάκλαση αυτής της προσδοκίας ήταν η θεαματική άνοδος που σημείωσαν οι μετοχές των αμερικανικών τραπεζικών κολοσσών JPMorgan, Goldman Sachs και Morgan Stanley, ενώ ο ευρωπαϊκός τραπεζικός δείκτης STOXX Europe 600 Banks υποχώρησε κατά περισσότερο από 1% μέσα στην εβδομάδα.

Όπως χαρακτηριστικά σχολιάζει ο Ντέβιντ Ματεράτζι, CEO της ιταλικής πλατφόρμας διαπραγμάτευσης Galileo FX, «είναι σαφές ότι περιμένουμε απορ-

Αντανάκλαση των νέων προσδοκιών που δημιούργησε η επανεκλογή Τραμπ ήταν η θεαματική άνοδος που σημείωσαν οι μετοχές των αμερικανικών κολοσσών JPMorgan, Goldman Sachs και Morgan Stanley, ενώ ο ευρωπαϊκός τραπεζικός δείκτης STOXX Europe 600 Banks υποχώρησε κατά περισσότερο από 1% μέσα στην εβδομάδα.

ρύθμιση και φοροαπαλλαγές στις ΗΠΑ, ενώ στην Ευρώπη αυστηρούς κανόνες τραπεζικής εποπτείας και πιέσεις από τα χαμηλά επιτόκια». Από τις αρχές του 2010 και μετά, οι μετοχές των ευρωπαϊκών τραπεζών έχουν υποχωρήσει συνολικά κατά 10%, όταν εκείνες των αμερικανικών ανταγωνιστριών τους έχουν τριπλασιάσει την αξία τους. Φαίνεται, πάντως, πως ήδη ορισμένοι Ευρωπαίοι πολιτικοί αρχίζουν να ετοιμάζονται για το νέο τοπίο που θα δημιουργήσει η δεύτερη θητεία Τραμπ.

Η Καρίν Κέλερ Σούτερ, υπουργός Οικονομίας της Ελβετίας, δήλωσε την Πέμπτη πως συζητήσει με τη Βρετανίδα ομόλογό της Ρέιτσελ Ρίβς για την απορρύθμιση των αμερικανικών τραπεζών. Μιλώντας στο Reuters η κ. Κέλερ Σούτερ τόνισε πως συμφώνησαν και οι δύο ότι είναι εξαιρετικά σημαντικό να βρουν μια ισορροπία ανάμεσα στη σταθερότητα και την ανταγωνιστικότητα. Μι-

λώντας στο Reuters, στέλεχος ευρωπαϊκής τράπεζας εξέφρασε την εκτίμηση ότι το κύμα απορρυθμίσεων που αναμένεται στις ΗΠΑ θα μπορούσε να ενθαρρύνει τις ευρωπαϊκές τράπεζες ώστε να ασκήσουν πιέσεις και να προωθήσουν το αίτημά τους για χαλάρωση των κανόνων και στην Ευρώπη. Ωστόσο, η ταχύτητα με την οποία θα προχωρήσει οποιαδήποτε απορρύθμιση θα καθοριστεί από τις νέες ρυθμιστικές αρχές και από τα καινούργια στελέχη τους που πρόκειται να διορίσει ο Τραμπ. Ως εκ τούτου το τοπίο παραμένει ακόμη ασαφές. Ο Μάικλ Ασλεϊ Σούλμαν, υπεύθυνος επενδύσεων στην Running Point Capital Advisors, πιθανολογεί πως ο Τραμπ θα ανακαλέσει και ορισμένες από τις διατάξεις του νόμου Ντοτ-Φρανκ του 2010 που επέβαλε αυστηρότερες ρυθμίσεις στις αμερικανικές τράπεζες προκειμένου να αποτραπεί μια επανάληψη της κατάρρευσης που γνώρισαν κολοσσοί το

2008. Ο ίδιος θεωρεί, άλλωστε, πιθανή μια εκτόξευση των συγχωνεύσεων και εξαγορών επιχειρήσεων χάρη στις πιο χαλαρές ρυθμίσεις της ομοσπονδιακής επιτροπής εμπορίου, που θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των προμηθειών των τραπεζών για τον ρόλο τους σε επενδύσεις. Όπως τονίζει, «είναι λογικό να περιμένουμε μια μεγάλη κινητικότητα στις συγχωνεύσεις περιφερειακών τραπεζών, αλλά την ίδια στιγμή οι ευρωπαϊκές τράπεζες θα προσπαθούν να τις ανταγωνιστούν, ενώ το αυστηρό ρυθμιστικό πλαίσιο θα τους κρατάει το ένα χέρι δεμένο πίσω από την πλάτη». Φέτος εμφανίστηκε πράγματι μια κινητικότητα προς την κατεύθυνση των συγχωνεύσεων ευρωπαϊκών τραπεζών, με κορυφαία την προσπάθεια της ιταλικής UniCredit να εξαγοράσει την Commerzbank και την προσφορά της BBVA για τη Sabadell, αλλά καμία εκ των δύο δεν προχώρησε.

Πληθωρισμό στο 44% προβλέπει η κεντρική τράπεζα της Τουρκίας

Η κεντρική τράπεζα της Τουρκίας αναθεώρησε ανοδικά τις προβλέψεις για τον πληθωρισμό για φέτος και μέχρι το 2026, πλησιάζοντας τις εκτιμήσεις των αγορών. Οι τελευταίες προβλέψεις δείχνουν τον πληθωρισμό να κλείνει τη χρονιά στο 44% και στη συνέχεια να υποχωρεί στο 21% μέχρι το τέλος του 2025, έναντι των προηγούμενων εκτιμήσεων για 38% και 14% αντίστοιχα. Η αναθεώρηση, «αν και δεν είναι ιδανική, δεν αποτελεί σοβαρή απόκλιση» και η τράπεζα αναμένει αύξηση των τιμών στο 38% τον Μάρτιο, δήλωσε ο διοικητής Φατίχ Καραχάν την Παρασκευή στην Αγκυρα. Οι προβλέψεις αποτελούν βραχυπρόθεσμους στόχους για τη νομισματική αρχή στην προσπάθειά της να φθάσει τον επίσημο στόχο του 5% μακροπρόθεσμα.

Ο Καραχάν, πρώην σύμβουλος πολιτικής της Fed της Νέας Υόρκης, εμφανίστηκε αισιόδοξος για την επιβράδυνση της εγκύριας ζήτησης, καθώς και για τη βελτίωση του πληθω-

Οι εκτιμήσεις για τον πληθωρισμό δεν βρίσκονται στα «επιθυμητά επίπεδα», δήλωσε ο κεντρικός τραπεζίτης της Τουρκίας, Φατίχ Καραχάν.

ρισμού των υπηρεσιών. Οι αυξήσεις στις τιμές των ενοικίων, ο κύριος λόγος της επιμονής των πληθωριστικών πιέσεων, εκτιμάται ότι θα επιβραδυνθούν το τέταρτο τρίμηνο, είπε. Ωστόσο, οι εκτιμήσεις για τον πληθωρισμό δεν

βρίσκονται στα «επιθυμητά επίπεδα», σύμφωνα με τον διοικητή.

Ερωτηθείς σχετικά, ο διοικητής απέφυγε να δώσει το χρονοδιάγραμμα των πιθανών μειώσεων των επιτοκίων. Ξεκαθάρισε, όμως, ότι οι σημαντικές αναθεωρήσεις των προβλέψεων της κεντρικής τράπεζας δεν υποδηλώνουν αλλαγή πολιτικής προς οποιαδήποτε κατεύθυνση. Οποιαδήποτε μελλοντική μείωση του βασικού επιτοκίου της τράπεζας δεν θα οδηγήσει σε χαλρότερη νομισματική πολιτική, καθώς θα είναι αποτέλεσμα βελτιώσεων στην κύρια τάση του πληθωρισμού, δήλωσε ο Κάραχαν.

Πάντως, οι αγορές και ορισμένοι οικονομολόγοι ερμήνευσαν τα σχόλια του διοικητή ως «σήμα» μείωσης των επιτοκίων πριν από το τέλος του τρέχοντος έτους. Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του ο κύριος δείκτης μετοχών της Τουρκίας Borsa Istanbul 100 διέυρνε τα κέρδη του στο 2%, με ώθηση από την άνοδο των τραπεζικών μετοχών.

Σε υψηλό 18 μηνών ανήλθαν οι τιμές τροφίμων παγκοσμίως

Οι παγκόσμιες τιμές των τροφίμων αυξήθηκαν τον Οκτώβριο σε υψηλό 18 μηνών, καθώς τα φυτικά έλαια οδήγησαν τις αυξήσεις που παρατηρήθηκαν στα περισσότερα βασικά είδη διατροφής, σύμφωνα με στοιχεία του ΟΗΕ. Ο δείκτης τιμών που καταρτίζεται από τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ (FAO) για την παρακολούθηση των πιο εμπορεύσιμων ειδών διατροφής παγκοσμίως αυξήθηκε στις 127,4 μονάδες τον περασμένο μήνα, ενισχυμένος κατά 2% από τα αναθεωρημένα στοιχεία για 124,9 μονάδες του Σεπτεμβρίου. Ο δείκτης αυξήθηκε κατά 5,5% σε σχέση με ένα χρόνο πριν και σηματοδότησε το υψηλότερο επίπεδο του από τον Απρίλιο του 2023, αν και ήταν 20,5% κάτω από το ρεκόρ του Μαρτίου του 2022 που επιτεύχθηκε μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία.

Οι τιμές όλων των κατηγοριών αυξήθηκαν εκτός από το κρέας, με τα φυτικά έλαια να σημειώνουν άλμα άνω του 7% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, με φόντο τις ανησυχίες για την

Η αναμενόμενη παραγωγή δημητριακών θα είναι μειωμένη κατά 0,4% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, αλλά στο δεύτερο μεγαλύτερο επίπεδο που έχει καταγραφεί.

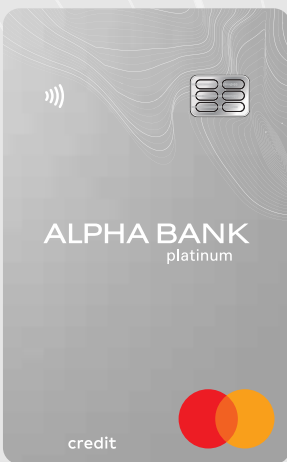
παραγωγή φουνικέλαιου, ανέφερε ο FAO. Ο συνολικός δείκτης ενισχύθηκε περαιτέρω σε σχέση με τον Σεπτέμβριο, όταν είχε φθάσει στο υψηλότερο επίπεδο από τον Ιούλιο του 2023, λόγω της εκτίναξης των τιμών της ζάχαρης. Οι συνεχιζόμενες ανησυχίες σχετικά με τις προοπτικές της παραγωγής του 2024/25 στη Βραζιλία υποστήριξαν μια πιο ήπια αύξηση των τιμών της ζάχαρης τον Οκτώβριο, κατά

2,6%, σύμφωνα με τον FAO. Οι τιμές των δημητριακών αυξήθηκαν κατά 0,8% από τον Σεπτέμβριο. Το σιτάρι ανατιμήθηκε εν μέσω ανησυχιών για τις συνθήκες φύτευσης στο βόρειο ημισφαίριο και μετά την εισαγωγή ενός ανεπίσημου κατώτατου ορίου τιμών εξαγωγής στη Ρωσία, ενώ και οι τιμές στο καλαμπόκι ήταν επίσης υψηλότερες. Οι τιμές των γαλακτοκομικών αυξήθηκαν σχεδόν 2%, λαμβάνοντας ώθηση από το τυρί και το βούτυρο, τα οποία αντιμετώπισαν μια διαθεσιμη προσφορά, ανέφερε ο Οργανισμός. Οι συνολικές τιμές του κρέατος μειώθηκαν κατά 0,3%. Το χοιρινό κρέας σημείωσε τη μεγαλύτερη πτώση, ενώ υποχώρησαν οι τιμές των πουλερικών, σε αντίθεση με το βόειο κρέας που ακριβύνε, λόγω της αυξημένης ζήτησης διεθνώς. Σε ξεχωριστή έκθεση για τα δημητριακά, ο FAO περιόρισε την πρόβλεψη του για την παγκόσμια παραγωγή δημητριακών το 2024 σε 2,848 δισ. μετρικούς τόνους από 2,853 δισ. που προέβλεπε πριν από ένα μήνα.

ALPHA BANK

www.alphabank.com.cy

Alpha Bank
Platinum Mastercard**Η Platinum εμπειρία που σας αξίζει!**

- Ταξιδιωτική Ασφάλεια
- Priority Pass
- Mastercard Airport Security Fast Track
- Mastercard Flight Delay Pass

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

Βαρύ το φορτίο έμμεσων φόρων στην Ελλάδα

ΦΠΑ και ειδικοί φόροι κατανάλωσης αποδίδουν το 14,3% του ΑΕΠ, περίπου 4% πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Η Ελλάδα ρίχνει το ποσοστό των φόρων ως προς το ΑΕΠ και «πάνει» τον μέσο όρο της Ευρωζώνης αλλά ανεβάζει τον βαθμό εξάρτησης από τους έμμεσους φόρους και ειδικά από τον ΦΠΑ. Εξακολουθεί δε να εφαρμόζει εντελώς διαφορετικό «μείγμα» φορολόγησης των πολιτών της σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη, επιμένοντας να συγκεντρώνει το μεγαλύτερο κομμάτι των δημοσίων εσόδων από τον ΦΠΑ και όχι από τον φόρο εισοδήματος που –θεωρητικά τουλάχιστον– έχει το πλεονέκτημα της μεγαλύτερης αναλογικότητας άρα και της μεγαλύτερης κοινωνικής δικαιοσύνης. Μάλιστα με την πάροδο των ετών, η... βαρύτητα των έμμεσων φόρων στο συνολικό μείγμα αναμένεται να γίνει ακόμη μεγαλύτερη καθώς η κυβέρνηση καθιστά από τώρα σαφές διά του υπουργού Οικονομικών ότι ο οποίος δημοσιονομικός χώρος προκύψει μέχρι το 2027 από τον περιορισμό της φοροδιαφυγής, θα χρησιμοποιηθεί για τη μείωση της άμεσης φορολογίας ώστε το όφελος να φανεί άμεσα στις τσέπες των φορολογουμένων.

Οι φόροι στα προϊόντα –και εδώ ανήκουν ο ΦΠΑ και οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης– αποδίδουν το 14,3% του ΑΕΠ στην Ελλάδα, περίπου τέσσερις ποσοστιαίες μονάδες περισσότερο σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Το ποσοστό αυτό έχει παραμείνει ου-

Οι φόροι στο εισόδημα εξακολουθούν να αποδίδουν αναλογικά πολύ λιγότερο σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη.

σιαστικά αμετάβλητο σε σχέση με το 2019, παρά το γεγονός ότι ο παρονομαστής του κλάσματος (δηλαδή το ΑΕΠ) έχει αυξηθεί σημαντικά. Το ίδιο όμως έχει συμβεί και με τον αριθμητή καθώς η αύξηση των τιμών σε περιβάλλον πολύ υψηλών συντελεστών αλλά και η έκρηξη των ηλεκτρονικών πληρωμών σε συνδυασμό με τα μέτρα καταπολέμησης της φοροδιαφυγής έχουν φέρει πολλά επιπλέον δισ. ευρώ στα ταμεία από τους φόρους στα προϊόντα. Το 14,3% είναι το τρίτο υψηλότερο ποσοστό στην Ευρώπη καθώς μόνο η Κροατία και η Ουγγαρία έχουν καλύτερες επιδόσεις σε σχέση με την ελληνική. Η Eurostat έχει μετρήσει εισπράξεις άνω των 32,2 δισ. ευρώ έναντι 26,6 δισ. ευρώ το 2019. Μόνο τα έσοδα από τον ΦΠΑ αντιστοιχούν στο 8,8% του ΑΕΠ έναντι 6,9% που είναι ο αντίστοιχος μέσος όρος για τις χώρες της Ευρωζώνης. Το ποσοστό δεν έχει ανέβει αισθητά στην Ελλάδα (ο.σ. ήταν 8,3% το 2019 και 7,7% το 2020) αλλά αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι καταγράφεται σημαντικός ρυθμός

Οι φόροι ως προς το ΑΕΠ

ανάπτυξης από το 2019 και μετά, και φυσικά στο ότι η Ελλάδα εξακολουθεί να εμφανίζει σημαντικό «κενό» στις εισπράξεις λόγω φοροδιαφυγής παρά τη σημαντική βελτίωση των τελευταίων ετών. Η Ελλάδα κατατάσσεται 11η με

βάση τα πρόσφατα στοιχεία της Eurostat όσον αφορά την αναλογία των εσόδων από ΦΠΑ προς το ΑΕΠ. Πλέον η Ελλάδα περιμένει από τον ΦΠΑ πάνω από το 21,6% των συνολικών φορολογικών εσόδων, ενώ το ποσοστό ανεβαίνει συ-

νεχώς καθώς ήταν κάτω από 20% μέχρι το 2019.

Οι φόροι στο εισόδημα εξακολουθούν να αποδίδουν πολύ λιγότερο –πάντοτε αναλογικά με το ΑΕΠ– σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη. Το ποσοστό αυξή-

θηκε μεν από το 8,1% το 2019 στο 9,3% το 2023, αλλά ο μέσος όρος της Ευρωζώνης είναι στο 12,8%. Αυτό το 9,3% είναι το 11ο χαμηλότερο ποσοστό σε ολόκληρη την Ευρώπη. Οι βόρειες χώρες που χρηματοδοτούν τις κοινωνικές πολιτικές τους κυρίως μέσω των άμεσων και αναλογικών ως προς το εισόδημα φόρων, φτάνουν τα αντίστοιχα ποσοστά σε πολύ υψηλά επίπεδα άνω του 16%-17%. Εξαιρούνται, για παράδειγμα, η Δανία με το 28,7%, η Νορβηγία με το 21,4% και η Ισλανδία με το 19%. Αν αναλυθεί ακόμη περισσότερο ο συγκεκριμένος δείκτης, προκύπτει ότι ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων στην Ελλάδα αποδίδει φόρους ίσους με το 5,9% του ΑΕΠ, ποσοστό ανάλογο με αυτό του 2019.

Είναι ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά της Ευρώπης και λιγότερο από μισό συγκριτικά με χώρες όπως η Ιταλία, το Βέλγιο, η Φινλανδία και η Σουηδία. Προφανώς παίζει καθοριστικό ρόλο η μείωση των εισοδημάτων καθώς είμαστε η μοναδική χώρα στην Ευρώπη που έχει χαμηλότερο μέσο μισθό συγκριτικά με τα προ 15ετίας επίπεδα. Ωστόσο εξίσου σημαντικό ρόλο παίζει και η εκτεταμένη φοροδιαφυγή στον χώρο του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων. Όσον αφορά τις ασφαλιστικές εισφορές, το ποσοστό διαμορφώνεται στο 13% ακολουθώντας παρόμοια τάση και λόγω της μείωσης των συντελεστών υπολογισμού.

Μειώνονται οι φόροι για τους ελεύθερους επαγγελματίες

Καταργείται το τέλος επιτηδεύματος – Για ποιους περιορίζεται το τεκμαρτό

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Περιορίζονται από το 2025 οι επιβαρύνσεις για τους ελεύθερους επαγγελματίες που φορολογήθηκαν φέτος με το τεκμαρτό εισόδημα, καθώς από το νέο έτος καταργείται το τέλος επιτηδεύματος με το όφελος να ανέρχεται στα 325 ευρώ. Παράλληλα, μειώνεται το τεκμαρτό εισόδημα για όσους κατά τη διάρκεια του 2024 πραγματοποιήσαν τζίρους υψηλότερους του μέσου τζίρου που αντιστοιχεί στις δραστηριότητες τους βάσει ΚΑΔ, μετά την αναπροσαρμογή προς τα άνω του μέσου όρου των τζίρων, με βάση τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2023. Επίσης, από το νέο έτος επανέρχεται η προκαταβολή φόρου στο 55%. Σημειώνεται ότι κατά τη φορολόγηση των εισοδημάτων του 2023 των επαγγελματιών, όπου για πρώτη φορά εφαρμόστηκε το σύστημα του ελάχιστου φορολογητέου εισοδήματος, αποφασίστηκε να καταβληθεί το 50% της προκαταβολής φόρου.

Η διάταξη αυτή όμως ήταν μεταβατική με διάρκεια ενός έτους. Όπως όμως αναφέρουν κυβερνητικά στελέχη, η επαναφορά της προκαταβολής φόρου στο 55% του φόρου εισοδήματος δεν πρόκειται να επιφέρει καμία πρόσθετη επιβάρυνση. Για παράδειγμα, στην περίπτωση που ο φόρος που υπολογιστηκε φέτος (για τα εισοδήματα του 2023) α-

Παρά την αύξηση του τεκμαρτού λόγω αύξησης του κατώτατου μισθού, οι επαγγελματίες θα πληρώσουν μικρότερο φόρο το 2025.

νήλθε στα 1.000 ευρώ επιβλήθηκε προκαταβολή φόρου ύψους 225 ευρώ (και όχι 550 ευρώ). Εφόσον και φέτος κληθεί να πληρώσει τον ίδιο φόρο, δηλαδή 1.000 ευρώ, θα καταβάλει προκαταβολή 550 ευρώ, δηλαδή συνολικά 1.550 ευρώ. Από το ποσό αυτό θα αφαιρεθεί η περιουσιακή προκαταβολή των 225 ευρώ οπότε θα πληρώσει ακριβώς το ίδιο ποσό. Με βάση τα ανωτέρω, ακόμα και με την αύξηση του κατώτατου μισθού οι επαγγελματίες θα πληρώσουν μειωμένο φόρο συγκριτικά με φέτος. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, το ελάχιστο τεκμαρτό φορολογητέο εισόδημα συνδέεται με το ύψος του κατώτατου μισθού. Για τα εισοδήματα του 2024, τα οποία θα φορολογηθούν το 2025, το ελάχιστο τεκμαρτό εισόδημα αυξάνεται στα 11.620 ευρώ από 10.920 ευρώ που ήταν για τα εισοδήματα του 2023, λόγω αύξησης του κατώτατου μισθού από 780 ευρώ το 2023 σε 830 ευρώ το 2024. Για παράδειγμα, επαγγελματίας που φορολογή-

Για τα εισοδήματα του 2024, τα οποία θα φορολογηθούν το 2025, το ελάχιστο τεκμαρτό εισόδημα αυξάνεται σε 11.620 ευρώ, από 10.920 ευρώ που ήταν για τα εισοδήματα του 2023, λόγω αύξησης του κατώτατου μισθού από 780 ευρώ το 2023 σε 830 ευρώ το 2024.

θηκε με ελάχιστο φορολογητέο εισόδημα 10.920 ευρώ του καταλογίστηκε φόρος 1.102 ευρώ. Στο ποσό αυτό προστέθηκε και το μισό τέλος επιτηδεύματος και συνολικά (χωρίς την προκαταβολή φόρου) πληρώσε 1.427 ευρώ στην εφορία. Φέτος με την αύξηση του ελάχιστου φορολογητέου εισοδήματος στα 11.620 ευρώ, ο φόρος θα φθάσει τα 1.256. Το ποσό αυτό θα καταβάλει ο επαγγελματίας στην εφορία καθώς καταργείται πλέον το τέλος επιτηδεύματος. Το όφελος ανέρχεται στο ποσό των 171 ευρώ.

• **Μεταφέρεται** στο τέλος μετά την προσμέτρηση των λοιπών κριτηρίων το κριτήριο του μέγιστου μισθού εργαζομένου που προσαυξάνει την ελάχιστη αμοιβή. Με βάση το ισχύον σύστημα ο μισθός του υψηλότερου αμειβόμενου υπαλλήλου λαμβάνεται συγκριτικά στην αρχή ως το μεγαλύτερο ποσό σε σχέση με τον κατώτατο μισθό πλέον των τριετιών του υπόχρεου πριν από την προσμέτρηση των λοιπών κριτηρίων (προσαύξηση λόγω μισθοδοσίας και τζίρου).

• **Αναπροσαρμόζεται** προς τα πάνω ο μέσος τζίρος του ΚΑΔ με αποτέλεσμα να περιορίζεται η προσαύξηση του ελάχιστου εισοδήματος για τους επαγγελματίες που ο τζίρος τους ξεπερνάει τον μέσο όρο αντίστοιχου ΚΑΔ. Με το ισχύον σύστημα προσδιορισμού της

επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε περιοχές με έως 1.500 κατοίκους. Σήμερα η έκπτωση 50% ισχύει για όσους έχουν έδρα σε χωριά με πληθυσμό έως 500 κατοίκους.

• **Προσαρμόζεται** στο τέλος μετά την προσμέτρηση των λοιπών κριτηρίων το κριτήριο του μέγιστου μισθού εργαζομένου που προσαυξάνει την ελάχιστη αμοιβή. Με βάση το ισχύον σύστημα ο μισθός του υψηλότερου αμειβόμενου υπαλλήλου λαμβάνεται συγκριτικά στην αρχή ως το μεγαλύτερο ποσό σε σχέση με τον κατώτατο μισθό πλέον των τριετιών του υπόχρεου πριν από την προσμέτρηση των λοιπών κριτηρίων (προσαύξηση λόγω μισθοδοσίας και τζίρου).

• **Αναπροσαρμόζεται** προς τα πάνω ο μέσος τζίρος του ΚΑΔ με αποτέλεσμα να περιορίζεται η προσαύξηση του ελάχιστου εισοδήματος για τους επαγγελματίες που ο τζίρος τους ξεπερνάει τον μέσο όρο αντίστοιχου ΚΑΔ. Με το ισχύον σύστημα προσδιορισμού της

ελάχιστης τεκμαρτής αμοιβής σε περίπτωση που ο τζίρος του ελεύθερου επαγγελματία υπερβαίνει τον μέσο ετήσιο τζίρο του κωδικού αριθμού δραστηριότητας (ΚΑΔ) του κλάδου στον οποίο αυτός ανήκει, επιβάλλεται προσαύξηση της ελάχιστης τεκμαρτής αμοιβής του κατά 5% επί της διαφοράς. Με τη διόρθωση θα αναπροσαρμοστεί προς τα πάνω ο μέσος όρος του ετήσιου τζίρου των ΚΑΔ των υπόχρεων του φορολογικού έτους 2023, έτσι ώστε κατά τον υπολογισμό της ελάχιστης τεκμαρτής αμοιβής των ελεύθερων επαγγελματιών για το φορολογικό έτος 2024 να μην προκύπτουν μεγάλες αποκλίσεις λόγω τζίρου και επομένων και μεγάλες προσαυξήσεις στο ελάχιστο εισόδημα φυσικών προσώπων.

• **Παράδειγμα - Ισχύον σύστημα**
Εστω επιτηδεύτρια λιανικού εμπορίου με έναρξη το 1993, κόστος μισθοδοσίας 32.000 ευρώ, τζίρο 351.114 ευρώ και δηλωθέντα κέρδη 19.804 ευρώ, α-

πασχολεί δύο υπαλλήλους εκ των οποίων ο υψηλότερος αμειβόμενος λαμβάνει 22.000 ευρώ ετησίως. Το φορολογητέο εισόδημα του ως άνω υπόχρεου (ελάχιστη τεκμαρτή αμοιβή) ανέρχεται σε 27.400 ευρώ (22.000 ευρώ του μισθού υψηλότερου αμειβόμενου υπαλλήλου + 3.200 ευρώ λόγω προσαύξησης μισθοδοσίας + 2.200 ευρώ λόγω προσαύξησης ΚΑΔ).

• **Με βάση τη νέα πρόταση**
Το φορολογητέο εισόδημα του ως άνω επιτηδεύτρια θα υπολογίζεται ως εξής: 19.596 ευρώ (14.196 ευρώ κατώτατος μισθός με βάση τις τριετίες δραστηριότητας + 3.200 ευρώ λόγω προσαύξησης μισθοδοσίας + 2.200 ευρώ λόγω προσαύξησης ΚΑΔ). Στη συνέχεια, θα γίνεται σύγκριση με τον μισθό του υψηλότερου αμειβόμενου υπαλλήλου (22.000 ευρώ) και θα λαμβάνεται υπόψη το μεγαλύτερο, δηλαδή 22.000 ευρώ. Επομένως, η ελάχιστη τεκμαρτή αμοιβή με τη νέα πρόταση θα ανέρχεται στο ποσό των 22.000 ευρώ.

Στο τραπέζι ισχυρότερα κίνητρα για να ανοίξουν τα κλειστά ακίνητα

Στην επανεξέταση της διάταξης που προβλέπει τριετή απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος για τα κλειστά ακίνητα και για όσους μεταπηδήσουν από τις βραχυχρόνιες μισθώσεις προσανατολίζεται η κυβέρνηση. Πηγές του οικονομικού επιτελείου αναφέρουν ότι οι όποιες κινήσεις θα γίνουν μετά την ολοκλήρωση της διαβούλευσης προκειμένου να ληφθούν υπόψη και οι απόψεις - προβληματισμοί των φορέων, καθώς στόχος είναι να λειτουργήσει το μέτρο υπέρ του κοινωνικού συνόλου, με στόχο την αντιμετώπιση της στεγαστικής κρίσης.

Σύμφωνα με το σχέδιο νόμου, για να τύχει κάποιος της φοροαπαλλαγής θα πρέπει τα ακίνητά του να είναι για τρία χρόνια κλειστά. Συγκεκριμένα, να ήταν κλειστά τα φορολογικά έτη 2022, 2023 και 2024 (αν η μίσθωση καταρτίζεται το 2025) και να μην είχαν δηλωθεί ως

Εξετάζεται να μειωθούν τα χρόνια που πρέπει να είναι κλειστά τα ακίνητα ώστε να έχουν οι ιδιοκτήτες τους τριετή φοροαπαλλαγή από τα μισθώματα.

μισθωμένα ακίνητα ούτε ως κύριες ή δευτερεύουσες κατοικίες των εκμισθωτών ούτε ως ιδιοχρησιμοποιούμενα ούτε δωρεάν παραχωρούμενα ακίνητα (έντυπα Ε1 και Ε2) ή είχαν διατεθεί αποκλειστικά για βραχυχρόνια μίσθωση και οι συναφθείσες βραχυχρόνιες μισθώσεις έχουν δηλωθεί στη φορολογική διοίκηση.

Ο αρχικός στόχος της κυβέρνησης ήταν να ανοίξουν τα παρολιπωμένα α-

Για να τύχει κάποιος της φοροαπαλλαγής, θα πρέπει τα ακίνητά του να είναι για τρία χρόνια κλειστά. Η προϋπόθεση αυτή περιορίζει σημαντικά το εύρος των ακινήτων που μπορούν να βγουν στην αγορά.

κίνητα και να βγουν στην αγορά για να αντιμετωπιστεί η στεγαστική κρίση, ώστε να πέσουν οι τιμές των ακινήτων. Η προϋπόθεση αυτή που προβλέπει το σχέδιο νόμου περιορίζει σημαντικά το εύρος των ακινήτων που μπορούν να βγουν στην αγορά. Ετσι λοιπόν, κάποιος που έχει κλειστό το ακίνητό του για δύο χρόνια δεν έχει κανένα όφελος από την προτεινόμενη διάταξη, καθώς και όσοι μισθώνουν επίσης τα ακίνητά τους μέσω βραχυχρόνιων μισθώσεων.

Σε ό,τι αφορά τα κλειστά ακίνητα, η κυβέρνηση φαίνεται να επιμένει (χωρίς να είναι κάθετον) ότι θα πρέπει να ήταν επί τριετία κλειστά, χωρίς ωστόσο να αποκλείει κάποια αλλαγή με το τέλος της διαβούλευσης.

Από την άλλη πλευρά, ανοικτό φαίνεται να είναι το θέμα όσων θέλουν να μεταπηδήσουν από τις βραχυχρόνιες μισθώσεις σε μακροχρόνιες. Είναι εξαί-

ρετικά πιθανό να περιορισθεί το διάστημα από τα τρία χρόνια στα δύο ή ακόμη και στο ένα έτος. Δηλαδή όσοι, για παράδειγμα, διαθέτουν για δύο χρόνια το ακίνητό τους σε βραχυχρόνια μίσθωση και επιθυμούν να αλλάξουν και να το μισθώσουν μακροχρόνια, να κερδίσουν την απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος.

Όπως προκύπτει από τις διατάξεις του νομοσχεδίου, προκειμένου οι ενδιαφερόμενοι να τύχουν τις απαλλαγές θα πρέπει να πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:

α) Οι κατοικίες να είναι έως 120 τ.μ.
β) Τα συμβόλαια να είναι τουλάχιστον τριετούς μισθώσης μεταξύ της 8ης Σεπτεμβρίου 2024 και της 31ης Δεκεμβρίου 2025.

γ) Να ήταν κλειστά τα φορολογικά έτη 2022, 2023 και 2024.

Προκόπης Χατζηνικολάου

Στο 7% του ΑΕΠ
το έλλειμμα
του ισοζυγίου το 2023

Βελτιωμένη εικόνα ως προς τις επενδύσεις και το εισόδημα των νοικοκυριών, αλλά και δυσμενέστερη ως προς το ισοζύγιο προκύπτει από τα αναθεωρημένα στοιχεία για το ΑΕΠ της ΕΛΣΤΑΤ, σύμφωνα με ανάλυση της Εθνικής Τράπεζας που δημοσιεύθηκε χθες.

Η Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής (επικεφαλής οικονομολόγος Νίκος Μαγγίνας) προβλέπει ρυθμό ανάπτυξης για φέτος 2,4% και για το 2025 2,3%, λίγο υψηλότερα από την πρόβλεψη του προσχεδίου προϋπολογισμού για 2,2% και 2,3% αντίστοιχα. Στην α-

Η Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας προβλέπει ρυθμό ανάπτυξης για φέτος 2,4% και για το 2025 2,3%, λίγο υψηλότερα από την πρόβλεψη του προσχεδίου προϋπολογισμού για 2,2% και 2,3% αντίστοιχα.

νάλυσή της για την αναθεώρηση των εθνικών λογαριασμών, που πρόσθεσε 5 δισ. ευρώ στο ΑΕΠ του 2023, από 220,3 δισ. ευρώ σε 225,2 δισ. ευρώ, η Εθνική αναδεικνύει μεταξύ άλλων τα εξής στοιχεία:

1. Η αξία των επενδύσεων το 2023, εξαιρουμένων των κατασκευών, έφθασε στο υψηλότερο επίπεδο από το 2008 και στο 3ο υψηλότερο από το 1995, και το μερίδιό τους στο ΑΕΠ διαμορφώθηκε στο ιστορικό υψηλό του 9,5% το 2022-2023, σε σύγκριση με το προ κρίσης μέσο (2001-2008) 8,6%. Συνολικά οι επενδύσεις, περιλαμβανομένων των κατασκευών, του

2023 έφθασαν σε ιστορικό υψηλό 13 ετών, 15,8% του ΑΕΠ, έναντι προηγούμενης εκτίμησης για 14,3% του ΑΕΠ και έναντι μέσου όρου Ευρωζώνης 21,2% του ΑΕΠ. Ο μέσος ρυθμός μεταβολής των επενδύσεων το 2021-2023 ήταν 14,9%, έναντι προηγούμενης εκτίμησης για 11,7%.

2. Το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών σημείωσε μέση ετήσια αύξηση 8,2% την περίοδο 2021-2023, έναντι προηγούμενης εκτίμησης για 7,5%. Το μέσο κατά κεφαλή εισόδημα είναι αυξημένο κατά 4,1% σε σύγκριση με τα αρχικά στοιχεία, κάτι που –σύμφωνα με την ανάλυση– υποδεικνύει μια βελτιωμένη θεμελιώδη ισορροπία για τα νοικοκυριά, που υποστηρίζει την καταναλωση, παρά την επιμονή του πληθωρισμού». Το ποσοστό αποταμίευσης παραμένει αρνητικό, αλλά βελτιωμένο έναντι της αρχικής εκτίμησης, στο -0,3% έναντι -1,7%.

3. Το Έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών διευρύνθηκε στο 7% του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές το 2023, έναντι αρχικής εκτίμησης γύρω στο 5,4% με στοιχεία σε σταθερές τιμές. Το μερίδιο των εξαγωγών το 2023 αναθεωρήθηκε στο 36,1% του ΑΕΠ από προηγούμενη εκτίμηση για 38,7% του ΑΕΠ. Αυτό ήταν αποτέλεσμα της αναδιοργάνωσης των ιστορικών στοιχείων για την αποπληθωριστή, που οδήγησε σε μείωση του επιπέδου των εξαγωγών σε σταθερές τιμές κατά 4,2% κατά μέσον όρο ετησίως για ολόκληρη την περίοδο 1995-2023, η οποία ισοδυναμεί με μείωση περίπου μισά ποσοστιαία μονάδας στο μέσο ετήσιο μερίδιο των εξαγωγών στο ΑΕΠ αυτή την περίοδο.

Σύμφωνα με τους αναλυτές, οι θετικές μεταβολές στις επενδύσεις και στο διαθέσιμο εισόδημα είναι σημαντικές καθώς απορροφούν βασικές παραμέτρους της αναπτυξιακής δυναμικής της οικονομίας, επιδρώντας στην παραγωγικότητα, στην τελική ζήτηση και στον δυναμικό ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης.

Οφειλές 8,5 δις. έχουν ρυθμιστεί μέσω εξωδικαστικού μηχανισμού

Μέσα σε ένα χρόνο αυξήθηκαν κατά 129,73% τα χρέη που έχουν διακανονιστεί

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Στα 8,5 δις. ευρώ ανήλθαν έως τα τέλη Οκτωβρίου οι οφειλές που έχουν ρυθμιστεί μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού, καταγράφοντας αύξηση κατά 129,73% από τον Οκτώβριο του 2023 και ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό των επιτυχών ρυθμίσεων σε 25.551.

Η πλειοψηφία των οφειλών που έχουν ρυθμιστεί μέχρι σήμερα και συγκεκριμένα τα δύο τρίτα είναι διακανονισμοί με το Δημόσιο, ενώ το ένα τρίτο των οφειλών είναι διακανονισμοί με χρηματοδοτικούς φορείς, δηλαδή τράπεζες και εταιρείες διαχείρισης (servicers). Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από στοιχεία του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, από τα 8,5 δισ. ευρώ που έχουν ρυθμιστεί μέχρι

Στο 15,7% το μέσο «κούρε-
μα» για χρέη προς το Δημόσιο
και στο 30,3% για χρέη προς
servicers και τράπεζες.

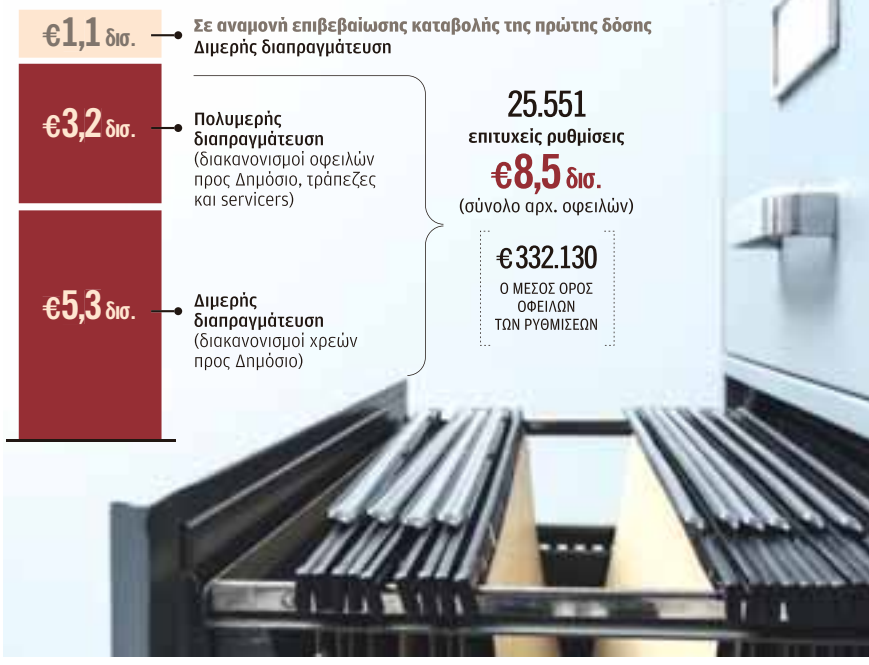
σήμερα:

- 5,3 δισ. ευρώ είναι διμερείς ρυθμίσεις, δηλαδή διακανονισμοί χρεών προς το Δημόσιο.
- 3,2 δισ. ευρώ είναι πολυμερείς ρυθμίσεις, δηλαδή διακανονισμοί οφειλών προς Δημόσιο, τράπεζες και servicers.
- 1,1 δισ. ευρώ είναι επίσης διμερείς ρυθμίσεις που βρίσκονται σε αναμονή για επιβεβαίωση καταβολής της πρώτης δόσης.

Όπως προκύπτει από τα στατιστικά στοιχεία που δημοσιεύει η Γενική Γραμματεία Χρηματοοικονομικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, παρά το γεγονός ότι ένα μεγάλο μέρος των ρυθμίσεων είναι διακανονισμοί με το Δημόσιο, η πλειοψηφία των οφειλών που βρίσκονται στον εξοδικαστικό μηχανισμό και συγκεκριμένα το 76% είναι προς τράπεζες και εταιρείες διαχείρισης.

ΕΞΩΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ

Πώς κατανέμονται οι ρυθμίσεις

Ενας μεγάλος αριθμός αιτήσεων, άλλωστε, δεν καταλήγει σε συμφωνία με τους πιστωτές για διακανονισμό της οφειλής, καθώς, σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, το σύνολο των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί μέχρι σήμερα ανέρχεται σε 79.490 και από αυτές ολοκληρωμένες είναι οι 46.530, δηλαδή το 58,5%, ύψους 17,4 δις. ευρώ. Με δεδομένο ότι οι επιτυχείς ρυθμίσεις ανέρχονται σε 25.551, υπολογίζεται ότι σε ρύθμιση έχουν καταλήξει περίπου οι μισές αιτήσεις και οι υπόλοιπες απορρίπτονται είτε από τους πιστωτές είτε από τους ίδιους τους οφειλτές, θεωρώντας ότι είτε δεν μπορούν να εξυπηρετήσουν τη ρύθμιση είτε δεν την θεωρούν συμφέρουσα. Σε όσον διαπραγματεύσεως είναι άλλες 11.780 αιτήσεις για οφειλές 5,7 δις. ευρώ, ενώ σε αρχικό στάδιο υποβολής των αιτήσεων είναι άλλες 21.180 αιτήσεις

με οφειλές 14 δισ. ευρώ περίπου.

Σύμφωνα με τα στοιχεία:

- Μόνο το 9% των οφειλών είναι ενήμερο.
- Το μεσο «κούρεμα» για οφειλές προς το Δημόσιο διαμορφώνεται στο 15,7% και προς τους χρηματοδοτικούς φορείς (servicers, τράπεζες) στο 30,3%.
- Το 47,6% των ρυθμίσεων προς χρηματοδοτικούς φορείς βάσει των οφειλών πήρε «κούρεμα» μεγαλύτερο του 30%.
- Το συνολικό ποσό διαγραφής ανέρχεται σε 2,6 δισ. ευρώ.
- Η πλειοψηφία των αιτήσεων (38%) βρίσκεται στο ευρος οφειλής μεταξύ 50.000 έως 200.000 ευρώ.
- Οι οφειλές άνω του 1 εκατ. αθροίζουν 21,2 δισ. ευρώ περίπου και αποτελούν το 57,7% του συνόλου των οφειλών που βρίσκονται στον εξωδικαστικό μηχανισμό.

- Οφειλές περί τα 21,5 δις. ευρώ είναι από επιτηδευματίες, ενώ άλλα 8,9 δις. ευρώ είναι από επιχειρήσεις και άλλα 8,8 δις. ευρώ από φυσικά πρόσωπα.

Τη θετική πορεία του εξειδικαστικού μηχανισμού μετά και τις βελτιώσεις που έγιναν στις αρχές του χρόνου επιβεβαιώνει η συνεχιζόμενη αύξηση του αριθμού των αιτήσεων που υποβάλλονται όσο και των επιτυχών ρυθμίσεων που επιτυγχάνονται. Συγκεκριμένα, τον Οκτώβριο έγιναν 5.771 νέες αιτήσεις (αύξηση κατά 3,82% τον Οκτώβριο του 2023 (αύξηση κατά 51%) και έγιναν οριστικές υποβολές 3.493 αιτήσεων από 2.237 το ίδιο διάστημα πέρυσι (αύξηση 56,15%).

Αντίστοιχα οι επιτυχείς ρυθμίσεις από 1.210 τον αντίστοιχο περσινό μήνα ανήλθαν στις 1.845 (αύξηση κατά 52,48%) και αφορούσαν αρχικές οφειλές 512,48 εκατ. ευρώ (έναντι 438 εκατ. ευρώ το ίδιο διάστημα του 2023). Υπενθυμίζεται ότι μεταξύ των βελτιώσεων που θεσπίστηκαν ήταν η υποχρεωτικότητα της ρύθμισης για τα ευλόγα νοικοκυριά και σύμφωνα με τα στοιχεία 1.820 ευλόγα νοικοκυριά επωφεληθήκαν από τη σχετική υποχρέωση και ρύθμιση της οφειλής τους. Παράλληλα, 112 οφειλές κατάφεραν να αναστείλουν προγραμματισμένους πλειστηριασμούς, καταβάλλοντας ένα μέρος της οφειλής ως προκαταβολή, δυνατότητα που δόθηκε επίσης στο πλαίσιο των πρόσφατων βελτιώσεων.

ΕΚΤΟΣ ΕΞΩΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ

Η Γενική Γραμματεία δημοσίευσε επί ποινά στοιχεία για τις ρυθμίσεις (εκτός εξοδακτοκτικού μηχανισμού) που πραγματοποιήθηκαν οι *services*, οι οποίοι υπενθυμίζεται ότι διαχειρίζονται δάνεια 70 δισ. ευρώ περίπου. Συγκεκριμένα, τον Σεπτέμβριο, οι τέσσερις μεγαλύτερες εταιρείες (Cepal, doValue, Intrum και Ququant) πραγματοποίησαν ρυθμίσεις συνολικής αξίας 307 εκατ. ευρώ για 5.328 οφειλές. Η πλειοψηφία αυτών των ρυθμίσεων αφορά στεγαστικά δάνεια.

HELLENIC BANK ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ
ΠΑΡΑΜΥΘΟΥΠΟΛΗ
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ
 ΛΕΥΚΩΣΙΑ
15.11.24 - 12.01.25
 ΣΤΗ ΤΑΦΡΟ ΝΤ'ΑΒΙΔΑ

Χορηγοί:

 Χορηγός
 Επικοινωνίας:

Προεξόφληση μνημονιακών δανείων ύψους 7,935 δισ. ευρώ

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΑΡΑ

Στις 13 Δεκεμβρίου προγραμματίζεται να γίνει η προεξόφληση των 7,935 δισ. ευρώ από τα διμερή δάνεια (Greek Loan Facility - GLF) που πήρε η χώρα στο πλαίσιο του 1ου μνημονίου και λήγουν κατά τα έτη 2026, 2027 και 2028. Ηδη έχει προχωρήσει η διαδικασία έγκρισης από τα 14 κράτη-μέλη της Ευρωζώνης και τη γερμανική κρατική τράπεζα KfW, που συμμετείχε τότε αντικαθιστώντας τη Γερμανία. Ο ESM αναμένεται επίσης να ανακοινώσει ότι εγκρίνει τη χρησιμοποίηση 5 δισ. ευρώ από το δεσμευμένο «μαξιλάρι» των διαθεσίμων, που θα «ανοίξει» για πρώτη φορά, για να καλύψει μέρος της προεξόφλησης.

Η επίσημη ανακοίνωση αναμένεται στα τέλη Νοεμβρίου με αρχές Δεκεμβρίου. Σημειώνεται ότι ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας Κωστής Χατζηδάκης συναντήθηκε χθες με

ποιήθηκαν προ 15 ημερών. Φέτος, η επιβάρυνση του χρέους από την αναδρομική αυτή εγγραφή τόκων θα είναι 13,5 δισ. ευρώ, σε σύγκριση με την εκτίμηση του Μεσοπρόθεσμου Σχεδίου.

Ωστόσο, μετά την αποπληρωμή της 13ης Δεκεμβρίου των 7,935 δισ. ευρώ και σε συνδυασμό με την αναθεώρηση προς τα πάνω του ΑΕΠ από την ΕΛΣΤΑΤ, οι αρμόδιες πηγές εκτιμούν ότι το φετινό χρέος θα κλείσει πολύ κοντά στο επίπεδο που είχε εκτιμηθεί στο Μεσοπρόθεσμο, δηλαδή στα 153,7% του ΑΕΠ. Σημειώνεται ότι η αναδρομική αυτή εγγραφή δεν έχει επίπτωση στις δανειακές ανάγκες, καθώς η πληρωμή των τόκων θα ξεκινήσει το 2033 έως το 2052, ίσως και αργότερα. Ο ΟΔΔΧ θα συνεχίσει την πολιτική αυτή της πρόωρης προεξόφλησης δανείων, καθώς διευκολύνεται και από τις περιορισμένες δανειακές ανάγκες της χώρας στο προσεχές μέλλον.

Το 2025 το ελληνικό Δημόσιο θα κληθεί να πληρώσει 5,6 δισ. ευρώ σε χρεολύσια και 4,5 δισ. ευρώ σε τόκους, δηλαδή συνολικά 10,1 δισ. ευρώ. Το μεγαλύτερο μέρος αυτού του ποσού, ωστόσο, θα το καλύψει με το πρωτογενές πλεόνασμα του προϋπολογισμού, το οποίο θα φτάσει κοντά στα 6 δισ. ευρώ, σύμφωνα με την εκτίμηση του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Παρ' όλα αυτά ο ΟΔΔΧ σχεδιάζει εκδοτική δραστηριότητα 7-8 δισ. ευρώ. Η προεξόφληση που σχεδιάζει είναι τουλάχιστον 5,3 δισ. ευρώ, που αντιστοιχούν σε δύο ακόμη χρονιές δανείων του GLF, το 2029 και το 2030. Μετά την προεξόφληση, τα διμερή δάνεια του GLF θα μειωθούν από τα 40 δισ. ευρώ, περίπου στα 32 δισ. Το GLF εξοφλείται κάθε 15 Σεπτεμβρίου, Δεκεμβρίου, Μαρτίου και Ιουνίου κάθε χρόνου μέχρι το 2042. Σε περίπτωση προεξόφλησης πρέπει να τηρηθούν οι ίδιες ημερομηνίες. Τον Δεκέμβριο η πληρωμή επισπεύδεται κατά 2 ημέρες, λόγω του ότι η 15η Δεκεμβρίου είναι Κυριακή.

Αντίστροφη μέτρηση για νέες μισθώσεις Airbnb στο κέντρο

Δεν θα δίνονται καινούργιες άδειες το 2025 στο 1ο, 2ο και 3ο διαμέρισμα

ΤΟΥ ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Προθεσμία 55 ημερών έχουν όσοι ενδιαφέρονται να ασχοληθούν με τις βραχυχρόνιες μισθώσεις στο κέντρο της Αθήνας και συγκεκριμένα σε περιοχές που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο τμήμα της ζήτησης. Από την 1η Ιανουαρίου 2025 μπαίνουν περιορισμοί στα τρία κορεσμένα διαμερίσματα της Αθήνας για ένα έτος, με «πάγωμα» των αδειών. Η φορολογική διοίκηση έχει ξεκινήσει τις διαδικασίες προσαρμογής της ηλεκτρονικής πλατφόρμας και το μόνο που έχει να κάνει είναι να ελέγχει εάν κάποιος

Η ΑΑΔΕ έχει ξεκινήσει τις διαδικασίες αλλαγών στη σχετική πλατφόρμα για να μπλοκάρει τις άδειες την επόμενη χρονιά.

εξ αυτών επιχειρήσει να μισθώσει το ακίνητό του χωρίς να έχει τη σχετική άδεια. Όπως αναφέρουν πηγές του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, η προθεσμία παρέχεται καθώς πολλοί ιδιοκτήτες έχουν ήδη ξεκινήσει τις διαδικασίες ανακαινίσεων και έχουν σχεδόν έτοιμα τα ακίνητά τους για να εκδώσουν Αριθμό Μητρώου Ακινήτου (ΑΜΑ) και να προχωρήσουν σε βραχυχρόνια μίσθωση. Οι περιοχές της Αθήνας που δεν θα εκδίδεται ΑΜΑ από τον Ιανουάριο του 2025 και για ένα χρόνο είναι:

- **1ο δημοτικό διαμέρισμα:** Πλάκα, Κολωνάκι, Κουκάκι, Σύνταγμα - Ομόνοια - Μοναστηράκι, Εξάρχεια, Ιλίσια, Νέαπολη.
 - **2ο δημοτικό διαμέρισμα:** Μετς, Νέος Κόσμος, Άγιος Αρτέμιος, Παγκράτι.
 - **3ο δημοτικό διαμέρισμα:** Βοτανικός, Μεταξουργείο, Γκάζι, Πετράλωνα, Ρουφ.
- Παράλληλα, όσοι αποφασίσουν να ανοίξουν τα κλειστά ακίνητα που δια-

Η προθεσμία μέχρι τα τέλη του έτους δίνεται καθώς πολλοί ιδιοκτήτες έχουν ξεκινήσει τις ανακαινίσεις των ακινήτων τους για να εκδώσουν αριθμό μητρώου ακινήτου και να προχωρήσουν σε βραχυχρόνια μίσθωση.

θέτουν ή μετατρέψουν τις βραχυχρόνιες μισθώσεις σε μακροχρόνιες, θα πρέπει προκειμένου να κερδίσουν την τριετή απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος να πληρούν τρεις προϋποθέσεις. Σημειώνεται ότι το μέτρο αφορά αποκλειστικά φυσικά πρόσωπα που διαθέτουν κλειστές κατοικίες ή τα έχουν σε βραχυχρόνιες μισθώσεις. Δηλαδή, εξαιρούνται επαγγελματικά ακίνητα που διαθέτουν φυσικά πρόσωπα, όπως επίσης εξαιρούνται από το μέτρο τα νομικά πρόσωπα.

Σύμφωνα με το σχέδιο, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:

- **Το ακίνητο** να είναι κλειστό για τουλάχιστον τρία χρόνια. Τα στοιχεία θα ληφθούν από το έντυπο Ε2 της εφορίας.
- **Το ακίνητο** να μην ξεπερνά τα 120 τετραγωνικά μέτρα.
- **Θα πρέπει** να ανοίξουν στο διάστημα από 8/9/2024 και έως 31/12/2025. Ουσιαστικά οι ιδιοκτήτες έχουν περιθώριο 14 μηνών για να ανακαινίσουν ή γενι-

κότερα να προβούν στις απαραίτητες παρεμβάσεις για να λάβουν την τριετή απαλλαγή. Είναι προφανές ότι τα ακίνητα θα πρέπει να μισθώνονται για τρία χρόνια τουλάχιστον.

Σύμφωνα με την αγορά, χιλιάδες ακίνητα βρίσκονται σε κακή κατάσταση, κυρίως στα μεγάλα αστικά κέντρα, όπου συγκεντρώνεται και ο μεγαλύτερος όγκος κτιρίων. Πρόσφατη μελέτη της Εθνικής Τράπεζας υπολόγισε ότι περίπου 250.000 στίπια σε όλη τη χώρα έχουν απαξιωθεί και βρίσκονται εκτός αγοράς ακριβώς λόγω της οικονομικής αδυναμίας των ιδιοκτητών τους να προβούν στις απαιτούμενες επισκευές και αναβαθμίσεις τα προηγούμενα 15 χρόνια λόγω της οικονομικής κρίσης.

Πρόκειται για ακίνητα που έχουν υποβαθμιστεί σημαντικά λόγω της απουσίας επισκευών και συντήρησης επί σειρά ετών, με αποτέλεσμα πλέον να έχουν απαξιωθεί και να είναι δύσκολη η επιστροφή τους στην αγορά. Η Εθνική Τρά-

πεζα υπολόγισε ότι λόγω της κρίσης έλειψαν από την αγορά επενδύσεις ύψους 35 δισ. ευρώ, που ήταν απαραίτητες για να συντηρηθεί, να επισκευαστεί και να αναβαθμιστεί το απόθεμα αυτό.

Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το 89% του συνόλου των ακινήτων της χώρας είναι ηλικίας μεγαλύτερης των 25 ετών, καθώς από το 2000 και μετά έχει κατασκευαστεί μόλις το 11% του συνολικού οικιστικού αποθέματος της χώρας, εξέλιξη που αποδίδεται στην οικονομική κρίση που μεσολάβησε. Μάλιστα η μεγάλη πλειονότητα (πάνω από το 50%) των κτιρίων έχει κατασκευαστεί κατά τη διάρκεια των δεκαετιών από το 1950 έως και τις αρχές της δεκαετίας του 1980. Αυτό σημαίνει ότι πάνω από 2 εκατ. κατοικίες πανελλαδικά είναι σήμερα παρωχημένες για τους ενοίκους τους, καθώς στερούνται μόνωσης και ασφαλών δεν συμβαδίζουν με τον σύγχρονο αντισεισμικό κανονισμό.

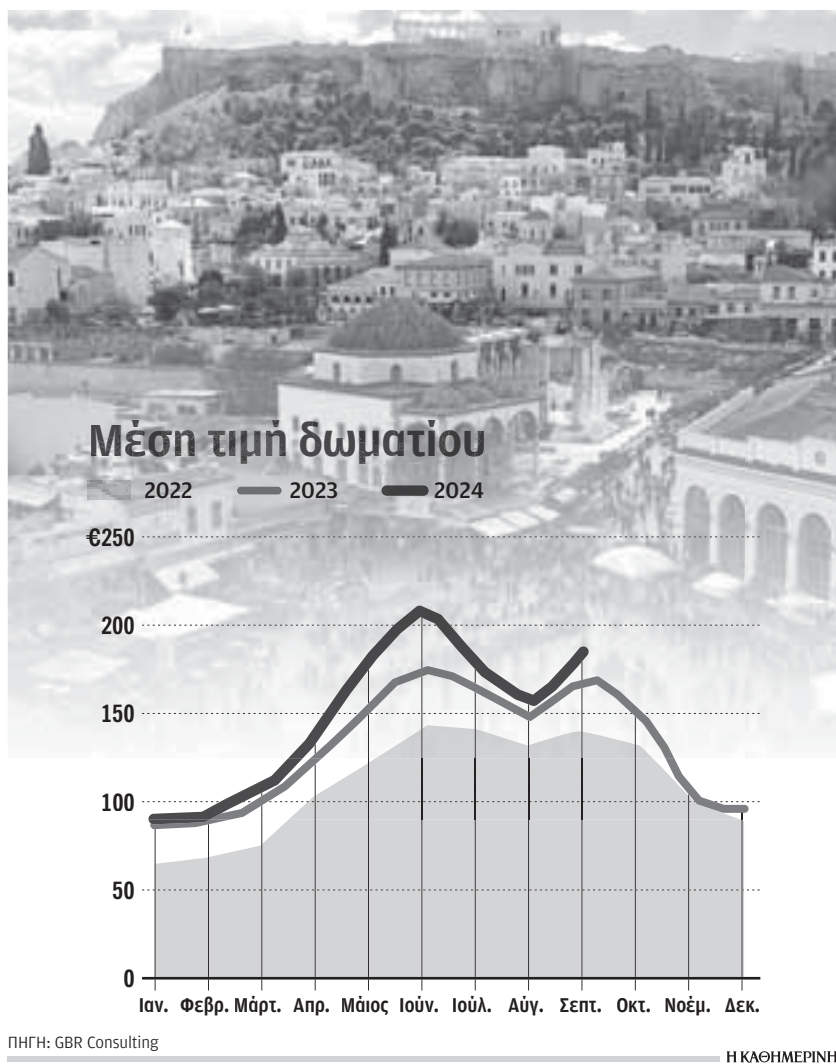
Αύξηση τιμών ξενοδοχείων και καταλυμάτων στην Αθήνα

Στην καλύτερη ιστορικά χρονιά για τον τουρισμό της Αθήνας αναδεικνύεται το 2024, καθώς η ζήτηση για ταξίδια στην πρωτεύουσα και στις ακτές της Αττικής εμφανίζεται πρακτικά ανελαστική: παρά την αύξηση των τιμών των ξενοδοχείων αλλά και των καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης, οι πληρότητες στα πρώτα παραμένουν σε υψηλά επίπεδα και στα δεύτερα απορροφάται πολύ μεγάλο μέρος της προσφοράς.

Υπό αυτές τις συνθήκες, η μέση τιμή δωματίου στα ξενοδοχεία της Αθήνας προσεγγίζει πάλι τα 200 ευρώ, μετά την πρόσκαιρη υποχώρησή της τον Αύγουστο, σύμφωνα με στοιχεία της GBR Consulting που επικαλείται η Ένωση Ξενοδόχων Αθηνών - Αττικής και Αργοσαρωνικού (ΕΞΑΑΑ). Συγκεκριμένα, η μέση τιμή δωματίου (ADR) στην Αθήνα τον Σεπτέμβριο σημείωσε αύξηση της τάξης του 8,1% σε σχέση με τον αντίστοιχο περυσινό μήνα. Αν και για τον συγκεκριμένο μήνα η πληρότητα εμφανίζεται οριακά χαμηλότερη από πέρυσι σε επίπεδο εννεαμήνου, η πληρότητα της Αθήνας αυξήθηκε κατά 1,5% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι.

Το μέσο κόστος διανυκτέρευσης φθάνει τα 200 ευρώ και είναι ενισχυμένο κατά 8,1% σε ετήσια βάση.

Μέρος της αυξημένης ζήτησης αποτυπώνεται και στην άνοδο των αφίξεων στο αεροδρόμιο της Αθήνας, το οποίο ωστόσο εξυπηρετεί ως ενδιάμεσος σταθμός και για την περιφέρεια. Η επιβατική κίνηση του αεροδρομίου της Αθήνας κατά τη διάρκεια του Σεπτεμβρίου 2024 ανήλθε σε 3,30 εκατομμύρια, αυξημένη κατά 9,7% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο περυσινό μήνα. Μάλιστα η διεθνής επιβατική κίνηση ξεπέρασε κατά 12,3% τα μεγέθη του Σεπτεμβρίου του 2023. Συνολικά, κατά τους πρώτους εννέα μήνες του έτους η επιβατική κίνηση του εξωτερικού παρουσίασε αύξηση της τάξης του 16,0% φθάνοντας τα 17,246 εκατομμύρια, από 14,863 εκατομμύρια το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Η GBR Consulting

εκτιμά για φέτος αύξηση των εσόδων των ελληνικών ξενοδοχείων εν γένει της τάξης του 10% με βάση το δείγμα των επιχειρήσεων που παρακολουθεί.

Μαζί με τους ξένους επισκέπτες και τα έσοδα, όμως, αυξάνονται και οι προκλήσεις. Σύμφωνα με την Ένωση Ξενοδόχων Αθηνών υπάρχει προβληματισμός για το κατά πόσον είναι ο προορισμός προετοιμασμένος κατάλληλα ώστε να δεχθεί τέτοιο όγκο επισκεπτών. «Είναι επαρκείς οι υφιστάμενες υποδομές (ύδρευση, αποχέτευση, οδικό δίκτυο κ.λπ.) και επαρκής η λειτουργία, συντήρηση, διαχείρισή τους;», διερωτάται σε σχετική ανακοίνωσή της η ΕΞΑΑΑ. «Καταθέτουμε τον προβληματισμό μας αλλά και την ανησυχία μας για το κατά πόσον υποδομή και υπηρεσίες καλύπτουν

επάρχια τις ανάγκες του πληθυσμού και των επισκεπτών της Αθήνας» και «θα προτείνουμε οι μελέτες "περί φέροντας ικανότητας" του προορισμού που προσφάτως δημοσκοπήθηκαν τόσο από την Περιφέρεια Αττικής όσο και από τον Δήμο της Αθήνας να αναδείξουν ιδιαίτερα τη σημασία των παράγοντα "υφιστάμενη γενική και ειδική υποδομή" και την ανάγκη συνεπούς βελτίωσης και προσαρμογής της στις εξελίξεις». Παράλληλα, προσθέτει η ΕΞΑΑΑ, «οι επιλογές μας – και στα θέματα γενικής και ειδικής υποδομής της πόλης – θα ήταν σκόπιμο να συμπληρωθούν –όπως πάντα τονίζουμε– την παράμετρο προσέλκυσης ποιοτικού –και όχι ποσοτικού– τουρισμού».

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ

Μεγάλη ζήτηση για Airbnb στην Αθήνα τα Χριστούγεννα

ΤΟΥ ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Τον τέταρτο υψηλότερο ρυθμό αύξησης της πληρότητας στις βραχυχρόνιες μισθώσεις μεταξύ 12 ευρωπαϊκών χωρών είχε τον Σεπτέμβριο η Ελλάδα, σε μία ακόμη ένδειξη ότι η ζήτηση για τους μήνες πριν και μετά την καρδιά του καλοκαιριού ενισχύεται. Παράλληλα, η Αθήνα βρίσκεται μεταξύ των ευρωπαϊκών πόλεων με τη μεγαλύτερη αύξηση της ζήτησης για βραχυχρόνιες μισθώσεις κατά τις εορτές των Χριστουγέννων. Τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από την τελευταία μελέτη της AirDNA.

Συγκεκριμένα, η αύξηση της ζήτησης για τέτοιου τύπου καταλύματα τα Χριστούγεννα στην ελληνική πρωτεύουσα είναι της τάξης του 31%. Οσον αφορά την αύξηση της πληρότητας τον Σεπτέμβριο σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους, αυτή διαμορφώθηκε στο 6,6%. Συνολικά η εικόνα που προκύπτει για την αγορά

Μεταξύ των ευρωπαϊκών πόλεων με ισχυρή δυναμική στις βραχυχρόνιες μισθώσεις η πρωτεύουσα.

των βραχυχρόνιων μισθώσεων στην Ελλάδα παραπέμπει σε περαιτέρω περιθώρια ανάπτυξης της όσον αφορά τη ζήτηση και την πληρότητα.

Σύμφωνα με τον συμβουλευτικό οίκο που ειδικεύεται στην αγορά των βραχυχρόνιων μισθώσεων, ένας λόγος για τον οποίο τα περιθώρια βελτίωσης της ζήτησης είναι υπαρκτά είναι το γεγονός πως τα διασποριακά ταξίδια εντός της Γηραιάς Ηπείρου υπολείπονται ακόμη σε αριθμό από τα μεγέθη πριν από την πανδημία: Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, τα ταξίδια στο εξωτερικό σημείωσαν σημαντική αύξηση τον περασμένο χρόνο.

Από το 2020, η Eurostat συλλέγει δεδομένα για διανυκτερεύσεις βραχυπρόθεσμες ενοικιάσεις επισκεπτών μέσω μιας συμφωνίας κοινής χρήσης δεδομένων με πλατφόρμες όπως η Airbnb, η Booking, η Expedia Group και το TripAdvisor. Από τον Μάρτιο του 2024, τα στοιχεία της Eurostat δείχνουν ότι οι διανυκτερεύσεις ξένων ταξιδιωτών (σε χώρα εκτός της χώρας προέλευσης) αυ-

Σύμφωνα με μελέτη της AirDNA, η Ελλάδα είχε τον Σεπτέμβριο τον τέταρτο υψηλότερο ρυθμό αύξησης πληρότητας στις βραχυχρόνιες μισθώσεις.

ξήθηκαν με ταχύτερους ρυθμούς από ό,τι εκείνες των εγχώριων ταξιδιωτών. Σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι διανυκτερεύσεις από ξένους ταξιδιώτες αυξήθηκαν κατά 23% τον περασμένο χρόνο, ενώ οι διανυκτερεύσεις εγχώριων επισκεπτών αυξήθηκαν κατά 16%. Σε ορισμένες χώρες, μάλιστα, όπως η Ιταλία, το Βέλγιο και η Γαλλία, η αύξηση στις διανυκτερεύσεις ξένων επισκεπτών έχει ξεπεράσει κατά πολύ εκείνη των εγχώριων επισκεπτών.

Παρά το γεγονός ότι παρουσίασε ισχυρή ανάκαμψη στη διάρκεια του περασμένου έτους, το μερίδιο των διανυκτερεύσεων των ξένων σε σύγκριση με τις συνολικές διανυκτερεύσεις δεν έχει ακόμη επιστρέψει στα προ πανδημίας επίπεδα. Από τον Μάρτιο του 2024, οι ξένοι ταξιδιώτες αντιστοιχούσαν στο 59% όλων των διανυκτερεύσεων επισκεπτών στην Ε.Ε., σε σύγκριση με το 65% τον Μάρτιο του 2019. Στην Ελλάδα, ωστόσο, ο ρυθμός αύξησης των διανυκτερεύσεων που πραγματοποιούν Έλληνες στην Ελλάδα παραμένει αρκετά

υψηλότερος από τον ρυθμό αύξησης των διανυκτερεύσεων των ξένων επισκεπτών. Η εικόνα αυτή κάνει πολλούς να πιστεύουν πως υπάρχει ακόμη σημαντικό περιθώριο αύξησης των διανυκτερεύσεων των ξένων επισκεπτών σε βραχυχρόνιες μισθώσεις στη χώρα.

Θετικές είναι, σύμφωνα με την AirDNA, και οι προοπτικές για τη ζήτηση βραχυχρόνιων μισθώσεων στην Ευρώπη κατά τους επόμενους μήνες κι έως και τον Απρίλιο του επόμενου έτους. Με βάση τα δεδομένα που έχει συλλέξει η ζήτηση έως και τον Απρίλιο εμφανίζεται αυξημένη κατά 15% σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα σε όλη την ευρωπαϊκή αγορά και είναι ιδιαίτερα αυξημένη τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο, με τις κρατήσεις 20% υψηλότερα, σε αντίθεση με τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο, που εμφανίζουν αύξηση της τάξης του 9%. Όμως καθώς το καλοκαίρι Πάσχα πέφτει τον Απρίλιο, η ζήτηση για τέτοιου τύπου καταλύματα εμφανίζεται τότε 26% ισχυρότερη σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

VOGUE

GREECE

17/11

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

femininity

CINDY BRUNA BY GRÉGOIRE ALEXANDRE

Ζωοτροφές από... σκουλήκια, καλλυντικά από υπολείμματα καφέ

Ελληνικές startups αξιοποιούν τόνους χαμένων τροφίμων

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Πλαστικό ή καλλυντικό από υπολείμματα καφέ espresso, υποκατάστατο πλαστικού από φλούδες μπανάνας, συσκευασίες γιαουρτιού ή ακόμη και από κουτιά πίτσας, ζωοτροφές με πρωτεΐνη από σκουλήκια που “τρέφονται” με απόβλητα φρούτων, λαχανικών αλλά και... μπίρας. Πρόκειται για μερικές –ακόμη και ελληνικής προέλευσης– «πράσινες» ιδέες που επιχειρούν να αξιοποιήσουν τόνους χαμένων τροφίμων ή πλαστικών, επανασυστήνοντας στην αγορά προϊόντα φτιαγμένα από τα πιο... περίεργα συστατικά. «Έχουμε πελάτες που φπάνουν ζωοτροφές με κύρια πρωτεΐνη, την πρωτεΐνη από τα έντομα που εμείς παράγουμε», λέει στην «Κ» ο Φώτης Φωτιάδης, συνιδρυτής Αρχή Δημοσίων Εσόδων. Η εταιρεία, μέσα από δική της μονάδα, μετατρέπει τα απόβλητα φρούτων και λαχανικών σε ζωοτροφή για κατοικίδια (σκύλους, γάτες), κοτόπουλα αλλά και ψάρια. «Κλειδί» για αυτή τη διαδικασία είναι τα σκουλήκια, γνωστά ως black soldier fly, που καταναλώνουν τα απόβλητα και τα μετατρέπουν σε πρωτεΐνη και λίπος. «Ενώ παλαιότερα με το σκουλήκι θα ταίχαμε τις κότεις, τώρα τα επεξεργαζόμαστε, παράγουμε πρωτεΐνη και λίπος σε μια άλλη μορφή και τα πρέχουμε σε εταιρείες που παράγουν ζω-

Η Coffeeco έκλεισε συνεργασία με τα Πλαστικά Κρήτης για την ανάπτυξη μιας νέας πρώτης ύλης πλαστικού.

οτροφές», προσθέτει. Ανάμεσα σε αυτές είναι η βρετανική Tuggs, η Yora αλλά και η Grub Club Pets. Όπως έχει εξηγήσει, περίπου το ένα τρίτο των τροφίμων που παράγονται παγκοσμίως σπαταλάται, γι’ αυτό και κρίνεται απαραίτητη η αξιοποίηση του όγκου των αποβλήτων που πετιούνται, όχι μόνο για την παραγωγή π.χ. λιπασμάτων, αλλά και τροφών. Η εταιρεία «δένει» τα απόβλητα τροφίμων από τα σούπερ μάρκετ με απόβλητα μπίρας, ειδικότερα με τη μαγιά. «Έχει υψηλό ποσοστό πρωτεΐνης και βοηθάει στην αποτελεσματικότητα του μείγματος».

Και αυτό την ώρα που, σύμφωνα με στοιχεία του προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον, τα νοικοκυριά σπαταλούν τουλάχιστον 1 δισεκατομμύριο γεύματα την ημέρα, δηλαδή κατά μέσον όρο κάθε άτομο σπαταλά 79 κιλά τροφής ετησίως. Η startup έχει αρχίσει να αναζητά χρηματοδότηση καθώς κατασκευάζει στην Αγγλία ένα εργοστάσιο πολλαπλάσιας χωρητικό-

Η Better Origin μετατρέπει τα απόβλητα φρούτων και λαχανικών σε ζωοτροφή για κατοικίδια (σκύλους, γάτες), κοτόπουλα αλλά και ψάρια. «Κλειδί» για αυτή τη διαδικασία είναι τα σκουλήκια, γνωστά ως black soldier fly, που καταναλώνουν τα απόβλητα και τα μετατρέπουν σε πρωτεΐνη και λίπος.

τητας που θα μετατρέπει 30.000 τόνους απορριμμάτων τον χρόνο σε πρωτεΐνη. Στο μεταξύ, τον κώδωνα του κινδύνου έχουν κρούσει διεθνείς οργανισμοί, όπως ο ΟΟΣΑ, προειδοποιώντας πως η παγκόσμια παραγωγή πλαστικών αποβλήτων αναμένεται σχεδόν να τριπλασιαστεί μέχρι το 2060. Επιπλέον, περίπου τα μισά από αυτά θα καταλήξουν σε χώρους υγειονομικής ταφής, ενώ μόλις το ένα πέμπτο τελικά θα ανακυκλωθεί.

Ετσι, στη «μάχη» της επαναχρησιμοποίησης οργανικών υλών, που χάνονται καθημερινά, όπως συμβαίνει με τα υπολείμματα καφέ espresso, μπαίνουν νεοφυείς επιχειρήσεις για να βάλουν ένα «στόχο» στην κακή χρήση του πλαστικού. «Υπάρχει μία τάση στην ευρωπαϊκή αγορά, που ξεκίνησε από τις σκανδιναβικές χώρες, να χρησιμοποιούνται ορ-

γανικές πρώτες ύλες στον κλάδο της συσκευασίας. Όσες δηλαδή προηγμένως ήταν απόβλητα π.χ. υπολείμματα καφέ, ξύλο, χαρτί κ.λπ.», δηλώνει στην «Κ» ο Αλέξης Πάντζαρης, χημικός μηχανικός και συνιδρυτής της νεοφυούς εταιρείας Coffeeco, που αναπτύσσει από υπολείμματα καφέ espresso, κάδους ανακύκλωσης, συσκευασίες αλλά ακόμη και καλλυντικά. Προσφάτως, έκλεισε συνεργασία με τα Πλαστικά Κρήτης για την ανάπτυξη μιας νέας πρώτης ύλης πλαστικού, από πολυπροπυλένιο και υπολείμματα καφέ. Το μείγμα αυτό αποτελείται κατά 15% από καφέ με αποτέλεσμα τη μείωση της χρήσης πετροχημικών. Υστερα, με αυτή την πρώτη ύλη σε συνεργασία με τη Viomess έχει παραγάγει μέχρι στιγμής 100 κάδους ανακύκλωσης 70 λίτρων που έχουν τοποθετηθεί σε χώρους horeca,

εκθέσεις κ.λπ. «Μία από τις τελευταίες ενέργειές μας ήταν να αναπτύξουμε συνεργασία με τα Πλαστικά Θράκης, προκειμένου να εξετάσουμε πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί η δική μας πρώτη ύλη σε δικές τους εφαρμογές που χρησιμοποιούνται ήδη στον κλάδο της horeca (καταλύματα, εστίαση)», εξηγεί. Η εταιρεία τεστάρει την πρώτη ύλη πλαστικού από καφέ, σε πλαστικά ποτήρια, σακούλες σκουπιδιών, δίσκους σεβρίσιματος κ.λπ. «Θα δοκιμάσουμε διάφορες εφαρμογές και θα καταλήξουμε σε μία», αναφέρει, προσθέτοντας πως «ο σκοπός είναι να λανσάρουμε τον ίδιο κωδικό με μειωμένο πλαστικό σε τιμές που κινούνται στα ίδια επίπεδα».

Την ίδια στιγμή, στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των επενδυτών έχουν βρεθεί και startups του εξωτερικού,

που παράγουν ή υποκαθιστούν μέρος του πλαστικού επαναχρησιμοποιώντας απόβλητα που προκαλούν ιδιαίτερη... εντύπωση. Τέτοια είναι η περίπτωση της ισραηλινής UBQ Materials η οποία μετατρέπει μη ανακυκλώσιμα οικιακά απορρίμματα από φλούδες μπανάνας, κουτιά πίτσας αλλά και πάνες μωρών, σε ένα υποκατάστατο πλαστικού, το οποίο μπορεί χρησιμοποιηθεί κατά την κατασκευή προϊόντων καθημερινής χρήσης. Η εταιρεία έχει σηκώσει συνολικά 240 εκατ. δολ., ενώ αντιστοίχη πορεία έχει και η Traceless Materials με έδρα το Αμβούργο, που έχει συγκεντρώσει πάνω από 42 εκατ. δολ. για τα φυτικές προέλευσης –χωρίς πλαστικά– βιολύκτα της, τα οποία παράγονται από απορρίμματα τροφίμων της αγροτικής παραγωγής.

Ψάχνουν φοροφυγάδες στο Instagram και στο TikTok

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Μια νέα μονάδα στην εφορία με ειδικούς από τον κλάδο της πληροφορικής συστήνει στις αρχές του νέου έτους η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων. Η ελίτ ψηφιακή μονάδα έρχεται να προστεθεί στο ελεγκτικό δυναμικό της φορολογικής διοίκησης και θα αξιοποιεί όλες τις δυνατότητες της τεχνολογίας από ανάλυση μεγάλων δεδομένων, άντληση στοιχείων από ηλεκτρονικά συστήματα τιμολόγησης, χρήση τεχνητής νοημοσύνης μέχρι συγκριτική αξιολόγηση και σκανάρισμα κάθε διαθέσιμου στοιχείου στο Διαδίκτυο και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Οι πηγές άντλησης στοιχείων θα ξεφεύγουν από τα καθιερωμένα. Δεν θα αναζητούνται μόνο έσοδα, έξοδα και περιουσιακά στοιχεία, αλλά από το προφίλ των ελεγχόμενων, όλα μέσα κοινωνικής δικτύωσης –τα ταξίδια που πραγματοποιούν, τις διαπάνες τους εντός και εκτός συνόρων αλλά και τις επενδύσεις τους, ακόμα και αυτές που γίνονται σε ηλεκτρονικές πλατφόρμες (ξένα χρηματοτήρια, κρυπτονομίσματα κ.λπ.)– θα αναζητούνται επίσης φοροδιαφυγές. Τα στοιχεία θα τα αναλύουν οι ίδιοι και θα δίνουν «έτοιμη τροφή» στους ελεγκτές που απλά θα πρέπει να διαπιστώσουν την τέλεση των αδικημάτων.

Αρχικά θα δημιουργηθεί μια μονάδα που θα εστιάζει σε όλα τα φορολογικά

ζητήματα και η οποία θα απευθύνεται στον γενικό διευθυντή φορολογικών ελέγχων και τον διοικητή της ΑΑΔΕ. Εν συνεχεία, τα αντικείμενα ελέγχου θα διευρυνθούν. Στη μονάδα θα προστεθούν και τελωνειακοί καθώς θα ξεκινήσουν δασταυρώσεις για τελωνειακά ζητήματα, όπως λαθρεμπόριο, μεταφορές. Σημειώνεται ότι ήδη στη Γαλλία λειτουργεί 20μελής μονάδα δασταυρώσεων για τελωνειακά ζητήματα, με τα αποτελέσματα στον τομέα του λαθρεμπορίου να είναι εντυπωσιακά.

Στην πλήρη λειτουργία της η ελίτ της ΑΑΔΕ θα βάλει στο στόχαστρο και υποθέσεις -δασταυρώσεις που αφορούν το Γενικό Χημείο του Κράτους και σχετίζονται με τον έλεγχο των προϊόντων που κυκλοφορούν στην εγχώρια αγορά για την πρόαψη της δημόσιας υγείας. Το τελικό σχέδιο αναμένεται να παρουσιασθεί το προσεχές διάστημα στον υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κ. Χατζηδάκη, ο οποίος φαίνεται να είναι και ένας από τους εμπνευστές της ειδικής μονάδας ψηφιακών δασταυρώσεων.

Δαπάνες ιδιωτικών σχολείων

Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι σήμερα δεν πραγματοποιούνται σύνθετες δασταυρώσεις. Μάλιστα αυτό το διάστημα βρίσκονται στο στόχαστρο οι δαπάνες ιδιωτικών σχολείων. Από τα στοιχεία μάλιστα που έχουν λάβει οι αρχές έχουν

Η ελίτ ψηφιακή μονάδα της εφορίας θα αξιοποιεί όλες τις δυνατότητες της τεχνολογίας με ανάλυση μεγάλων δεδομένων και άντληση στοιχείων από ηλεκτρονικά συστήματα τιμολόγησης, με χρήση τεχνητής νοημοσύνης, συγκριτική αξιολόγηση και σκανάρισμα κάθε διαθέσιμου στοιχείου στο Διαδίκτυο και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

εντοπισθεί πολλές περιπτώσεις φορολογουμένων που δεν έχουν δηλώσει (στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος) τις δαπάνες των διδασκτρων.

Η πρώτη δασταύρωση εντόπισε όσους φορολογούμενους δεν συμπλήρωσαν τους σχετικούς κωδικούς στο έντυπο Ε1 της φορολογικής δήλωσης και τώρα αναζητούνται συγγενικά πρόσωπα όπως νέο εκκαθαριστικό σημείωμα στους υπόχρεους, οι οποίοι βέβαια έχουν τη δυ-

κόστος των διδασκτρων. Και σε αυτή την περίπτωση όμως θα πρέπει να έχει δηλωθεί η δαπάνη από αυτούς που κατέβαλαν τα διδάκτρα. Μετά το τέλος της διαδικασίας θα κληθούν οι υπόχρεοι, ενώ εάν αφορά παλαιότερες υποθέσεις που παραγράφονται στο τέλος του έτους, η φορολογική διοίκηση θα προχωρήσει στη φορολόγησή τους, αποστέλλοντας νέο εκκαθαριστικό σημείωμα στους υπόχρεους, οι οποίοι βέβαια έχουν τη δυ-

νατότητα να το αμφισβητήσουν. Οι υπόχρεοι θα κληθούν για εξηγήσεις από τον ελεγκτικό μηχανισμό.

Σημειώνεται ότι η ΑΑΔΕ μέσω του μηχανισμού των τεκμηρίων διαβίωσης ελέγχει και τα ποσά που πληρώνουν οι φορολογούμενοι για το ιδιωτικό σχολείο των παιδιών τους ή για το προσωπικό που απασχολούν στο σπίτι τους, π.χ. κηπουρός, δάσκαλος κ.λπ. Ετσι, εκτός από τις κατοικίες, τα αυτοκίνητα, τα σκάφη αναψυχής και τις πισίνες, τεκμήριο διαβίωσης αποτελούν και τα χρήματα που δαπανούν οι φορολογούμενοι σε ιδιωτικά σχολεία και βοηθητικό προσωπικό. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, δηλαδή το τεκμήριο διαβίωσης για τα ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, προσδιορίζεται για κάθε μαθητή ανεξάρτητα με τη βαθμίδα εκπαίδευσης (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Γυμνάσιο ή Λύκειο) από τις σχετικές αποδείξεις παροχής υπηρεσιών. Δηλαδή το ποσό πληρωμής των διδασκτρων που αναγράφεται στην απόδειξη αποτελεί και τεκμήριο διαβίωσης και θα πρέπει να δηλωθεί στον κωδικό 769 του Ε1 της φορολογικής δήλωσης. Τα στοιχεία που διαβιβάζουν τα ιδιωτικά σχολεία είναι:

- α) ΑΦΜ υπόχρεου προς καταβολή.
- β) Ονοματεπώνυμο υπόχρεου, εφόσον δεν υπάρχει ΑΦΜ έως την ημερομηνία υπογραφής της παρούσης.
- γ) Ποσό καταβληθέντων διδασκτρων και αμοιβών για πρόσθετες παροχές.

Οι αμφισβητίες του τεκμαρτού

Μόλις 1.064 επαγγελματίες αμφισβήτησαν τον τεκμαρτό τρόπο φορολόγησης των εισοδημάτων τους, ζητώντας από τη φορολογική διοίκηση να ανοίξει τους λογαριασμούς τους και τα περιουσιακά στοιχεία τόσο των δικών τους όσο και των συγγενών τους. Στην πλατφόρμα που ενεργοποιήθηκε από την ΑΑΔΕ, οι ελεύθεροι επαγγελματίες θα έπρεπε να δηλώσουν τα πάντα. Από σπίτι και αυτοκίνητα, έως εισοδήματα, θυρίδες, τραπεζικές καταθέσεις και δάνεια, σκάφη αναψυχής, διαπάνες για φως, νερό, τηλεφώνημα, ασφαλιστήρια, δίδακτρα, μέχρι και δαπάνες για ταξίδια. Πηγές της φορολογικής διοίκησης εκτιμούν ότι οι περισσότεροι από αυτούς που αμφισβήτησαν το ελεγκτικό φορολογικό εισόδημα που τους καθόρισε η εφορία θα δικαιωθούν. Και αυτό καθώς θα εντοπισθούν επαγγελματίες που έχουν σταματήσει να εργάζονται αλλά έχουν αφήσει ανοικτά τα βιβλία τους, πρώην επαγγελματίες που έγιναν μισθωτοί εντός του προηγούμενου έτους, φορολογούμενοι με χρόνια προβλήματα που εργάζονται περιστασιακά και άλλες περιπτώσεις. Οπως αναφέρουν, οι περιπτώσεις που θα διαπιστωθούν θα είναι ένα case study προκειμένου να επαναξιολογηθεί το σύστημα.

Εναλλακτικούς προορισμούς αναζητούν οι τουρίστες

Περισσότερη ανάπτυξη του τουρισμού παγκοσμίως αλλά και αλλαγή των κριτηρίων με βάση τα οποία επιλέγουν τους προορισμούς τους οι ταξιδιώτες προβλέπει έρευνα της Tourism Economics, βραχίονα της Oxford Economics. Σύμφωνα με το WTM Global Travel Report, το 29% των ταξιδιωτών δηλώνει πως έχει αυξημένο ενδιαφέρον για ταξίδια περιπέτειας, ενώ άλλο ένα 34% ανέφερε αυξανόμενο ενδιαφέρον για τον αγροτικό τουρισμό και τον τουρισμό στη φύση.

Τα ευρήματα αυτά έρχονται σε μια περίοδο όπου ο ελληνικός τουρισμός φαίνεται να έχει αγγίξει το ζενίθ του όσον αφορά την ελκυστικότητα του προϊόντος ήλιος και θάλασσα ειδικά κατά τους καλοκαιρινούς μήνες αιχμής. Τα πρόσφατα στοιχεία έδειξαν μειωμένα έσοδα για αυτούς τους μήνες, παραπέμποντας σε μικρότερης διάρκειας ταξίδια αλλά και ενίσχυση των επισκέψεων σε νέους προορισμούς, για την ώρα μητροπολιτικούς όπως η Αθήνα αλλά και η Θεσσαλονίκη. Σύμφωνα

με την έρευνα, το 57% των ταξιδιωτών ενδιαφέρεται περισσότερο να επισκεφθεί νέους προορισμούς σε σύγκριση με πριν από πέντε χρόνια. Επιπλέον, μέχρι το 2030 οι αφίξεις διεθνών επισκεπτών με, τουλάχιστον, μία διανυκτέρευση αναμένεται να έχουν αυξηθεί κατά περισσότερο από 30% σε δύο δισεκατομμύρια, υποβοηθούμενες από τις αναδυόμενες αγορές εξερχόμενου τουρισμού. Τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν, δείχνουν πως παγκοσμίως οι δαπάνες για τουρισμό αναψυχής το 2024 θα ξεπεράσουν τα 5,5 τρις. δολάρια, ποσό αυξημένο κατά 24%, έναντι του 2019. Επίσης, το ταξίδι είναι πλέον εκ των βασικών προτεραιοτήτων που περιλαμβάνουν στους προϋπολογισμούς τους τα νοικοκυριά και αντιπροσωπεύουν πλέον μεγαλύτερο μερίδιο των δαπανών τους από ό,τι τη δεκαετία πριν από την πανδημία, τουλάχιστον για τους ταξιδιώτες που προέρχονται από μεγάλες προηγμένες οικονομίες. Η έρευνα δείχνει πως πλέον οι ταξιδιωτικές δαπάνες ως ποσοστό των

Πολλοί «ατρόμπτοι» ταξιδιώτες αναζητούν ακόμη και πιο επικίνδυνες δραστηριότητες.

καταναλωτικών δαπανών ανέρχονται στο 8,8%, έναντι μέσου όρου 8,2% μεταξύ 2010 και 2019.

Οδηγό για τα εκτιμώμενα βελτιωμένα μεγέθη του παγκόσμιου τουρισμού αποτελεί η άνοδος της παγκόσμιας μεσαίας τάξης που ενισχύει τη ζήτηση ειδικά για νέες εμπειρίες διακοπών, ωθώντας με τη σειρά της την τουριστική βιομηχανία να προσφέρει πιο περιπετειώδεις επιλογές.

Το WTM Global Travel Report αποκαλύπτει ότι η εμφάνιση πιο εύπορων καταναλωτών σε αγορές σε όλο τον κόσμο προκαλεί «μετατοπίσεις» στα παραδοσιακά ταξιδιωτικά πρότυπα – με ορισμένους «ατρόμπτους» ταξιδιώτες να αναζητούν ακόμη και πιο επικίνδυνες δραστηριότητες. «Η δημοτικότητα των ταξιδιών έχει τροφοδοτήσει αξιοσημείωτη δημιουργικότητα. Είτε πρόκειται για εκδρομές σε νησιά στην Νικαράγουα είτε για καταδύσεις σε κλουβιά με καρχαρίες στη Νότια Αφρική, ένα διευρυνόμενο φάσμα δραστηριοτήτων είναι διαθέσιμο

στους καταναλωτές, λόγω της αυξανόμενης ζήτησης για νέες και μοναδικές εμπειρίες», αναφέρουν οι συντάκτες της έκθεσης. Αλλά και δραστηριότητες ήπιας περιπέτειας, οι οποίες είναι γενικά χαμηλού κινδύνου και απαιτούν περιορισμένη εμπειρία, όπως η πεζοπορία, η ποδηλασία και η παρακολούθηση άγριας ζωής, αντιπροσωπεύουν μεγαλύτερο μερίδιο του τουρισμού. «Ωστόσο οι σκληρές δραστηριότητες περιπέτειας, όπως το αλεξίπτωτο, η ορειβάσια και το ράφτινγκ, είναι πιθανό να αποκτήσουν αυξημένη έλξη σε ένα τυπικά πιο πλούσιο κοινό, που ανοικτό στην περιπέτεια και πρόθυμο να αναλάβει υψηλότερους κινδύνους». Πρόκειται για δραστηριότητες που μπορεί εύκολα να αναπτυχθούν στην Ελλάδα και μάλιστα να προσελκύσουν περισσότερους ταξιδιώτες στους μήνες με χαμηλότερες μέχρι στιγμής αφίξεις, δηλαδή από τον Νοέμβριο μέχρι και τον Μάρτιο, σημειώνουν κύκλοι της ελληνικής τουριστικής βιομηχανίας.

Στο 2,4% διαμορφώθηκε ο πληθωρισμός τον Οκτώβριο

Στο 2,4%, το δεύτερο χαμηλότερο σημείο από την αρχή του χρόνου, διαμορφώθηκε ο πληθωρισμός τον Οκτώβριο, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ). Αρκετά είδη υπηρεσιών, από τις υπηρεσίες υγείας έως τα ξενοδοχεία και την εστίαση, καθώς και αγαθά - μη τρόφιμα είναι αυτά που κυρίως ασκούν στην παρούσα φάση πληθωριστικές πιέσεις. Οι αυξήσεις στα τρόφιμα είναι χαμηλότερες, χωρίς ωστόσο σε γενικές γραμμές να καταγράφεται μείωση τιμών. Υπενθυμίζεται ότι στο 2,4% είχε διαμορφωθεί ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή τον περασμένο Μάιο, ενώ, ακόμη χαμηλότερα, στο 2,3% είχε διαμορφωθεί τον Ιούνιο. Πάντως, ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός παραμένει κοντά στη ζώνη του 3% και διαμορφώνεται σε 2,9%. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, οι τιμές των ειδών διατροφής και μη αλκοολούχων ποτών έχουν αυξηθεί σε ετήσια βάση κατά 1,5%, λόγω κυρίως της αύξησης των τιμών σε ψωμί (1,2%), κρέατα (2,1%), νωπά ψάρια (8,5%), ελαιόλαδο (18,1%), αποξηραμένα φρούτα και ξηρούς καρπούς (5,5%), λαχανικά (3,3%), ζάχαρη - σοκολάτες - γλυκά - παγωτά (4,4%), μεταλλικό νερό - αναψυκτικά - χυμούς φρούτων (5,2%). Μέρος της αύξησης αυτής αντισταθμίστηκε από τη μείωση κυρίως των τιμών σε αλεύρι και άλλα δημητριακά (-8%), πίτσες και πίτες (-5,5%), ζυμαρικά (-3%), γαλακτοκομικά και αυγά (-3,9%), άλλα βρώσιμα έλαια (-7,7%), νωπά φρούτα (-2,9%) και καφέ (-3,8%).

Οι τιμές των ειδών ένδυσης και υπόδησης έχουν αυξηθεί κατά 5%, με την κατηγορία αυτή να εμφανίζει τη μεγαλύτερη χρονική υστέρηση σε ό,τι αφορά τη μετακύλιση στις τιμές καταναλωτή των αυξήσεων στο κόστος παραγωγής και λειτουργίας. Σημαντικές σε ετήσια βάση είναι οι αυξήσεις σε σειρά υπηρεσιών και δη στα ξενοδοχεία - εστίαση (6,1%), στην υγεία (3,6%) λόγω και των αυξήσεων τιμών σε εκατοντάδες φάρμακα (4,6%), στην εκπαίδευση (2,8%), σε άλλα αγαθά και υπηρεσίες (2,3%) λόγω κυρίως της αύξησης των τιμών σε κομμητήρια και καταστήματα προσωπικής φροντίδας (5%), σε ασφαλιστρα υγείας (14%) και σε ασφαλιστρα οχημάτων (5,6%). Καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει η άνοδος των τιμών στην ομάδα «Στέγαση» λόγω των αυξήσεων στα ενοίκια (6,5%), στις ανατιμήσεις του ηλεκτρικού ρεύματος (12,9%) και του φυσικού αερίου (10,2%), αλλά και στις υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης κατοικίας (4,8%).

Πράσινη καταιγίδα απειλεί την ακτοπλοΐα

Αλμα στα κόστη λόγω στόχων για μείωση των εκπομπών άνθρακα – Τα μέτρα για να αποφευχθεί αύξηση εισιτηρίων

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Σε «αδύνατη αποστολή» εξελίσσεται η προσπάθεια μετάβασης της ακτοπλοΐας, ευρωπαϊκής και ελληνικής, σε μία νέα εποχή χαμηλών εκπομπών άνθρακα, χωρίς παράλληλα να αυξηθούν οι τιμές των εισιτηρίων σε τέτοιο βαθμό που να πλήξουν την ίδια τη ζήτηση.

Οι δαπάνες που απαιτούνται για να καταστεί ο ελληνικός ακτοπλοϊκός στόλος ικανός να πετύχει τους στόχους που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση και μαζί με αυτήν και η Ελλάδα έως το 2030, υπολογίζονται από 2,5-3 δισ., σύμφωνα με τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας, και έως και 6 δισ., σύμφωνα με το Ναυτικό Επιμελητήριο Ελλάδος. Ως

Η άνοδος των τιμών στην επιβατηγού ναυτιλία θα επιφέρει μείωση της κίνησης με σοβαρές επιπτώσεις στο σύνολο της οικονομίας.

εκ τούτου απαιτούνται είτε γενναίες ιδιωτικές χρηματοδοτήσεις είτε και γενναίες κρατικές επιδοτήσεις. Είτε βέβαια μείωση των τιμών των καυσίμων και των άλλων λειτουργικών εξόδων της ακτοπλοΐας, κόστη που δεν ελέγχει ο κλάδος.

Στην πρώτη περίπτωση των αμιγώς ιδιωτικών χρηματοδοτήσεων, η εξυπηρέτηση του δανεισμού θα αυξήσει νομοτελειακά τα κόστη των επιχειρήσεων που δουλεύουν ήδη με μάλλον ισχνό περιθώριο κέρδους, της τάξης του 6%, αναφέρουν τραπεζικές πηγές. Και σε συνδυασμό με τα ακριβότερα καύσιμα που πρέπει να χρησιμοποιούν από τις αρχές του 2025 αλλά και τις υψηλές τιμές των δικαιωμάτων εκπομπών ρύπων, ειδικά από το 2030 και μετά, αναμένεται να οδηγήσουν σε αύξηση των εισιτηρίων της τάξης του 32% τουλάχιστον, σύμφωνα με μελέτη του IOBE που εκπονήθηκε πριν από μερικές

μέρες. Μία τέτοια αύξηση των τιμών όμως εκτιμάται ότι θα περιορίσει τις μετακινήσεις πάζοντας περισσότερο τους ισολογισμούς των επιχειρήσεων αλλά και τα μακροοικονομικά μεγέθη της νησιωτικής χώρας.

Στη δεύτερη περίπτωση, των κρατικών επιδοτήσεων και άλλων δημόσιων χρηματοδοτικών εργαλείων, υπάρχει ένα σημαντικό χρηματοδοτικό κενό, το οποίο ο υπουργός Ναυτιλίας Χρήστος Στυλιανίδης επιχειρεί να γεφυρώσει αντλώντας προοπτικά πόρους από τα έσοδα που θα εισπράττονται από τα δικαιώματα ρύπων. Ο ίδιος έχοντας διαπιστώσει το πρόβλημα έχει ήδη κινητοποιήσει πόρους της τάξης του 1 δισ. ευρώ από ευρωδικαιωμάτων εκπομπών ρύπων, ειδικά από το 2030 και μετά, αναμένεται να οδηγήσουν σε αύξηση των εισιτηρίων της τάξης του 32% τουλάχιστον, σύμφωνα με μελέτη του IOBE που εκπονήθηκε πριν από μερικές

Με το 2030 να απέχει μόλις λίγα χρόνια, οι ανάγκες για παραγγελίες

νέων πλοίων ή επανεξοπλισμό όσων παλαιότερων έχουν τη δυνατότητα να γίνουν συμβατά με τις νέες προβλέψεις εκπομπών ρύπων με οικονομικά βιώσιμο τρόπο, είναι ήδη εδώ. Και με εξαίρεση τις πολύ μεγάλες εταιρείες, που ακόμα κι αυτές αντιμετωπίζουν δυσκολίες, οι υπόλοιπες δεν μπορούν να ανταποκριθούν. Πόσο μάλλον που ακόμα δεν είναι ξεκάθαρο ποιες τεχνολογίες και καύσιμα θα μπορέσουν να βοηθήσουν ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση για μείωση των εκπομπών άνθρακα κατά 40% έως το 2030. Είναι χαρακτηριστικό ότι τις προηγούμενες μέρες δύο μεγάλες ευρωπαϊκές εταιρείες προειδοποίησαν τις αγορές για τις παραπάνω εξελίξεις. Η Stena Line, μία από τις κορυφαίες ακτοπλοϊκές παγκοσμίως, ανακοίνωσε ότι εγκαταλείπει ένα πρόγραμμα «για να προστατέψει την εταιρεία στο μέλλον» και να μπο-

ρέσει να κάνει τις απαραίτητες επενδύσεις. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και εθελουσία έξοδο. Την ίδια ώρα, η δανική ακτοπλοϊκή DFDS ματαίωσε την εξαγορά του διεθνούς δικτύου μεταφορών της τουρκικής εταιρείας Ecol Logistics. Η DFDS μείωσε επίσης τις οικονομικές της προβλέψεις.

Σύμφωνα με τη μελέτη του IOBE, η επιβατηγού ναυτιλία είναι ιδιαίτερα σημαντικός κλάδος για την Ελλάδα και εκτιμάται ότι συνέβαλε με 11,8 δισ. σε όρους ΑΕΠ το 2023 (5,4% του συνόλου), υποστηρίζοντας συνολικά την απασχόληση 318.000 εργαζομένων (6,9% του συνόλου). Ειδικά σε νησιωτικές περιοχές όπως το Νότιο Αιγαίο, η Ζάκυνθος και η Κεφαλονιά εκτιμάται ότι πάνω από το ένα τρίτο της οικονομίας τους εξαρτάται η δραστηριότητες που στηρίζει η ακτοπλοΐα. Και το IOBE προειδοποιεί πως «η ενσωμάτωση του κόστους

των εκπομπών αερίων στα οικονομικά της επιβατηγού ναυτιλίας έχει σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις». Η σταδιακή επέκταση του ΣΕΔΕ (Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών) και οι αναμενόμενες δυσκολίες συμμόρφωσης με τη νέα νομοθεσία για καθαρά καύσιμα (FuelEU Maritime Initiative) εκτιμάται ότι θα αυξήσουν το λειτουργικό κόστος του κλάδου κατά 320 εκατ. έως το 2031. «Η μετακύλιση του επιπλέον κόστους στα εισιτήρια μεταφράζεται σε αύξηση της τιμής τους κατά περίπου 32% έως το 2031 στις γραμμές της Κρήτης και κατά 33% στις γραμμές της Αδριατικής», αναφέρει το IOBE στη μελέτη με τίτλο «Η επίδραση από την εφαρμογή της νομοθεσίας Fit for 55 στον κλάδο της επιβατηγού ναυτιλίας στην Ελλάδα». Μαζί με την αύξηση των τιμών θα επιφέρει, σύμφωνα με το think tank, και χαμηλότερη κίνηση κατά 2 εκατ. επιβάτες και 483.000 οχήματα. Υπολογίζεται ότι τα έσοδα που θα καθούν από τη χαμηλότερη κίνηση θα φτάσουν σε 179 εκατ., ενώ τα έσοδα των τουριστικών επιχειρήσεων στις νησιωτικές περιοχές αναμένεται να είναι μειωμένα κατά 433 εκατ. Σοβαρές θα είναι και οι οικονομικές επιπτώσεις στο σύνολο της οικονομίας το 2031 με μικρότερο ΑΕΠ κατά 658 εκατ., λιγότερα έσοδα για το κράτος κατά 216 εκατ. και 15.900 λιγότερες θέσεις εργασίας.

Το IOBE τονίζει την ανάγκη για επενδύσεις σε πράσινες τεχνολογίες στα πλοία, σε νέες τεχνολογίες πρόωσης χαμηλότερων ή μηδενικών εκπομπών (όπως βιομεθανόλη και άλλα βιοκαύσιμα), σημειώνοντας ότι «σε ένα αντίστοιχο επενδυτικό κλίμα, η πράσινη μετάβαση της επιβατηγού ναυτιλίας απαιτεί τη μέγιστη δυνατή στήριξη με φορολογικά και χρηματοδοτικά εργαλεία». Και αναφέρει μεταξύ άλλων την εφαρμογή μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ, την επιτάχυνση της εφαρμογής των χρηματοδοτικών μηχανισμών για την πράσινη μετάβαση της ακτοπλοΐας και τη διοχέτευση πόρων από τα έσοδα των δικαιωμάτων ρύπων.

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΜΕ ΑΠΟΨΗ

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

DEEJAY 93.5 RADIO

NEW PROGRAM

Espresso
Sabrina Carpenter

Listen on DeeJay 93.5

Brunching
Ελεωνόρα
Καθημερινά 09:00-12:00

POWERED BY **U**

Το μεγάλο δίλημμα όσων αναζητούν κατοικία

Η εκτίναξη των ενοικίων καθιστά ελκυστική την αγορά με δάνειο

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Σαφές είναι πλέον το δίλημμα «Αγορά με δάνειο ή ενοίκιο» σε όσους έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε τραπεζικό δανεισμό για την απόκτηση κατοικίας, είτε με είτε χωρίς το πρόγραμμα «Σπίτι μου». Με τις τιμές των ενοικίων στα μεγάλα αστικά κέντρα, τόσο της Αττικής, όσο και της Θεσσαλονίκης, να σημειώνουν όλο και μεγαλύτερες αυξήσεις και την αποκλιμάκωση των επιτοκίων να συνεχίζεται από την ΕΚΤ, είναι προφανές ότι όλο και περισσότερα νοικοκυριά θα προσπαθήσουν να αποκτήσουν το δικό τους ακίνητο. Με βάση τον δείκτη τιμών του Spitogatos.gr, κατά το φετινό τρίτο τρίμηνο, η μέση ζητούμενη τιμή ενοικίασης στην Αττική διαμορφώθηκε σε σχεδόν 10 ευρώ/τ.μ., ενώ στον Δήμο Θεσσαλονίκης σε 9,67 ευρώ/τ.μ., σημειώνοντας ετήσια άνοδο κατά 7,8% και 10,5%, αντίστοιχα. Αυτό σημαίνει ότι ένα διαμέρισμα 100 τ.μ. απαιτεί μεταξύ 800 και 1.200 ευρώ κατά μέσον όρο για να μισθωθεί, ανάλογα με την περιοχή, ποσό που ασφαλώς είναι εφάμιλλο πλέον, ή ακόμα και υψηλότερο από την αντίστοιχη δόση ενός στεγαστικού δανείου.

Με βάση τα στοιχεία της IMS-FC (Individual Mortgage Solutions), του μεγαλύτερου μεσίτη πιστώσεων στην ελληνική αγορά, αυτό είναι πλέον εμφανές σε διάφορες περιοχές της χώρας. Όπως εξηγεί ο κ. Κυριάκος Καμπούρης, ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της IMS-FC, «βλέπουμε ότι σε διάφορες περιοχές της Αττικής το ενοίκιο είναι πλέον υψηλότερο από την αντίστοιχη δόση ενός στεγαστικού δανείου». Ταυτόχρονα όμως θα πρέπει να σημειώσουμε και ότι όλο και υψηλότερες τιμές πώλησης αποτελούν εμπόδιο για όλο και περισσότερους ενδιαφερόμενους και τη δυνατότητα τους να χρηματοδοτηθούν». Για παράδειγμα, σε μια περιοχή όπως οι Αμπελόκηποι, ένα διαμέρισμα 80 τ.μ., ηλικίας μεταξύ 35 και 45 ετών, μισθώνεται σήμερα αντί 850 ευρώ (ζητούμενη τιμή). Η αντίστοιχη ζητούμενη τιμή πώλησης διαμορφώνεται σε 216.000 ευρώ, κάτι που σημαίνει ότι

απαιτούνται περίπου 55.000 ευρώ ιδίων κεφαλαίων από τον ενδιαφερόμενο αγοραστή, ποσό που αντιστοιχεί σε 20% της αξίας του ακινήτου (43.000 ευρώ) κι άλλα 11.000 ευρώ, που είναι τα έξοδα μεταβίβασης (εγγραφή στο κτηματολόγιο, προσημείωση, μεσιτικά, συμβολαιογραφικά κ.λπ.). Απομένουν άλλα 173.000 ευρώ για χρηματοδότηση μέσω στεγαστικού δανείου, με τη μηνιαία δόση να διαμορφώνεται σε 828 ευρώ, λαμβάνοντας υπόψη δάνειο με σταθερό επιτόκιο διάρκειας 10 ετών και συνολικής διάρκειας 30 ετών. Στα στοιχεία αυτά δεν έχει ενσωματωθεί κάποιο προνομιακό επιτόκιο, που συνήθως χορηγείται σε αξιόχρεους δανειολήπτες, το οποίο σημαίνει ότι η τελική δόση μπορεί να είναι ακόμα χαμηλότερη.

Ασφαλώς, πριν αναλάβει κανείς τη δέσμευση αυτή, θα πρέπει να έχει προχωρήσει σε καλή αξιολόγηση των δυνατοτήτων του. Σύμφωνα με τον κ. Παντελή Μαραβέα, αναπληρωτή γενικό διευθυντή λιανικής της Εθνικής Τράπεζας, «οι τράπεζες έχουν την πρόθεση

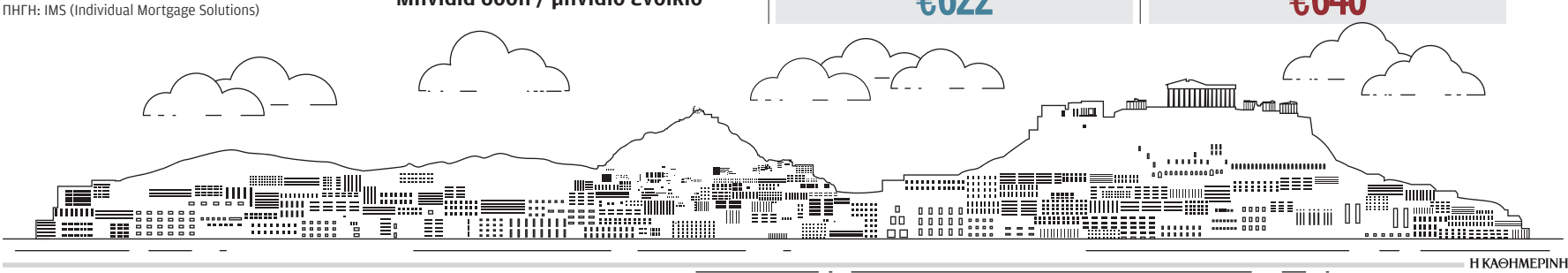
Το ενοίκιο είναι πλέον εφάμιλλο ή ακόμα και υψηλότερο από την αντίστοιχη δόση ενός στεγαστικού δανείου.

να δώσουν στεγαστικά δάνεια, ενώ περίπου οκτώ στις 10 αιτήσεις εγκρίνονται. Ωστόσο το ποσοστό δανεισμού παραμένει χαμηλό, καθώς αρκετοί νομίζουν ότι δεν μπορούν να πάρουν δάνειο». Αναφορικά με τις προϋποθέσεις, ο κ. Μαραβέας επισημαίνει τη σταθερή απασχόληση, αλλά και την ανάγκη η δόση του δανείου να μην ξεπερνάει το 40%-50% των συνολικών εισοδημάτων του νοικοκυριού. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα στοιχεία της IMS-FC αναφορικά με την πορεία της αγοράς στεγαστικής πίστης. Σύμφωνα με αυτά, καταγράφεται σημαντική επιβράδυνση της παραγωγής στεγαστικών δανείων φέτος.

Τι συμφέρει περισσότερο: αγορά με δάνειο ή ενοίκιο;

Για όλα τα παραδείγματα λαμβάνεται υπόψη δάνειο, με σταθερό επιτόκιο 4,02% διάρκειας 10 ετών και συνολική διάρκεια δανείου 30 χρόνια

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ		ΑΓΟΡΑ	ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ
1. ΜΑΡΟΥΣΙ ▼ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ 100 τ.μ. 35-45 ετών	Ζητούμενη τιμή	€278.000	€11,5 /τ.μ.
	Ιδια κεφάλαια που απαιτούνται	20% του τιμήματος €56.000 + έξοδα μεταβίβασης €14.000 = €70.000	2 μισθώματα, εγγύηση + μεσιτική αμοιβή = €4.600
	Ποσό στεγαστικού δανείου	€222.000	
	Μηνιαία δόση / μηνιαίο ενοίκιο	€1.062	€1.150
2. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ ▼ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ 80 τ.μ. 35-45 ετών	Ζητούμενη τιμή	€216.000	€10,67 /τ.μ.
	Ιδια κεφάλαια που απαιτούνται	20% του τιμήματος €43.000 + έξοδα μεταβίβασης €11.000 = €54.000	2 μισθώματα, εγγύηση + μεσιτική αμοιβή = €3.400
	Ποσό στεγαστικού δανείου	€173.000	
	Μηνιαία δόση / μηνιαίο ενοίκιο	€828	€850
3. ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ ▼ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ 80 τ.μ. 25-35 ετών	Ζητούμενη τιμή	€175.000	€8 /τ.μ.
	Ιδια κεφάλαια που απαιτούνται	20% του τιμήματος €35.000 + έξοδα μεταβίβασης €10.000 = €45.000	2 μισθώματα, εγγύηση + μεσιτική αμοιβή = €3.120
	Ποσό στεγαστικού δανείου	€130.000	
	Μηνιαία δόση / μηνιαίο ενοίκιο	€622	€640

το πρώτο εξάμηνο του 2025.

Ηδη, πάντως, φαίνεται πως οι υψηλές τιμές πώλησης κατοικιών λειτουργούν αποθαρρυντικά για μεγάλη μερίδα ενδιαφερόμενων αγοραστών, καθώς το «κατώφλι» για την απόκτηση κατοικίας ψηλώνει συνεχώς. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ) για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, που δημοσιεύθηκαν εντός της εβδομάδας. Με βάση αυτά, το πρώτο εξάμηνο του 2024 η μέση εκταμίευση δανείου ανήλθε σε 58.000 ευρώ, αισθητά χαμηλότερα από το αντίστοιχο περυσινό εξάμηνο, όταν είχε διαμορφωθεί σε 77.200 ευρώ. Πρόκειται για ένα παρά-

δειγμα της New Bond Street του Λονδίνου, που φιλοξενεί τεράστια γκάμα πολυτελών οίκων και όπου τα ενοίκια έχουν σχεδόν τριπλασιαστεί από το 2010. Απεναντίας, τα ενοίκια στην εμπορική Oxford Street έχουν αυξηθεί σε πιο περιορισμένο βαθμό. Πέραν των καταστημάτων, μεγάλοι ξενοδοχειακοί όμιλοι προσπαθούν να κρατήσουν τους πιο πολύτιμους πελάτες τους, προκαλώντας ένα κύμα συγχωρεύσεων και εξαγορών κορυφαίων ονομάτων. Το νέο μοντέλο λειτουργίας τους είναι πιο ευέλικτο, με προτίμηση στην ενοίκιαση χώρων έναντι της αγοράς στις περισσότερες τοποθεσίες τους. Έτσι, για παράδειγμα, η μέση τιμή δωματίου σε ξενοδοχείο πολυτελείας στο Λονδίνο αυξήθηκε 42% την τετραετία έως το 2023, ξεπερνώντας την αύξηση 27% στην ευρύτερη αγορά. Τέλος, τα πολυτελή δωμάτια σε Παρίσι και Μιλάνο αυξήθηκαν 42% και 60% την ίδια περίοδο, ξεπερνώντας την άνοδο 37% στις αντίστοιχες ευρύτερες αγορές.

δοξο, με δεδομένο ότι οι τιμές πώλησης συνέχισαν να αυξάνονται. Στελέχη της αγοράς σημειώνουν ότι μεγάλο μέρος των αγοραστών εξακολουθεί να αγοράζει κυρίως με χρήση ιδίων κεφαλαίων και εφόσον απαιτείται συμπληρώνει ένα μικρότερο ποσό μέσω στεγαστικού δανείου. Επίσης, αρκετοί χρησιμοποιούν τραπεζικό δανεισμό μόνο για την ανακαίνιση/επισκευή του ακινήτου που αγοράσαν. Δηλαδή αποκτούν ένα ακίνητο 40-50 ετών αποκλειστικά με ίδια κεφάλαια, π.χ. αντί 100.000-120.000 ευρώ και στη συνέχεια δανειζονται για να το ανακαινίσουν. Τα δάνεια αυτά επίσης χορηγούνται μέσω του τμήματος στεγαστικής πίστης της κάθε τράπεζας και

δεν έχουν διαφορά χαρακτηριστικών χρηματοδότησης από τα κανονικά στεγαστικά, που χορηγούνται για αγορά κατοικίας. Άλλο ένα χαρακτηριστικό είναι ότι, πλέον, τα δάνεια σταθερού επιτοκίου αποτελούν την κυρίαρχη τάση. Όσα έχουν σταθερό επιτόκιο άνω των 10 ετών αποτελούν το 45% του συνόλου των νέων δανείων, ενώ άλλο ένα 15% αφορά δάνεια σταθερού επιτοκίου 5-10 ετών. Η μέση διάρκεια δανείου κατά την έγκριση είναι 24,3 έτη, ενώ το 44% των νέων συμβάσεων έχουν διάρκεια από 25 έως 30 έτη κι άλλο ένα 5% πάνω από 30 έτη. Ενα πρόσθετο 35% των δανείων έχει διάρκεια από 15 έως 25 έτη.

Πόλος έλξης τα πολυτελή ακίνητα στην Ευρώπη

Χάρη στην αύξηση των πλουσίων διεθνώς και της μεταφοράς πλούτου από τις μεγαλύτερες γενιές στα παιδιά τους, ο κλάδος των πολυτελών ακινήτων ανθεί στην Ευρώπη, σε αντίθεση με τους υπόλοιπους τομείς του real estate που επλήγησαν από τα υψηλά επιτόκια. Σύμφωνα με έκθεση του μεσιτικού ομίλου CBRE Group, τα πολυτελή ακίνητα στην Ευρώπη, είτε πρόκειται για ακριβά ξενοδοχεία είτε για χώρους στους πιο γνωστούς εμπορικούς δρόμους, έχουν ανοδική ορμή παρά την ύφεση που έχουν φέρει στον ευρύτερο κλάδο της πολυτελείας η πτώση της κινεζικής κατανάλωσης και οι αυξημένοι εμπορικοί περιορισμοί.

«Η επιβράδυνση που βιώσαμε το 2024 φαίνεται να είναι βραχυπρόθεσμη και να εστιάζεται σε συγκεκριμένες αγορές εκτός Ευρώπης. Ως αποτέλεσμα, αναμένουμε το Λονδίνο, το Παρίσι, το Μιλάνο και το Άμστερνταμ αφενός να καθορίσουν τις τάσεις, αφετέρου να επηρεάσουν τις φιλοδοξίες των ευκατάστατων κα-

Αύξηση της ζήτησης για ακριβά ξενοδοχεία και για χώρους στους πιο γνωστούς εμπορικούς δρόμους.

ταναλωτών παγκοσμίως», σχολίασε ο Τάσος Βεζυριδής της CBRE.

Λόγω των υψηλών επιτοκίων δανεισμού, οι θεσμικοί επενδυτές κρατούν τελευταίως επιφυλακτική στάση απέναντι στα εμπορικά ακίνητα, περιμένοντας διόρθωση των τιμών μέχρι να φτάσουν να ανταποκρίνονται στο υψηλότερο κόστος του χρήματος. Το κενό αυτό στην αγορά εκμεταλλεύτηκαν οι πλούσιοι επενδυτές, αλλά και ορισμένες ριψοκίνδυνες εταιρείες private equity, εκτιμώντας ότι πρόκειται για μοναδική ευκαιρία για να αγοράσουν ακίνητα στα πιο περικυκλωμένα σημεία της Ευρώπης σε ιστορικά χαμηλές τιμές ή για να τα εκμισθώσουν σε μια περίοδο σημαντικής ανόδου

των ενοικίων. «Η ζήτηση γι' αυτόν τον κλάδο παραμένει ανθεκτική, καθώς οι έμποροι ειδών πολυτελείας θέλουν να εξασφαλίσουν περιοχές-φιλέτα για τα πιο σημαντικά τους καταστήματα», δήλωσε ο Τζέιμς Σπάλτα, επικεφαλής του ευρωπαϊκού real estate στην Blackstone, η οποία αγόρασε πολυτελή καταστήματα στο Λονδίνο και στο Παρίσι, έπειτα από χρόνια που μείωνε την έκθεσή της στα εμπορικά ακίνητα. «Η προσφορά αυτών των περιουσιακών στοιχείων είναι από τη φύση της πεπερασμένη, γεγονός το οποίο πιστεύουμε ότι θα στηρίζει την αξία τους σε μακροπρόθεσμο επίπεδο», συμπλήρωσε.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της CBRE, η έμφαση που δίνουν οι πολυτελείς μάγκες στο να αποκτήσουν χώρους στις πιο περιζήτητες περιοχές και στους πιο πολυσύχναστους εμπορικούς δρόμους έχει ανεβάσει περαιτέρω τα ενοίκια και μάλιστα ταχύτερα από τα υπόλοιπα brands που επικεντρώνονται στη μαζική κατανάλωση. Ενδεικτικό είναι το πα-

ράδειγμα της New Bond Street του Λονδίνου, που φιλοξενεί τεράστια γκάμα πολυτελών οίκων και όπου τα ενοίκια έχουν σχεδόν τριπλασιαστεί από το 2010. Απεναντίας, τα ενοίκια στην εμπορική Oxford Street έχουν αυξηθεί σε πιο περιορισμένο βαθμό.

Πέραν των καταστημάτων, μεγάλοι ξενοδοχειακοί όμιλοι προσπαθούν να κρατήσουν τους πιο πολύτιμους πελάτες τους, προκαλώντας ένα κύμα συγχωρεύσεων και εξαγορών κορυφαίων ονομάτων. Το νέο μοντέλο λειτουργίας τους είναι πιο ευέλικτο, με προτίμηση στην ενοίκιαση χώρων έναντι της αγοράς στις περισσότερες τοποθεσίες τους. Έτσι, για παράδειγμα, η μέση τιμή δωματίου σε ξενοδοχείο πολυτελείας στο Λονδίνο αυξήθηκε 42% την τετραετία έως το 2023, ξεπερνώντας την αύξηση 27% στην ευρύτερη αγορά. Τέλος, τα πολυτελή δωμάτια σε Παρίσι και Μιλάνο αυξήθηκαν 42% και 60% την ίδια περίοδο, ξεπερνώντας την άνοδο 37% στις αντίστοιχες ευρύτερες αγορές.

Στη New Bond Street του Λονδίνου, που φιλοξενεί τεράστια γκάμα πολυτελών οίκων, τα ενοίκια έχουν σχεδόν τριπλασιαστεί από το 2010.

WE DELIVER WHAT WE PROMISE

Ζήσε στην Καρδιά της Λευκωσίας

8000 57 57 www.cyfieldgroup.com [in](#) [f](#) [@](#) [@cyfieldgroup](#)

ΕΚΟ ΚΥΠΡΟΥ

Εκστρατεία
«Match For Life»

Με μεγάλη ανταπόκριση από το κοινό και πολύ ενθαρρυντικά αποτελέσματα, η ΕΚΟ Κύπρου μπόρεσε να κινητοποιήσει την κυπριακή κοινωνία ώστε να συμμετάσχει στην εκστρατεία «Match For Life», που πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα. Η εταιρεία, με σειρά ενεργειών και πρωτοβουλιών της, ενημέρωσε περισσότερους από 600 χιλιάδες πολίτες στέλνοντας το μήνυμά της ο καθένας μπορεί να είναι ο ένας στους 100 που -ως συμβατός dōtns- θα έχει τη δυνατότητα να χάρισει ζωή σε κάποιο συνάνθρωπό του. Μέχρι στιγμής, οι δράσεις της ΕΚΟ Κύπρου συνθέλουν στην ταυτοποίηση 2.160 νέων δότην μυελού των οστών και στην εγγραφή περισσότερων από 700 ατόμων στο αρχείο του Καραϊσκάκειου Ίδρυματος, αυξάνοντας σημαντικά τις πιθανότητες εύρεσης συμβατών δότην για όσους πάσχουν από λευχαιμία και άλλα αιματολογικά νοσήματα.

Ξεχρόνιστή ενέργεια της εκτορατικής ήταν το φιλανθρωπικό δειπνίο που διοργάνωσε η εταιρεία, στο οποίο οι καταξιωμένοι καλλιτέχνες Σάκης Ρουβάς και Ελένη Φουρέρα εμφανίστηκαν στις μεγαλύτερες επιτυχίες τους, ενώ συνόδευσαν τον στόχο της εκτορατικής. Παρόλο που προσκεκλημένος στο φιλανθρωπικό δειπνίο, η ΕΚΟ Κύπρου προσέφερε στο Καραϊσκάκειο Ίδρυμα ποσό που αντιστοιχεί με το κόστος της ταυτοποίησης νέων δωτών, ενώ δίκης τους δωρεές πραγματοποιήσαν και όσοι παρευρισκόμενοι το επιθυμούσαν.

Η ΕΚΟ Κύπρου, μέσα από την εκστρατεία «Match For Life» και αξιοποιώντας το σύνθημα «Κι αν ο ένας στους 100 είσαι εσύ!», επιδιώκει την ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και ενεργό συμμετοχή του κοινού στην προσπάθεια για εμπλουτισμό του αρχείου εθελόντων δωτών μυελού των οστών του Καραϊσκάκειου Ιδρύματος με νέους δότες και στην ταυτοποίησή τους.

MCDONALD'S ΚΥΠΡΟΥ

Σκορπίζει παιδικά χαμόγελα

H McDonald's™ Κύπρου παραμένει για 7η συνεχής χρονιά πηρήφανα και σταθερά υποστηρικτής του Radisson Blu Λεωφόρου Μαραθωνίου Λάρνακας! Η συνεργασία της McDonald's™ με το μεγάλο δρομικό γεγονός που έχει καταστεί θεσμός, αποδεικνύει τη δέσμευση της εταιρείας για καλλιέργεια αθλητικής παιδείας. Με πρωτοβουλία της McDonald's™ Κύπρου, ο παιδικός αγώνας «McDonald's™ Kids Race 1 χλμ.» έχει καταφέρει να φέρει χιλιάδες χαμόγελα σε μικρούς αθλητές και αθλήτριες, προσφέροντάς τους μια μοναδική εμπειρία συμμετοχής σε ένα διασκεδαστικό και δημιουργικό αθλητικό γεγονός.

H McDonald's™ Κύπρου συνεχίζει να προσφέρει σε παιδιά ηλικίας 4 έως 17 ετών, την ευκαιρία να ζήσουν από κοντά το πνεύμα του αθλητισμού, μαθαίνοντας για τις αξίες του ευ αγωνιζέσθαι και της ομαδικότητας. Την Κυριακή,

17 Νοεμβρίου 2024, τα παιδιά θα έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν δωρεάν στον αγώνα, χάρη στη γενναιοδωρή χορηγία της McDonald's™ Κύπρου. Κάθε παιδί που θα πάρει μέρος στη διαδρομή

θα λάβει ένα αθλητικό κιτ, που περιλαμβάνει μπλουζάκι του αγώνα και μετάλλιο, ως αναμνηστικό ενθύμιο συμμετοχής.

«Το McDonald's™ Kids Race 1 KM είναι μια σύντομη, αλλά δια-

LIDL ΚΥΠΡΟΥ

Νέα πρωτοβουλία, «Επίλεξε με»

H Lidl Κούπου το τελευταίο διάστημα έχει πρωτοπορήσει με υπερχρήστας τη νέα πρωτοβουλία της, τη σακούλα «Επίλεξε με», η οποία περιλαμβάνει φρούτα και λαχανικά και εντάσσεται στο Project Food Waste Concept. Αυτή η καινοτόμος ενέργεια έχει στόχο τη μείωση της σπατάλης τροφίμων, προσφέροντας μια δεύτερη ευκαιρία πώλησης σε προϊόντα που ενδέχεται να έχουν μικρές οπτικές ατέλειες, αλλά παραμένουν ποιοτικά και καλύπτουν προς κατανάλωση. Η σακούλα «Επίλεξε με» προσφέρει στους πελάτες της Lidl Κούπου τη δυνατότητα να αγοράσουν φρούτα και λαχανικά στην προνομιακή τιμή των 2 ευρώ με βάρος στα 4 κιλά, συμβάλλοντας έτσι στην καταπολέμηση της σπατάλης τροφίμων. Κάθε σακούλα περιέχει φρέσκα φρούτα και λαχανικά που έχουν επιλεγεί με προσοχή, εξασφαλίζοντας την καλύτερη ποιότητα.

ζοντας ότι πληρούν τα πρότυπα ποιότητας της Lidl, παρά τις όποιες μικρές ατέλειες.

Η πρωτοβουλία αυτή στοχεύει

στη μείωση της σπατάλης τροφίμων και στην αλλαγή της στάσης των καταναλωτών απέναντι σε φρούτα και λαχανικά με οπτικές

σκεδαστική διαδρομή ενός χιλιομέτρου που εισάγει τα παιδιά και τα άτομα με ειδικές ικανότητες στον αθλητισμό.

Προτρέπουμε τους γονείς να εγγραφούν έγκαιρα τα παιδιά τους μέσω του McDonald's App ή στο larnakamarathon.com και απομονούμε να δούμε την εικόνα των παιδιών να συγκεντρώνονται στην εκκίνηση, έτοιμα να τρέξουν μόνο τους ή με τους γονείς τους», ανέφερε η Κατερίνα Ανδρέου, Head of CSR στην McDonald's™ Κύπρου.

Ο 7ος Radisson Blu Διεθνής Μα-
ραθώνιος Λάρνακας είναι ετήσιος
και φέτος να υποδεχθεί χιλιάδες
δρομείς. Με σημείο εκκίνησης την
παραλία των Φοινικιών, την Κυ-
ριακή 17 Νοεμβρίου 2024, αθλητές
από όλο τον κόσμο θα γίνουν μέλος
της μεγαλύτερης γιορτής του α-
θλητισμού στο νησί, συμμετέχον-
τας σε μία από τις 7 διαδρομές
τους.

АЛАМПРА

Δίπλα στον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο

Η Γαλακτοριομηνχάνια ΑΛΑΜΠΡΑ αποδεικνύεται, για ακόμα μια φορά, πως θέτει ως ύψιστη προτεραιότητά της τον άνθρωπο και, σε συνεργασία με τις υπεραγορές Παπαντωνίου, ενισχύει το έργο του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Κύπρου, ο οποίος, εδώ και δεκαετίες, βοηθά και στηρίζει συνανθρώπους μας με εμπειρία καρκίνου και τις οικογένειές τους.

Συγκεκριμένα, από τις 4 μέχρι τις 13 Νοεμβρίου, μέρος των εσόδων από κάθε αγορά προϊόντων ΑΛΑΜΠΙΡΑ και ΑΛΑΜΠΙΡΑ «Η Γιαγιά», από τις υπεραγορές Παπαντωνίου, θα διατίθεται για τη στήριξη της υπηρεσίας 24ωρης Νοσηλευτικής Φροντίδας του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Κύπρου, σε όλες τις πόλεις και τα χωριά της Κύπρου.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ

Διαδικτυακές Απάτες - Ας μείνουμε ένα βήμα μπροστά

Η Τράπεζα Κύπρου προτρέπει τους πελάτες της και το κοινό γενικότερα όπως είναι ιδιαίτερα προσηκώσιμη καθώς οι απαιτήσεις του διαδικτύου χρησιμοποιούν προηγμένες τεχνολογίες και τεχνητά νοημοσύνη, με σκοπό την απάτη και την εξαπάτηση του κοινού. Ισχυριζόμενοι πως αντιπροσωπεύουν την Τράπεζα προωθούν ψευδείς επενδυτικές ευκαιρίες που φαίνονται αυθεντικές, στέλνουν μηνύματα Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (ή) SMS τύπου phishing, με συνδεδεσένους (links) που οδηγούν σε ψεύτικες ιστοσελίδες για να εξαπατηθούν τους χρήστες να προσκομίσουν τα στοιχεία σύνδεσής τους στην 1bank, τους Κωδικούς Μίας χρήσης (OTP) πληροφορίες καρτών καθώς και άλλα τραπεζικά και προσωπικά τους στοιχεία.

Σε άλλες περιπτώσεις επικοινωνούν με το κοινό μέσω τηλεφώνου ή/και μέσω των καναλιών κοινωνικής δικτύωσης, προσπαθώντας να πείσουν ότι «πρέπει να δράσουν άμεσα» ή ότι «έχουν μια εξαιρετική επενδυτική ευκαιρία»!

Η Τράπεζα Κύπρου παραμένει δεσμευμένη στην ενίσχυση των μέτρων πρόληψης της απάτης και της ασφάλειας.

Μικρά κέρδη 0,18% στο Χ.Α. με επιλεκτικές τοποθετήσεις

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.430,91 μονάδες και ο τζίρος ανήλθε στα 148,93 εκατ.

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Με μικρά κέρδη κατάφερε να κλείσει το Χρηματιστήριο Αθηνών, μαζεύοντας τις ενδοσυνεδριακές απώλειες και υπεραποβιόνοντας έτσι έναντι των ευρωπαϊκών αγορών, οι οποίες είχαν μία δύσκολη η-μέρα με αρκετές ρευστοποιήσεις. Οι επιλεκτικές τοποθετήσεις των επενδυτών σε blue chips και ειδικά σε τράπεζες, σε συνδυασμό με το θετικό «σήμα» που έδωσαν η UBS με τη θετική της στάση για τον τραπεζικό κλάδο και η JPMorgan, η οποία αναβάθμισε τις ελληνικές μετοχές, στήριξαν την αγορά και έφεραν τον Γενικό Δείκτη στην κρίσιμη περιοχή στήριξης των 1.430 μονάδων. Έτσι, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.430,91 μονάδες με κέρδη 0,18%, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 148,93 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης ενισχύθηκε κατά 0,20% στις 3.484,02 μονάδες, ενώ στο +0,10% έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίηση, στις 2.282,51 μονάδες.

Στα μη τραπεζικά blue chips, με κέρδη άνω του 1% έκλεισαν οι Βιοχάλκο, ΔΑΑ και Titan, ενώ απώλειες άνω του 1% κα-

τέγραψαν οι Aegean, Coca-Cola, Lamda Development, Autohellas και Cenergy. Ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε άνοδο 1,04% κλείνοντας στις 1.255,37 μονάδες, με την Alpha Bank να ξεχωρίζει και πάλι με κέρδη 2,92%, ενώ στο +1,45% έκλεισε η Τράπεζα Πειραιώς, στο +0,80% η Εθνική Τράπεζα και οριακές απώλειες 0,05% σημείωσε η Eurobank.

Οι ελκυστικές αποτιμήσεις των ελληνικών συστημικών τραπεζών και τα πολύ καλά αποτελέσματα γ' τριμήνου ήταν ένας από τους βασικούς παράγοντες που οδήγησαν χθες τη JPMorgan να αναβαθμίσει την ελληνική αγορά σε στάση overweight από «ουδέτερη». Αυτό, σύμφωνα με εγκώριους αναλυτές, έδωσε στήριγματα στο ταμπλό, ωθώντας τον Γενικό Δείκτη πάνω από τη σημαντική στήριξη των 1.430 μονάδων. Κατά την αμερικανική τράπεζα, η δεύτερη θητεία Τραμπ δεν αποτελεί καλό νέο για τις περισσότερες αγορές της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και Αφρικής, ωστόσο η ισχυρή ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας με ρυθμούς άνω του 2% και οι εξαιρετικές οικονομικές

Οι ελκυστικές αποτιμήσεις των ελληνικών συστημικών τραπεζών και τα πολύ καλά αποτελέσματα γ' τριμήνου ήταν ένας από τους βασικούς παράγοντες που οδήγησαν χθες την JPMorgan να αναβαθμίσει την ελληνική αγορά σε στάση overweight από «ουδέτερη».

επιδόσεις των ελληνικών εισηγμένων αναμένεται να οδηγήσουν το Χ.Α. υψηλότερα. Δηλώνει μάλιστα εντυπωσιασμένη από τις επιδόσεις της Ελλάδας

και την πρόοδο που έχει σημειώσει από την περίοδο της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης.

Επιπλέον, όπως επισημαίνει, η Ελλάδα έχει μικρότερη έκθεση στον ευρωπαϊκό μεταποιητικό τομέα και σε ζητήματα παγκόσμιου εμπορίου και μικρότερη έκθεση σε θέματα Ουκρανίας - ασφάλειας, από ό,τι άλλες αγορές της περιοχής (όπως η Πολωνία). Συνεπώς, δεν αντιμετωπίζει τους ίδιους κινδύνους από τη νέα προεδρία Τραμπ. Επίσης, η JPMorgan εκτιμά πως τα ευρωπαϊκά funds αναμένεται να αυξήσουν τις θέσεις τους στην Ελλάδα, ενώ τονίζει πως οι μετοχές των ελληνικών τραπεζών είναι φθηνές έναντι των ευρωπαϊκών, ειδικά στο μέτωπο της μερισματικής απόδοσης. Παράλληλα, και η UBS υπογράμμισε τη θετική της άποψη για τις ελληνικές τράπεζες. Σε ανάλυσή της τόνισε ότι ο κλάδος επωφελείται από τις ευνοϊκές μακροοικονομικές τάσεις, συμπεριλαμβανομένων της σταθερής αύξησης του ΑΕΠ, του ισχυρού επενδυτικού κύκλου και της ομαλοποίησης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.

Στο «κόκκινο» οι ευρωπαϊκές αγορές

Μετά μια εβδομάδα συνεχούς ανόδου, οι ευρωπαϊκές αγορές παρουσίασαν χθες σημάδια κόπωσης καθώς οι επενδυτές προβληματίζονται για το τι μπορεί να σημαίνει η επιστροφή του Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο για τις ευρωπαϊκές οικονομίες. Η επιλογή των πλέον επιθετικών προς την Κίνα συνεργατών του Τραμπ για θέσεις-κλειδιά στην επόμενη κυβέρνηση, όπως ο Μάρκο Ρούμπιο για το χαρτοφυλάκιο των Εξωτερικών, έχει, άλλωστε, ανησυχήσει για την προοπτική νέου εμπορικού πολέμου.

Προκάλεσε έτσι χθες πτώση των τιμών των βιομηχανικών μετάλλων που χρησιμοποιεί μαζικά η Κίνα και μαζί τους και των μετοχών των εταιρειών ορυχείων. Ο δείκτης των βιομηχανικών μετάλλων υποχώρησε κατά 5,2% ακολουθώντας την τιμή του χαλκού, που βρέθηκε στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων δύο μηνών. Παράλληλα, ο χρυσός υποχώρησε κατά 0,67%, σε 2.600,10 δολ. η ουγγιά.

Μιλώντας στο Reuters, ο Ρας Μούλντ, διευθυντής επενδύσεων στην AJ Bell, τόνισε πως «παρά τον αρχικό ενθουσιασμό μετά τα αποτελέσματα των αμερικανικών εκλογών, οι επενδυτές αρχίζουν

να συνειδητοποιούν ότι οι ιδέες του Ντόναλντ Τραμπ ενδέχεται να εξωθήσουν ανοδικά τον πληθωρισμό στις ΗΠΑ, να κάνουν πολύ δύσκολη τη ζωή όσων ξένων επιχειρήσεων δραστηριοποιούνται εντός ΗΠΑ, αλλά και να αυξήσουν τους γεωπολιτικούς κινδύνους».

Ο ίδιος προσέθεσε ότι αυτό το είδος ανησυχίας και αβεβαιότητας γύρω από τις επιπτώσεις της πολιτικής του νέου προέδρου «είναι ακριβώς που μισούν οι αγορές». Έτσι ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 600 έκλεισε με απώλειες 1,98% και ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου με απώλειες 1,22% ενώ τις μεγαλύτερες απώλειες κατέγραψαν χθες ο δείκτης Xetra DAX της Φρανκφούρτης και ο CAC 40 του Παρισιού, που έκλεισαν με πτώση 2,13% και 2,69% αντιστοίχως. Παράλληλα, το ενδιαφέρον των επενδυτών είναι αυτές τις ημέρες στραμμένο σε μια σειρά από οικονομικά στοιχεία που δίνονται στη δημοσιότητα μέσα στην εβδομάδα. Δόθηκαν ήδη χθες τα στοιχεία για τον πληθωρισμό της Γερμανίας, που σημείωσε άνοδο τον Οκτώβριο στο 2,4%, ενώ μέσα στην εβδομάδα θα ακολουθήσουν στοιχεία για τον πληθωρισμό στις ΗΠΑ και στη Βρετανία.

REUTERS, BLOOMBERG

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				(Σε δολάρια)			
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ%		WALT DISNEY CO			
3M COMPANY	129,02	-2,9925		99,69	-1,16		
ALCOA CORP	40,43	-7,0788		72,49	-0,0965		
ALTRIA GROUP	54,05	0,2225		85,03	0,9738		
AMAZON COM	206,915	0,0363					
AMER EXPRESS C	289,15	-1,3039					
AMER INTL GROU	74,86	-0,6898					
AMGEN	317,8363	-1,2348					
APPLE INC	225	0,3434					
BANK OF AMERIC	46,155	0,1628					
BAXTER INTL IN	33,72	-1,4611					
BOEING CO	144,375	-3,078					
BRISTOL MYERS	58,875	-1,5797					
CATERPILLAR IN	393,64	-0,7313					
THE CIGNA GP O	343,84	0,2274					
CHEVRON	156,18	-0,2045					
CISCO SYSTEMS	58,755	0,2132					
CITIGROUP	69,72	-0,1446					
CERVECIERAS	10,71	-1,5625					
COCA-COLA CO	63,315	-0,071					
COLGATE PALMOL	91,865	-0,1033					
DANADOS CORP	38,53	3,0083					
DIANA SHIPPING	2,24	1,3575					
DOW INC	45,11	-2,507					
DUPONT DE NMOU	82,785	-1,0104					
GLB X EM MR E	26,62	-1,5533					
ENTERGY CP	149,1	-0,8314					
EXXON MOBIL	120,9228	0,3759					
FEDEX CORP	285,875	-1,351					
FORD MOTOR CO	11,02	-1,87					
INTL BUS MACHI	209,93	-0,9297					
GENERAL DYNAMI	311,02	-0,9206					
GE AEROSPACE O	180,705	-2,0888					
GOLDM SACHS GR	594,89	-1,2368					
HALLIBURTON CO	30,4458	1,0481					
HARTFORD FINL	117,71	0,0085					
HP INC	37,525	-0,3849					
HOME DEPOT INC	405,78	-0,6148					
INTEL CORP	24,2	-3,3932					
JOHNSON JOHNSO	152,93	-1,3609					
JPMORGAN CHASE	239,415	0,0522					
LAZARD INC ORD	56,66	-2,2429					
MCDONALD'S COR	298,66	-0,9518					
MERCK & CO	99,665	-1,0573					
MICROSOFT CP	420,895	0,6902					
3M COMPANY	129,08	-2,9474					
MORGAN STANLEY	132,055	-1,0972					
NIKE INC CL B	76,32	-0,3655					
NORFOLK SOUTHE	267,69	-1,2615					
PFIZER INC	26,015	-0,8575					
PROCTER & GAMB	166,12	0,0542					
ROCKWELL AUTOM	277,6529	-0,0601					
SCHLIMBERGER L	44,9113	1,4028					
SOUTHERN	87,91	-0,4755					
STEALTHGAS	6,03	0,8361					
UNISYS CORP	8,05	0					
UNITEDHEALTH G	616,58	-1,3866					
US BANCORP	50,535	-0,9894					

London/Λονδίνο				(Σε πέννες)			
Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ%		WELLS FARGO &			
				2220	-4,578		
				2213	-1,819		
				2485,85	-2,215		
				6213,09	-1,623		
				1620,94	-2,053		
				454,974	-1,132		
				9990	0,05		
				499,2	-0,854		
				1381,5	-0,861		
				258,499	-1,209		
				2756	0,584		
				4218	-1,495		
				378	-2,073		
				3462	-0,403		
				371,54	-1,528		
				715,427	-5,99		
				137,85	-1,851		
				2818	-0,705		
				1691,16	0,41		
				117,95	1,071		
				2612,792	-1,248		
				17,38	0,115		
				CRH	7884	-0,755	
				DCC	5670	14,176	
				DIAGEO	2344,5	-0,043	
				DIRECT LINE	152,6	-4,981	
				EXPERIAN	3915,02	-2,154	
				EASYSITE	521,4	-3,801	
				FRESNILLO	623	-7,84	
				GLENCORE	376,45	-3,102	
				GSK	1369,5	-1,969	
				HIKMA	1814	-0,599	
				HAMMERSON	282,2	-2,218	
				HARGREAVES LAN	1093,5	0,137	
				HSBC HLDS UK	693,9	-0,758	
				INTL CONSOL AI	238,87467	-0,793	
				INTERCON. HOTE	9370,555	-0,256	
				3I GRP	3402,31	-1,821	
				IMPERBRANDS	2349	-0,085	
				INTERTEK GROUP	4510	-2,212	
				ITV	63,279	-1,103	
				JOHNSON MATTHE	1501	-1,767	
				KINGFISHER	287,8	-0,45	
				LAND SECS.	585,5	-1,431	
				LEGAL&GEN.	214,7	-2,142	
				LLOYDS GRP	54,2745	-1,247	
				MARKS & SP	36771	-0,734	
				MONDI	1166	-2,508	
				NATIONAL GRID	975,8	-1,315	
				NEXT	9736	-0,956	
				PRUDENTIAL	608	-5,207	

Tokyo/Τόκιο				(Σε γιέν)			
Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ%		DT TELEKOM N			
				28,03	-0,67		
				E.ON SE N/A	11,825	-0,215	
				FRESENIUS MEDI	40,08	-0,18	
				FRESENIUS SE	33,16	-0,34	
				HEIDELBERG MAT	118,65	-2,45	
				HENKEL AG&C V	77,72	0,04	
				INFINEON TECH	30,85	1,09	
				K S N/A	11,18	-0,03	
				MERCK KGAA	150,9	-1,35	
				MUENCH. RUECK	469,3	-8,9	
				RWE AG	30,12	-0,64	
				THYSENKRUPP A	3,307	-0,021	
				VOLKSWAGEN VZ	83,92	-0,62	
				VONOVIA SE	29,71	-0,42	
				SIEMENS N/A	17,94	-7,9	
				SAP SE	220,4	-1,2	

Amsterdam/Αμστερνταμ				(Σε ευρώ)			
Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ%		AALBERTS			
				35,1	-1,96		
				AEGON	6,048	-1,82	
				ABN AMRO BANK	15,145	-2,54	
				AKZO NOBEL	56,38	-4,89	
				ARCELMITTAL	22,66	-4,63	
				ASML HOLDING	630,3	0,48	
				GALAPAGOS	25,88	-1,37	
				NIKON HLDC	1944,5	1,33	
				NIKON CORP	1930	-1,78	
				NISSUI CORP	1757,5	-0,6	
				NISSAN MOTOR C	415,8	12,81	
				NOMURA HOLDING	919,8	1,49	
				NISSAN CHEMICA	5447	2,79	
				IMCO	147,4	-4,22	
				RANDSTAD	41,46	-2,15	
				RELX	43,82	-2,58	
				VOPAK	43,04	-0,92	
				WOLTERS KLUWER	159,75	-1,51	

227,5	0,75	DISTR INT ALIM	0,0124	0,813
88,4	1,79	ENDESA	19,435	0,1804
1236	19,54	ENAGAS	12,49	-0,873
351,5	-0,09	FERROVIAL	36,32	-0,8192
2921	-1,82	FOMENTO DE CON	9,12	-4,4025
5858	1,16	GRIFOLS	10,62	-2,6581
92,8	-0,43	IBERDROLA	13,185	-1,3468
1850	-0,59	INT AIRLINES G	2,85	-1,4523
6971	-0,03	INDAX SISTEMAS	16,45	-1,1418
2071	2,12	INDITEX	50,28	-1,4118
2650	0,42	MAPFRE	2,542	-1,929
5981	0,3	MERLIN PROP	9,4	-7,2978
926	-0,6	ARCELORMITTAL	22,65	-6,4717
7905	-4,18	REPSOL	11,405	-0,9983
900	2,98	BICO DE SABADEL	1,7475	-1,4104
926	-0,6	BANCA SANTANDE	4,4025	-2,7502
943	0	SACYR	2,922	-2,1433
2177	2,39	TELEFONICA	4,096	-1,5385
80,5	-2,44	TECNICAS REUN	10,5	-1,6854

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.430,91	1.428,40	2,51	0,18%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	3.484,02	3.476,94	7,08	0,20%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	14.659,09	14.486,06	173,03	1,19%
FTSE/Χ.Α.ΥΠΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.846,99	3.845,66	1,33	0,03%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.282,51	2.280,26	2,25	0,10%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	831,53	830,22	1,31	0,16%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.637,62	1.634,13	3,49	0,21%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.026,76	2.032,41	-5,65	-0,28%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	2.704,55	2.699,81	4,74	0,18%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.255,37	1.242,44	12,93	1,04%
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΘΙΑΠΕΡΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	5.560,45	5.557,45	3,00	0,05%
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	5.890,23	5.830,35	59,88	1,03%
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.866,51	4.888,00	-21,49	-0,44%
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	4.885,90	4.890,74	-4,84	-0,10%
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	6.655,74	6.665,00	-9,26	-0,14%
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	6.478,73	6.452,00	26,73	0,41%
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	4.691,39	4.644,73	46,66	1,00%
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.857,92	4.884,75	-26,83	-0,55%

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	100.828.225,63
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	10.311.341,51
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	7.025.674,66
ΠΟΛΥΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.383.117,66
ΔΥΝΑΜΗΤΗΡΙΑ	3.676.438,02
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.645.246,39
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2.354.365,73
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	2.072.259,66
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.031.580,34
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.017.152,25
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	1.559.297,25
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	1.381.730,22
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.012.292,68
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	969.504,08
ΔΥΝΑΜΗΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΩΕΙΔΩΝ	663.548,47
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	652.532,40
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	430.463,32
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	390.424,85
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	300.124,08
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	283.245,59
ΤΡΟΦΙΜΑ	268.524,01
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ	238.144,03
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	186.211,51
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	166.660,05
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	148.800,50
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒ, ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	133.701,28
ΥΔΡΕΥΣΗ	131.270,26

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25			
	Κλείσιμο	Μετ. %	
ΒΙΟ	(ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	5,37	1,51
CENER	(CENERGY HOLDINGS SA)	8,68	-1,7
ΤΙΤC	(ΤΙΤΑΝ)	33,45	1,36
ΕΕΕ	(COCA COLA HBC)	34,06	-1,1
ΟΤΕ	(ΟΤΕ)	15,15	0
ΑΡΑΙΓ	(ΑEGEAN AIRLINES)	9,9	-1,2
TENERG	(ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	19,77	0
ΣΑΡ	(ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	10,82	-0,18
ΔΑΑ	(ΔΙΕΘΝ. ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΑΘ.)	7,95	1,27
ΕΛΛΑΚΤΟΡ	(ΕΛΛΑΚΤΟΡ)	1,764	-0,34
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	(ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	17,4	-0,23
ΜΥΤΙΛ	(ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	33	-0,66
ΛΑΜΔΑ	(LAMBDA DEVELOPMENT)	7,2	-1,23
ΕΛΧΑ	(ΕΛΒΑΧΑΛΚΟΡ)	1,78	0,57
ΑΛΦΑ	(ALPHA BANK)	1,6195	2,92
ΜΠΕΛΑ	(JUMBO)	24,98	0,4
ΕΤΕ	(ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	7,59	0,8
ΠΕΙΡ	(ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	3,913	1,45
ΕΥΡΩΒ	(EUROBANK)	2,034	-0,05
ΕΛΠΕ	(ΕΛΠΕ)	6,895	0
ΟΤΟΕΛ	(ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ)	10,9	-1,98
ΕΥΔΑΠ	(ΕΥΔΑΠ)	5,82	-0,34
ΟΠΑΠ	(ΟΠΑΠ)	15,1	-0,2
ΜΟΗ	(MOTOR OIL)	19,84	-0,7
ΔΕΗ	(ΔΕΗ)	12,2	-0,73

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	2,730	6,02%	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	0,935	-2,60%
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	4,000	5,26%	ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	10,900	-1,98%
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	3,830	3,37%	ΒΙΟΚΑΡΠΙΕΤ (ΚΟ)	1,660	-1,78%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	1,620	2,92%	CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	8,680	-1,70%
BANK OF CYPRUS HOLDINGS PLC	4,520	2,03%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,337	-1,46%
ΑΛΟΥΜΥΛΑ (ΚΟ)	3,380	1,81%	PROFILE (ΚΟ)	5,210	-1,33%
ΚΡΙ - ΚΡΙ (ΚΟ)	14,250	1,79%	ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	2,360	-1,26%
ΠΑΠΟΥΣΙΑΝΗΣ (ΚΟ)	2,400	1,69%	LAMBDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	7,200	-1,23%
ΝΙΟΗΑΛCO SA/ΝV (ΚΑ)	5,370	1,51%	ΑΒΑΣ (ΚΟ)	1,450	-1,23%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	3,913	1,45%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	9,900	-1,20%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ			
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ		
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	34.842.433,96	CPI (ΚΟ)	0,78%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	26.949.460,81	ΒΙΣ (ΚΟ)	0,75%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	22.644.173,97	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,71%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	10.359.958,07	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,50%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	9.916.445,69	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,47%
ΟΤΕ (ΚΟ)	7.025.674,66	ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP	0,40%
BANK OF CYPRUS HOLDINGS PLC	5.061.564,23	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	0,33%
METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	4.383.117,66	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,33%
MOTOR ΟΙΛ (ΚΟ)	3.676.438,02	ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	0,27%
ΔΕΗ (ΚΟ)	3.350.392,55	GALAXY COSMOS MEZZ PLC (ΚΟ)	0,26%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ			
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	200	1.466	5.986
FTSE/Χ.Α. Τρόφιμα	4	4	1.605
FTSE/Χ.Α. Large Cap	196	1.462	4.371
MSCI GREECE REBASED	0	0	10
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.777	44.664	456.900
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	4	38	25.375
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	17	102	3.212
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	648	28.183	183.329
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	16	87	544
ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0	0	128
ΑΒΑΣ Α.Ε. (ΚΟ)	1	10	1.227
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	0	0	0
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	1	2	133
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	22	146	5.494
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	34	298	3.550
ΕΛΒΑΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	16	81	3.931
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	97	3.204	19.885
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	1	1	4.025
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4	15	987
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	17	55	11.172
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	5	35	3.844
HELLENIC ENERGY (ΚΟ)	17	54	4.952
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	16	55	7.305
INTRAKAT (ΚΟ)	13	51	1.976
JUMBO (ΚΟ)	6	8	156
LAMBDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	16	55	5.941
METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	41	131	5.254
MIG (ΚΟ)	1	3	117
MOTOR ΟΙΛ (ΚΟ)	60	432	6.921
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	159	1.365	18.874
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	3	4	879
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK (ΚΟ)	0	0	91
ΟΤΕ (ΚΟ)	19	42	2.755
ΟΛΠ (ΚΟ)	1	2	111
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	399	9.539	93.337
ΔΕΗ (ΚΟ)	109	542	19.613
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	184
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	0	0	16.630
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	4	15	324
ΝΙΟΗΑΛCO SA/ΝV (ΚΑ)	30	109	4.644
Δικαιώματα σε Δείκτες	6	22	1.066
FTSE/Χ.Α. Large Cap	6	22	1.066
Δικαιώματα σε Μετοχές	0	0	484
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	348
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	91
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	2
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	43
Συνολική Δραστηριότητα	1.983	46.152	464.436

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 12 Νοεμβρίου 2024

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	4,2900	4,3000	4,2976	0,0060	59.250	4,2900	4,3000	4,3000	0,00
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	4,4200	4,5400	4,5183	15,3810	112.499	4,5300	4,5400	4,5300	3,42
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	1,7300	1,7500	1,7429	-2,8120	27.204	1,7300	1,7500	1,7500	-0,85
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1400		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0495	0,0495	0,0495	0,0500	3.630	0,0460	0,0480	0,0495	1,02
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	3,0200	3,0200	3,0200	-1,9160	2.000	3,0000	3,0400	3,0200	-0,66
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	2,2600	2,2600	2,2600	0,0000	1.000	2,2600	2,3000	2,2600	0,00
ΚΟΖΑ	ΚΟΞΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,1560	0,1710		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0185	0,0200		
ΑΙΕΠ	ΑΙΛΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)	0,0500	0,0500	0,0500	-0,4000	10.000	0,0500	0,0520	0,0500	-7,41
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0210		
ΠΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0600	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,4700		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ, Σ)						0,0300	0,0350		
ΙΣΕΠ	ΙΣΥΧΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)						0,0355	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0100	0,0115		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0030	0,0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0,0030	0,0030	0,0030	0,0500	173.736	0,0030	0,0035	0,0030	20,00
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0175		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC						0,0215	0,0240		
ΑΓΡΟ	“ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ” “Η ΠΡΟΟΔΟΣ” ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ -						1,4800	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,0930	0,0930	0,0930	0,1000	1.879	0,0850	0,0930	0,0930	1,09
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0485	0,0000		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,8000	0,8100		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	3,3000	3,3000	3,3000	0,0000	56	3,2200	3,4000	3,3000	0,00
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,1500	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0500		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)	0,1620	0,1980	0,1924	1,2430	16.646	0,1690	0,1980	0,1980	10,00
ΔΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						1,0000	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,7350	0,7350	0,7350	0,0000	4.500	0,7300	0,7400	0,7350	0,00
ΚΥΘΡ	Κ. ΚΥΘΡΕΟΤΙΣ HOLDINGS PUBLIC LTD						0,2640	0,2980		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	3,3400	3,3600	3,3498	0,9780	2.250	3,3400	3,3600	3,3600	0,60
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS ΙΩΑΝΝΟΥ PUBLIC LTD (Σ)						0,0370	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC	2,2200	2,2200	2,2200	9,7250	40	2,1800	2,2200	2,2200	4,72
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,3840		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,9600	0,9800		
ΦΟΥΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,3000	0,3300		
Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC (Σ)						0,0000	1,0500		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDS UNITED PUBLIC LTD						0,1530	0,0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)						0,0000	0,1340		
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Θ)						0,2380	0,2640		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0730	0,0780		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,1140		
Ενέργεια										
ΑΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,7900	0,8050	0,7971	-0,2890	22.400	0,7900	0,8050	0,7900	-1,25
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,2080		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0315		
ΝΤΟΔ	DOMÉ INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						100,2550	102,0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2	100,5000	100,5000	100,5000	-30,0000	2.000	100,2000	100,8000	100,5000	-0,30

Τραμπ, Γερμανία επαναφέρουν την αβεβαιότητα στην αγορά ομολόγων

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Η αγορά ομολόγων της Ευρωζώνης βίωσε μια αρκετά περιπετειώδη και «γεμάτη» εβδομάδα με τις αμερικανικές εκλογές και την πολιτική κρίση στη Γερμανία, οι οποίες θα καθορίσουν την πορεία της για πολύ μεγάλο διάστημα. Οι αναλυτές επισημαίνουν πως έπειτα από πολλούς μήνες όπου οι αποδόσεις κινήθηκαν σχετικά ήρεμα –με κάποια διαλείμματα, όπως η περίοδος της πολιτικής κρίσης στη Γαλλία–, πλέον ανοίγεται μια πολύ αβέβαιη περίοδος για τις προοπτικές τους, με τη μεταβλητότητα να αναμένεται έντονη λόγω των συνεπειών των πολιτικών που θα ακολουθήσει ο Τραμπ, καθώς και του πώς θα εξελιχθεί το νέο σκηνικό στη Γερμανία. Αυτά ενδέχεται να θολώσουν και τον διαχωρισμό μεταξύ χωρών του πυρήνα και χωρών της περιφέρειας σταματώντας την υπερροπόδοση που σημείωνε ο Νότος τα τελευταία χρόνια.

Η επανεκλογή του Ντόναλντ Τραμπ ως προέδρου των ΗΠΑ προκάλεσε αρχικά μια απότομη άνοδο των αποδόσεων των αμερικανικών ομολόγων, και αν και στη συνέχεια το sell-off «διορθώθηκε», οι αναλυτές εκτιμούν ευρέως ότι η πολιτική του η οποία διογκώνει το χρέος των ΗΠΑ είναι αρνητική για το κόστος δανεισμού. Αυτό δυναμικά ασκεί ανοδική πίεση και στις αποδόσεις των ομολόγων της Ευρωζώνης, οι οποίες συχνά κινούνται παράλληλα με αυτές των ΗΠΑ.

Ωστόσο, από την άλλη, η εκλογή Τραμπ εκτιμάται ότι είναι «θετική» για τα ομόλογα της Ευρωζώνης λόγω των προσδοκιών ότι οι δασμοί των ΗΠΑ στην Ευρώπη θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε περισσότερες ή ταχύτερες μειώσεις επιτοκίων της ΕΚΤ. Στο αντιφατικό αυτό σκηνικό για τα ομόλογα προστέθηκε και η κατάρρευση της γερμανικής κυβέρνησης, η οποία έχει επίσης δύο... όψεις όσον αφορά τις επιπτώσεις για τους κρατικούς τίτλους. Οι πρό-

«Θετική» για τα ομόλογα της Ευρωζώνης θεωρείται η εκλογή Τραμπ, λόγω των προσδοκιών ότι οι δασμοί των ΗΠΑ στην Ευρώπη θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε περισσότερες ή ταχύτερες μειώσεις επιτοκίων από την ΕΚΤ.

ώρες εκλογές εκτιμάται ότι θα οδηγήσουν σε στροφή των επενδυτών στα γερμανικά ομόλογα λόγω του ασφαλούς επενδυτικού καταφυγίου που προσφέρουν. Εάν ωστόσο η νέα κυβέρνηση αυξήσει τις δαπάνες για να στηρίξει την ανάπτυξη, αυτό θα μπορούσε να στείλει τις αποδόσεις των γερμανικών ομολόγων ψηλότερα. Και τα δύο σενάρια έχουν διαφορετικό αντίκτυπο και για τα ομόλογα στην υπόλοιπη Ευρωζώνη. Με λίγα λόγια, όπως σχολιάζει και η ING, «υπάρχουν πολλές δυναμικές οι οποίες “παίζουν” την αγορά ομολόγων μεταξύ του Βορρά που υπεραποδίδει και του Νότου που μένει πίσω. Όπως σημειώνει η Societe Generale, «αν και τα θεμελιώδη μεγέθη στηρίζουν την περαιτέρω υπεραπόδοση των ομολόγων της περιφέρειας, πλέον αυτά αποτελούν μόνο ένα μέρος του συνολικού story». Όπως εξηγεί, η Γερμανία, η Ιταλία και η Ιρλανδία θα μπορούσαν να επηρεαστούν περισσότερο από πιθανούς δασμούς του Τραμπ, με τις εξαγωγές αγαθών στις ΗΠΑ να είναι οι υψηλότερες. Αντίθετα, η Ελλάδα, η Πορτογαλία και η Φινλανδία αναμένεται να επηρεαστούν λιγότερο.

Με κέρδη έκλεισε το Χρηματιστήριο την Τρίτη

Με κέρδη έκλεισε το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου την Τρίτη. Ο Γενικός Δείκτης παρουσίασε κέρδη σε ποσοστό 0,62%, κλείνοντας στις 205,72 μονάδες. Άνοδο 0,61% παρουσίασε ο Δείκτης FTSE/CySE 20, κλείνοντας

Ο Γενικός Δείκτης παρουσίασε κέρδη σε ποσοστό 0,62%, κλείνοντας στις 205,72 μονάδες.

στις 125,31 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος διαμορφώθηκε στις €854.214. Κέρδη κατέγραψαν οι δείκτες της Κύριας και Εναλλακτικής Αγοράς σε ποσοστά 0,50% και 0,60%, αντίστοιχα, και των Ξενοδοχείων 0,17%.

Οι Επενδυτικές Εταιρείες κατέγραψαν απώλειες σε ποσοστό 0,89%. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €508.304,45 (άνοδος 3,42% – τιμή κλεισίματος €4,53). Ακολούθησαν οι μετοχές της Ελληνικής Τράπεζας με €254.633,85 (χωρίς μεταβολή – τιμή κλεισίματος €4,30), της Δημπτρα Επενδυτική με €47.413,58 (πτώση 0,85% – τιμή κλεισίματος €1,75), της Πετρολίνα με €17.855,18 (πτώση 0,25% – τιμή κλεισίματος €0,79) και της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού με €7.537 (άνοδος 0,60% – τιμή κλεισίματος €3,36). Από τις μετοχές, που έτυχαν διαπραγμάτευσης, επτά κινήθηκαν ανοδικά, τέσσερις καθοδικά και τέσσερις παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 189.

ΤΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

Είμαι ο Θωμάς Μπέμπας και σας καταγράφω τα επιχειρηματικά νέα όπως τα ακούω στη σάλα του μαγαζιού. Όσα μπορούν να γραφτούν, τα λοιπά μένουν στα τραπέζια

Ο δρόμος της Πάφου και η Natura

Μαζί με τις βροχές αποφάσισα να επιστρέψω και στο γράφιο. Βλέπετε, το κρύο φέρνει και μία ηρεμία στη σάλα του μαγαζιού. Οι πελάτες άρχισαν να φορούν τα σκι τους χειμερινά ρούχα από τη νέα γκαρνταρόμπα και όλη η αγορά προσβλέπει ότι τα πρώτο βρόχια θα φέρουν τους πελάτες στα καταστήματα. Εμείς, πάντως, συνεχίζουμε να είμαστε γεμάτοι.

Μέσα σε αυτό το υπό διαμόρφωση εποχικό γκλαμ, ο John ο καλαμαράς, τακτικός θαμνίας του μαγαζιού, ρωτούσε με περηφάνια ποιος θα ήθελε να επισκεφθεί την Αθήνα και να παρακολουθήσει αγώνα μπάσκετ του Παναθηναϊκού, προσκεκλημένος του νέου κορμού της ομάδας, που είναι κυπριακή εταιρεία. «Χορήγησε τον αγαπημένο του Παναθηναϊκό ο Παπαέλληνας;» ρώτησε με απορία ο κυρ Γιώργος ο συνταξιούχος τραπεζίτης της παρέας. «Η ECOMMBX είναι ο νέος χορηγός», απάντησε ο John όλο περηφάνια.

«Με μία χορηγία στην Πανάθα στη μπέτρα πατρίδα παίρνεις δώρο άδεια για διαδικτυακές συναλλαγές», σχολίασε πικρόχολα ο κυρ Οδυσσέας, μεγάλος επιχειρηματίας και στενός φίλος του Αβέρωφ.

Εκεί λοιπόν που με μεγάλη ικανοποίηση η παρέα προσπαθούσε να καταπεί τη διεθνή κριέρα της ECOMMBX έκανε την

εισοδό της η κυρία Αντωνία, η οικολόγος της παρέας με ιδιαίτερη ευαισθησία στα θέματα Ακάμα. Η κυρία Αντωνία με το γνωστό της ύφος –όλα τα σφάζω – όλα τα μαχαिरώνω– με αυτοπεποίθηση, ενημέρωσε το καρέ πωσ ο κύριος Έξαρχος, ceo της INTRAKAT, πυροβολεί αποκαρώντας από το εργοτάξιο του δρόμου Πόλης – Πάφου. Μάλιστα,

Ο κ. Εξαρχος της INTRAKAT κατηγορεί την κυβέρνηση πως παραβιάζει η ίδια τις περιοχές Natura στον υπό κατασκευή δρόμο Πόλης – Πάφου.

ο σημαίνων παράγων της ελληνικής επιχειρηματικότητας, κατηγορεί την κυβέρνηση πως παραβιάζει η ίδια τους κανονισμούς Natura με τις προδιαγραφές που έθεσε για τον δρόμο –γεφύρι της Άρτας.

«Σας τα έλεγα εγώ εδώ και έξι μήνες», αναφώνησε ο κυρ Γιώργος ο Τραπεζίτης, αναπτύσσοντας παράλληλα μια οξεία κριτική για την κυβέρνηση και τον Πρόεδρο, αφού κατά την άποψή του, διακατέχεται από το σύνδρομο των δημοσίων υπαλλήλων, μη λαμ-

Χρόνια Πολλά Μιχάλη. Κάνε μας περιήφανους.

βάνοντας αποφάσεις αλλά περιμένει για όλα εκθέσεις και συμβουλές τεχνοκρατών... Για να πάρει πληρωμένη απάντηση από

τον κυρ Νίκο Μερακλή, φανατικό οπαδό της Γεροσκήπου και του Προέδρου: «Να τον δώσουμε στη Cyfield κι αυτόν τον δρόμο, να

είναι χάπτι ο Αβέρωφ και ο Οδυσσέας, σιορ».

Οι συζητήσεις βέβαια είναι σε ένα ευχάριστο κλίμα, μιας και η επιχειρηματική κοινότητα αλλά και η μπουρζουαζία της Λευκωσίας, νιώθουν μια επιπλέον ασφάλεια για το μέλλον μετά από τη στροφή του Προέδρου μας στο αμερικανικό άρμα, στροφή που επιβραβεύθηκε με την επισκεπή του στον Λευκό Οίκο. Η αλήθεια είναι πως η κυρία Αγγέλα, η σοσιαλίτε του μαγαζιού, ετοιμάζεται για πολύ λαμπερές εμφανίσεις στα σουαρέ των φετινών Χριστουγέννων, και ενώ αντιμετώπιζε με καχυποψία (πρώην αβερωφική γαρ) τον Πρόεδρο Νίκο Χριστοδουλίδη, έχει εντυπωσιαστεί από την υψηλή αισθητική της κυρίας Καροσερά, η οποία σε αντίθεση με τις προκατόχους της, δεν εμφανίζεται με δαντέλα στα διπλωματικά ενστανανέ. Μέσα σε αυτό λοιπόν το κλίμα ευφορίας ο Βαρνάβας, ο Σεφ μας, έφερε ένα σεβίτσε πεσκανδρίτσας με σως λάιμ και φρέσκα χόρτα από την Ίνεια. Όλοι σήκωσαν τα ποτήρια με την «Κανέλα» από το οινοποιείο Δαφέρμου, στην υγεία του Μιχάλη Χατζηπαντέλα που γιόρταζε τις προηγούμενες μέρες, ευχόμενοι να συνεχίσει και εις τις ευρώνες τις επιτυχίες που τον καθέρωσαν στις καρδιές των μπον βιβέρ στην Κύπρο.

ΘΩΜΑΣ ΜΠΕΜΠΑΣ

Η σύγκλιση με την Ε.Ε. είναι ακόμη μακριά

Χαμηλότερο κατά 28,38% το μέσο διαθέσιμο εισόδημα στην Ελλάδα σε σχέση με το 2010

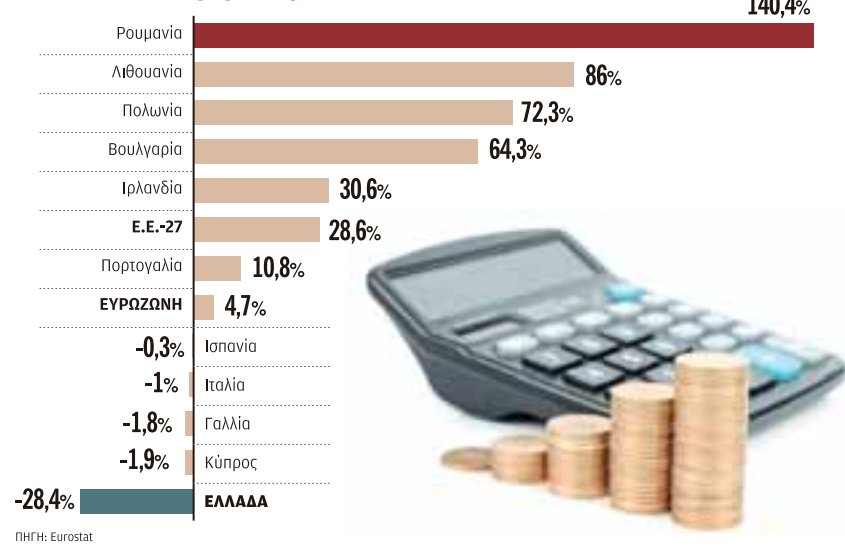
Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Δυσεπούλωτη αποδείχθηκε η «πληγή» που προκάλεσε στα εισοδήματα η οικονομική κρίση της προηγούμενης δεκαετίας, καθώς, παρά την έξοδο της χώρας από το μνημόνιο, και τους σημαντικούς ρυθμούς ανάπτυξης που καταγράφονται τα τελευταία χρόνια, το μέσο διαθέσιμο ατομικό εισόδημα παραμένει χαμηλότερο σε σύγκριση με το 2010 κατά σχεδόν 30%.

Πρόκειται, μάλιστα, για τη μεγαλύτερη αρνητική μεταβολή που παρατηρείται μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην οποία συνολικά το μέσο διαθέσιμο εισόδημα έχει αυξηθεί κατά 28,63%. Αν μη τι άλλο, η περίφημη σύγκλιση με την Ε.Ε. είναι ακόμη μακριά και η κατά καιρούς επιτάχυνσή της οφείλεται εν μέρει στην επιβράδυνση της ανάπτυξης ή ακόμη και στις συνέθκες ύφεσης που επικρατούν σε χώρες κυρίως της Δυτικής Ευρώπης και όχι αποκλειστικά σε κάποιους λιγνύιδεις ρυθμούς ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Σύμφωνα, λοιπόν, με τα στοιχεία της Eurostat που περιλαμβάνονται στην ετήσια έκδοσή της σχετικά με τις συνθήκες διαβίωσης των πολιτών στην Ε.Ε., το μέσο ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα σε πραγματικές τιμές ήταν στην Ελλάδα το 2023 χαμηλότερο κατά 28,38% σε σύγκριση με αυτό του 2010.

Στο σύνολο των χωρών της Ε.Ε. χαμηλότερο εισόδημα το 2023 σε σύγκριση με το 2010 καταγράφηκε πλην της Ελλάδας σε τέσσερις ακόμη χώρες, με την α-

Μεταβολή του μέσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος το 2023 σε σύγκριση με το 2010

πόκλιση όμως να είναι πολύ μικρή: στην Κύπρο χαμηλότερο κατά 1,85%, στη Γαλλία κατά 1,79%, στην Ιταλία κατά 0,97%, στην Ισπανία κατά 0,29%.

Πρόκειται για χώρες που πλήγησαν σημαντικά από την οικονομική κρίση της προηγούμενης δεκαετίας και στις οποίες ελήφθησαν επίσης έκτακτα δημοσιονομικά μέτρα, αν και όχι όλες υπό τη μορφή μνημονίων. Δύο ακόμη χώρες αυτές της κατηγορίας, η Πορτογαλία και η Ιρλανδία, με την πρώτη μάλιστα να μπαίνει σε καθεστώς μνημονίου, παρουσιάζουν μέσο διαθέσιμο εισόδημα σε πραγματικές τιμές υψηλότερο από αυτό του 2010: κατά 10,83% στην Πορτογαλία και κατά 30,61% στην Ιρλανδία.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΗΝΗ

ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΠΟΥ ΔΙΑΘΕΤΕΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΠΕΡΑ (2023)	
ΕΛΛΑΔΑ	87,6%
Βουλγαρία	78,2%
Ρουμανία	68,1%
Πορτογαλία	59,3%
Ιταλία	58,5%
Ιρλανδία	49,6%
Ισπανία	48,8%
Κύπρος	47,9%
Ε.Ε.-27	45,4%
Γαλλία	41,1%
Σουηδία	23,0%
Γερμανία	21,8%
Ολλανδία	19,7%

την οικονομική τους κατάσταση, που παρατηρείται στην Ελλάδα είναι το υψηλότερο στην Ε.Ε., 67%. Στην Ελλάδα, επίσης, καταγράφεται το υψηλότερο ποσοστό πληθυσμού που δηλώνει ότι τα βγάζει δύσκολα πέρα, 87,6%, σχεδόν διπλάσιο από το ποσοστό στην Ε.Ε. 45,4%.

Θα πρέπει, βεβαίως, να σημειωθεί εδώ ότι τα πολύ χαμηλά επίπεδα εισοδήματος, όπως και η χαμηλή αγοραστική δύναμη στην Ελλάδα υποκρύπτουν –δυστυχώς σε σημαντικό βαθμό– αποκριτική εισοδημάτων. Γεγονός που δεν επιτρέπει την εξαγωγή απολύτως ασφαλών συμπερασμάτων, αλλά και άσκηση ορθής οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής.

Τα στοιχεία της Eurostat δείχνουν επίσης αξιοσημείωτα ποσοστά του πληθυσμού σε υλική και κοινωνική στέρση. Ακόμη υψηλότερα είναι τα ποσοστά για τους κατοίκους της Ελλάδας που προέρχονται από τρίτες χώρες – πρόκειται κυρίως για πρόσφυγες και οικονομικούς μετανάστες–, κάτι βεβαίως που εύκολα διαπιστώνει κάποιος και εμπειρικά. Ας σημειωθεί, βεβαίως, κι εδώ ότι μεγάλο ποσοστό των οικονομικών μεταναστών εργάζεται με καθεστώς «μαύρης», ανασφάλιστης ή υποασφαλισμένης εργασίας.

Το 2023 το ποσοστό του πληθυσμού σε υλική και κοινωνική στέρση είχε διαμορφωθεί σε 13,5%, το τρίτο υψηλότερο μετά τη Ρουμανία (19,8%) και τη Βουλγαρία (18%), με τα ποσοστά να είναι υψηλότερα, πάνω από 15% στην περίπτωση των παιδιών και ατόμων από τρίτες χώρες (35%).

Deloitte.

Connect to what is possible

www.deloitte.com/cy

MAKING AN
IMPACT THAT
MATTERS
Since 1845

PROUD TO
CELEBRATE
65 YEARS
IN CYPRUS